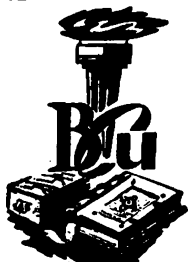

VOICULESCU, POEZII, 1353

BIBLIOTECA FACULTĂȚII
de
Limba și literatura română

Cota 11 B.280

Inventar 11889

V. VOICULESCU

P O E Z I I I

V. V O I C U L E S C U

POEZII

Antologie și prefață de
AUREL RĂU

Text stabilit de
I. VOICULESCU și V. IOVA

I

68811

EDITURA PENTRU LITERATURA • 1968

POEZIA LUI V. VOICULESCU

I

În toamna lui 1951, printre claritățile reci ale lacurilor din Cișmigiu, cineva, căutînd locul ferit și anonim al sigur, nota, sprijinit „în condei” și privind în suflet „pulgerea de seară” :

Mi-am făurit o bătrînețe bravă,
Cu părul alb ca faldul unui steag,
Cu crîngul bărbei țărцуind șirag
Un chip uscat de pajiste firavă.
În pieptul liber, bîntuită navă
De al talazurilor vîlmășag
Port încă sus, și tot mai lîngă prag
O inimă, răcită, dar de lavă.

Versurile, parcă menite să protejeze, ca văzduhul vibrat dintr-o mitologie, trecerea imperceptibilă a unei făpturi nepămîntești, atestau numai aparent o confruntare cu sine la vîrsta înțelepciunilor — bătrînețea, înfățișarea de patriarh insinuîndu-se ca simplă opțiune într-un joc cu măști.

Printr-o bună intuiție, omul cu barba ca un crîng punea și în acest „autoportret-romantic” ceva dintr-o sărbătoare de mai tîrziu care avea să facă dintr-un „important poet al epocii interbelice” un autor de „capodopere”, o personalitate ce „se înscrie pe culmile literaturii”¹. Pentru că imediat după primul război și respectiv după Definitivele din Fundații care veneau ca și Premiul național de poezie să consacre o carieră lirică ce părea încheiată („Nu cunosc în literatura noastră contemporană drum mai spornic într-o evoluție creatoare mai rodnică și mai împlinită, decît acela parcurs de ultimul laureat național”) ² sufletul pătimaș al salturilor calitative din *Pîrgă*, *Destin*, *Urcuș* și *Intrezăriri*, în loc să încline împăcat fruntea într-o lumină de amurg, găsește dintr-o dată resurse „nebănuite” scriind *Ultimele sonete închipuite ale lui Shakespeare în traducere imaginară*, editate în 1964, un mare număr de alte poezii inc-

¹ I. Negoitescu, *Un non Voiculescu*, în *Scriitori moderni*, E.P.L., 1966, pp. 174, 179.

² Ion Pillat, articolul *V. Voiculescu poet al sării și al sufletului ei*, în *Gîndirea*, august-septembrie, 1943, p. 372.

poezia noastră modernă, marchează un prim succes în direcția explorării zestrei folclorului :

Stă sufletul fără iubire ca o fântână părăsită
C-un pic de apă-n fund, sălcie, sub năruirea de pereți...
Stă-n marginea de drum fântina netrebnică și oropsită,
Căci nimeni n-o mai cercetează ; găleata-i spînzură dogită
Și-n ghizdurile putrezite cresc brusturi și-nfloresc bureți.

Inspirația „religioasă” își fixează limitele între scena biblică (*Pe cruce*) și modalitatea invocării psalmice (*Acum cînd străbătut-am răsîntia*) după cum stihul înrolat patriotic între tabloul narativ (*Era o zi de bătălie*) și exclamația atenuată prin căutarea simbolului (*Țării*) bîjbîie în preajma unui fogaș spre murmurele de har din *Pe decindea Dunării*. În fine, acea „fermă voință anterioară de originalitate” care-i este recunoscută poetului, găsește cadențe interesînd nu numai prin noblețea ideilor de artă poetică exprimate :

De-ar fi ca să mă-nalț spre stele
— Chemat l-al zeilor sobor —
Eu n-aș primi altfel să zbor
Decît cu aripile mele.

Răpit de vulturul lui Joe,
Întregul cerului senin
Mi-ar fi doar temniță și chin
De n-aș putea să-l tai în voe.

Și nu m-ar bucura înaltul
Olimp, etern ispititor,
De nu l-aș fi atins în zbor,
Ci-n ghiare lungi purtat de altul...

În acest punct evolutiv, hotărîrea e serioasă și decisivă. O înverșurare de căutător de comori, de rob în făurîria lui Vulcan, intră în joc pentru evitarea cărărilor bătute. Cu volumul *Pîrgă* autorul pare a nu se mai îndoii (poezia cu același titlu) că momentul culesului a sosit, deși prin versurile :

Nu m-au cruțat nici grindeni, nici secetă-ndelungă,
Mi-s crengile sucite și cresc pipernicit,
Iar biata rădăcină, căsnindu-se s-ajungă
În lutul gras și reavăn prin pietre-a sfredelit

posibilitatea unor alte creșteri, înfloriri, rodiri rămîne deschisă.

Dacă primele două culegeri, distincte ca profil, pot fi asociate sub semnul tatonărilor, ca tributare ades nu numai formal poeticei posteminesciene cu tendință de obiectivare, cartea din 1921 se înfățișează densă de realizări, personală în mare măsură. Din loc în loc reîntâlnești câteva versificări în manieră vlahuțiană, ca *Indem*, construcții reamintindu-l pe cîntărețul Oltului, cum este *Clipa luminoasă* sau pe înaintașul său hordouan, ca *Patru brazi* (aceasta însă degajînd o vibrație care nu vine din *Balade și idile*), dar tonul îl dau *Piatră auriferă*, *Noul mag*, *Nucul*, *În prour de primăvară*, *Prometeu*, *Revoltă*, *Răsărit de lună*, *Deslegarea*, *La răscurce*, *Același cîntec*, *Curte pustie*, *Nori de vară*, *Nunta țărănească*, *Urează-mi ș.a.* care aduc aerul artei și al creației.

Grație atingerii, s-a presupus, cu firea delicată a poeziei unui Anghel, se îmbie atenției, pe la începutul cărții, un frumos tablou în care natura parcă nu se vrea decît autocontemplare :

Lacul zînelor din codri a-nceput ursuz să scadă...
 Tănuitele-i izvoare rînd pe rînd s-au potmolit
 Și-n păragina hobăei brusturi grei crescuți grămadă
 Tot mai strîmt îl strîng în copca unde-ncet s-a cuibărit.

Nu mai vine să-l prefire cîrdul sprintenelor ciute...
 Bolți de carpeni fi aruncă un zăbranic pe undiș...
 Miros greu plutește-n preajmă și din apele stătute
 Ies tufișuri încîlcite de liane și brădiș.

Toamna-n urmă îl îngroapă sub un țol de frunze moarte,
 Putregai și crengi uscate țes pe fața-i o podea :
 Unda lîncedă primește pe lumină-i să le poarte,
 Dar din ele-și face-o pleoapă și se-nchide-ncet sub ea.

Ca și-n versurile de mai sus, în *Pîrgă* predomină priveștiile lumii exterioare, din exersările de mai înainte Voiculescu vine cu confirmarea unui pronunțat instinct al realului, și de acum încolo pentru întreaga-i operă pastelul e un bun cîștigat. În contrast cu oaza de nemișcare și calm din *Lacul zînelor*, această poezie de sănătoasă calitate descriptivă va anexa treptat un substrat sufletesc dramatic, încă de pe acum titluri ca *Vinătoare veche*, *Revolta*, *Bucegii* candidînd ca exemple. Dezlănțuirile spectaculoase nimeresc ușor expresia plastică :

Noianurile apei, sucite-ntoarse, strîmbe
 Se clădăreau ca munții, se-ntortochiau în plaiuri
 Și pîn-la cer cu pumnii zănaticele trîmbe
 Cădeau plesnind deodată cu mii și mii de maiuri.

dite și faimoasa avalanșă de „povestiri” încă numai în parte adunate în volume — capabile singure să impună un scriitor de zile mari. Generoasă, patetică, ferm opusă morții, ni se oferă astfel privirilor o întreprindere spirituală vastă pentru care autorul ei este pe bună dreptate comparat, într-un liric elan, cu „*cele trunchiuri de copaci australi, adevărate coloane dorice, dar foarte înalte, care, după însemnările unor oameni de știință și anumitor expediții de explorare se ramifică și înfrunzesc numai la înălțimi suverane.*”¹ Metafora implică ideea de creștere organică și cine observă etapele premergătoare va înțelege că nu datorită unei revelații divine, înainte de 1935, se prevestea: „*Dar opera lui mai poate rezerva încă surprize. Căci poemele de pînă acum nu sînt decît primele fragmente ale unei fantezii ce se desenează în proporții mari, iar scriitorul s-a arătat în stare de prefaceri care pot deschide încă orizonturi și adîncimi neprevăzute*”². Drumul trebuie însă reparcurs nu atît pentru capătul lui — mergînd spre Itaca, spunea poetul Kavafis, nu te aștepți ca ea să-ți ofere bogății, ea îți oferă pretextul pentru plecare și apoi „frumoasa călătorie”. „Nici tradiționalistă, nici modernistă, sau amîndouă deodată”³, deci scoasă de sub tirania etichetărilor ce i s-au aplicat, poezia anterioară recoltei dezvăluite postum număra destule valori de mărimea culmilor din sfîrșit pentru ca sentimentul pe parcursul investigării critice să fie acela al comunicării cu unul din tonurile majore prin care lirica românească din secolul XX își dispută un drept de cetate printre cîntecele lumii.

II

„*Eu mi-am lucrat cununa și
pe de-a-ntregu-n mine
Și sufletul, în flăcări, fu singur
meșter faur...*”

Spre a realiza adevăratele dimensiuni ale „formidabilei activități în duh” a lui Voiculescu, intensitatea voinței de a intra în stăpînirea unui lirism propriu, se impune chiar și în treacăt considerarea manifestărilor de

¹ Vladimir Streinu, *Opera literară a lui Voiculescu* (Prefață la *Povestiri*, I, 1966, p. XLI).

² Al. Busuioceanu : *Poezii gîndirii*, în *Ethos*, 1941, pag. 152.

³ N. I. Herescu : *V. Voiculescu și poezia pură*, în *Gîndirea*, august-septembrie 1943, p. 387.

VI

Încoput, așezate sub zarea de idealuri a generației lui Vlahuță. I. Valerian în *Viața literară* din mai 1926, își amintea cum în casa de la Bîrlad, prin anii războiului dintîi, proaspăt bejenitul „îndrumător” din Muntenia, cotropită îl întîmpina pe tînărul care publicase prin *Convorbiri literare* și *Flacăra*: „ — *Bine-ai venit, doctorașule, zezi coala pe pat și citește-ne ceva*”. Poetul îmbrăcat în haine militare, care avea să mărturisească mai tîrziu: „*De dragul lui* (al lui Vlahuță — n.n.) *am scris cele mai multe poezii strînse în volumele Din țara zimbrului și Pîrgă. Li plăcuse primul meu volum intitulat Poezii și mă zorea mereu să scriu*”, va fi citit cîte ceva din ceea ce Lovinescu va numi „vlahuțianism”, Perpessicius „o pădure de convenționalism”, Vladimir Streinu „modul național” și „struna ocazională”, alții: „didacticism”, „inspirație semănătoristă”, „poezie conceptuală”, după cum cu *Noapte de iarnă, Stă sufletul fără iubire, Cunună de aur, Ganimede* putea da glas unor versuri în stare a „îngădui unui cunoscător să constate că un poet nou făcea să răsune primele lui acorduri”.¹

Retrospectivă în cele mai multe cazuri, critica n-a prea răsfațat, ce-i drept, orgoliul autorului în privința primelor două volume amintite. Indicînd accente răslețe din Coșbuc, Goga, St. O. Iosif și Cerna, după o opinie mai recentă un fir de pornire macedonskian, ele au fost adesea judecate în bloc. Puneau totuși în evidență trăsături certe ale unui talent robust, convertite în realizări care ambiționează să depășească valoarea strict documentară. Astfel poezia evocării copilăriei din *Destin* își fixează un jalon de bogată observație realistă :

Așa am pomenit-o pe cînd trăiau bunicii,
Zîmbind, ocrotitoare, la marginea pădurii...
Pelinul, isma, cimbrul, rochița rîndunicii
Umpleau nesupărate tot golul bătăturii.

Și-și împărțeau frățește, vâlmași, ograda toată
Pometuri pîrguite de-a verilor arșiță ;
Doi nuci umbroși ca noaptea, cu foaia-ntunecată,
Se-mbrățișau cu cîțiva butuci vînjoși de viță

(Casa părintească)

Tentativa sensibilizării realităților morale prin imagini concrete, care prin forța talentului lui V. Voiculescu va reda alegoriei viabilitate în

¹ Tudor Vianu, *Alegorism, în Figuri și forme literare, Casa Școalelor, 1964, p. 134.*

În întreprinderea lui creatoare („Am migălit mereu să-mi fac o lume“) Voiculescu nutrește mult timp speranța că un ajutor îi poate veni din substanța cuvîntului particular : „Cuvîntul în sine conține, pentru cine știe să înțeleagă, o poveste întregă a neamului. Unele au origină îndepărtată, dincolo de epoca romană“. Împrejurarea că materialul cu care ne-a fost dat să lucrăm aparține unei limbi vii, gîlgiind de seve („a curs pe dedesubtul vremurilor“), îl determină la o asiduă muncă de extracție vizînd mai ales teritoriul muntenesc, lampa care îl călăuzește dincolo de măruntele socoteli estetice vrîndu-se una de minier filozof, de inițiat care coboară în straturi străvechi, sau numai necercetate, din nevoia superioară a tangenței cu acel tumult de alcătuire inițial. Belșugul lexical adus astfel la suprafață, „Marele număr de cuvinte împrumutate direct poporului și pe care el cel dintîi le-a introdus în poezia noastră“¹ extinzînd sfera mult peste „limitele pe care le respectase chiar acei scriitori contimporani sau din generația trecută, îndatorați exprimărilor poporului“², e firesc să păstreze la început aspectul unui conglomerat. *Prouz, bulz, șarul, zăpodii, răstăvuri, lefți, bîrzoii, chianțuri, prepuelnic, chelbașe, undiș, nămestii, jitnițe, ulmînd, glojdăie, covrag, lostopăi, bahne, dudac* — iată doar cîteva particule ale unei materii fruste și odihnite în fața căreia autorul însuși pare a șovăi : „Din partea mea, va spune în 1926, recunosc că am forțat nota, dar pe propriul risc. N-am pretenție că am făcut literatură acolo unde am urmărit o problemă de limbă“. Va fi avînd în vedere acele aglomerări de teluric dialectal care apar în unele secvențe de peisaj montan, și pe care putea să se reazime referința lui Lovinescu despre posesiunea unei limbi „rurale, inedite și uneori inestetice“, cum se întîmplă în finalul poeziei *Penteleul* ? :

Și ca un baci din vremuri chiabur și năzdrăvan,
Deasupra, peste turma-i de chianțuri și gurguiuri
La poale-i înșirată gorgan lîngă gorgan,
Sumete Penteleul chelbașele-i țuguiri.

Adevărul e că, acolo unde proporția e păstrată și arhaismul, regionalismul, răspunzînd nevoii de proprietate a exprimării sau de conturare a mediului, se află chiar fără cumpăna neologismului într-un raport de tole-

¹ Ion Pillat, articolul citat, p. 377.

² Tudor Vianu, *op. cit.*, p. 137.

ranță cu masa vocabulelor anterior încetățenite literar, efectul estetic, impresia de culoare și frăgezime a lumii propuse nu întârzie. Spre ilustrare, un fragment din *Proust de primăvară*, ca să ne referim la aceeași etapă a predominanței aliniamentelor descriptive :

Așa își toarce cîmpul poveștile-i duioase
Cu fața către munții clădiți în zeci de caturi...
Departe joacă aburi pe banele ierboase
Și-aprinși scurmînd țărîna, rag tauri în suhaturi.

Pe podinele grase ciobanii de la turmă
Adorm întinși la soare, cu bita peste glugă...
Oi sive, crud fătate, răzlețe pasc în urmă
Cu miei priori sub uger îngenunchiați să sugă.

Sîntem, practic, într-un interval cînd autorul ar mai putea adăuga : „*Cel puțin pe aceleași motive pe care se face apel la neologism, să se îngăduie și limbii autohtone să colaboreze cu toate resursele ei la înnoirea și îmbogățirea limbii noastre*”. Concepția prinde rădăcini adînci, un efort conștient de primenire a lexicului se va observa cu noi particularități de la un volum la altul¹, dimpreună cu grija pentru introducerea „expresiilor științifice”² și unirea cuvîntului concret cu cel abstract, a celui vechi cu cel nou, a celui aspru cu cel suav. Dovadă și limba nuanțată a prozelor, trecînd firesc de la evenimentul contemporan și urban la practicile magice dintr-un sat fără vîrstă.³

Astfel vechiul îndemn de a înfrunta soarta cu bărbăție, poezia tumultului vital, sînt convertite fericit în fapt de stil, într-o expresie plină de forță, ceea ce iar îl situiază pe poet printre inovatori. Prin subiecte și chiar prin acest aspect, *Pîrgă* însemnează într-adevăr „accentuarea elementelor tradiției”, dar în sensul fecund al desprinderii de semănătorism și al interesului crescînd pentru imagismul din epocă. Un indiciu de schimbare e și

¹ Incît pe această latură s-ar părea că „legătura dintre inspirația cultă și viața poporului, formulată ca program literar încă de acum o sută de ani, atinge în Voiculescu succesul ei cel mai deplin” — Tudor Vianu, *op. cit.*, p. 140.

² Citatele Voiculescu, în problema limbii, toate după interviul lui I. Valerian, inclus în cartea *Cu scriitorii prin veac*, E.P.L., 1967.

³ O agendă de buzunar din 1948, acum în posesia lui Ion Voiculescu, fiul scriitorului, cuprinde între altele un apreciable șir vertical de cuvinte peștișe, fragment din munca de laborator a acestor ani. Desprindem : *solomac, fleoarță, îngălat, lipăr, bulearcă, belge, răstogi, cu jafca, iavaș, găgios, dirlan, zaplan, vășcălie, zăblău*.

apariția poliritmiei. Ca-n *Același cîntec* unde factura de romanță ademeneste :

De-ar fi inima-mi o piatră strălucită ?
Dar e mai presus și mult mai mult :
E găoacea unde bate, surghiunită,
Veșnicia cu întregul ei tumult.

Undă după undă, neoprită
Gîlgîie viața din celarul ei.
Fiece bătaie, și-s atîtea-ntr-o clipită,
Năzuie să mute lumea din temeii...,

cantitățile silabice, de la un rînd la altul, încep o horă a lor, aparent opuse, marcînd „frîngerea“ formei „odinioară atît de tihnită, în amplele ei volute“¹. Poezia de atmosferă (vezi *Curte pustie*), cea de simbol erotic cu strînsa ei disciplină verbală (*La poarta paradisului pierdut*, frumos înrudită cu *Oseminte pierdute*) sînt dintr-odată ridicări ale ștachetei. Între îndoieli și convingeri, între căderi și avîntări, o conștiință de sine energică — vultur al Trufiei — deschide aripi :

Stau smirna-n ceruri stelele și cată
Cum trage spada mîna de pămînt
Ca-n lama ei de veci predestinată
Să-și vadă toate fulgerul răsfrînt.

*

„Așa dar visul s-a izbîndit.
Basmul nu minte, povestea e-adevărată.“

S-a apreciat că *Poeme cu îngeri* (1927) atestă o primenire a inspirației și un timbru mai în acord cu sensibilitatea poeziei contemporane, iar *Destin*, care va apărea după alți șase ani (1933), o operă de maturitate, fruct „greu de sucul bogat al toamnei“, pentru ca prin *Urcuș* și *Întrezăriri*, culegerile din '37 și '39, să se poată vorbi de începutul chiar al unei „alte cariere poetice“. Găsindu-și în mișcare și mutație, în evoluție, rațiunea supremă („Urează-mi luptă, nu-mi ura izbîndă“), *suflul liric voiculescian*, odată descătușat prin *Pîrgă*, va sluji mereu, contrariat și lepădător de fluier, pradă unei beții existențiale, sub acea poruncă pus-tiitoare din poemul lui Longfellow, numai că versurile realizate, potrivirile

¹ E. Lovinescu, *Istoria literaturii române contemporane*, 1937, p. 95.

de cuvinte prin care va fi trecut, cad de multe ori și rămân pe solul de aur al celei mai durabile poezii românești.

Cu aceste ultime patru cărți, firava „dispoziție la noutatea jocului poetic” pusă în evidență anterior își demonstrează din nou valoarea într-un proces care ne situează ferm în curentul epocii, la un punct de interferență atât de rodnic. Cum interesant remarcă Ovidiu Papadima¹, pe când poeți ca Adrian Maniu și Ion Pillat cunosc o îndestul de lungă evoluție de la modernism la tradiționalism, Voiculescu demonstrează că se poate ajunge la „echilibrul celor două substanțe” și inversând calea, respectiv pornind de la cea mai clară organizare a poeziei naționale. Faptul e de subliniat și pentru că în această variantă „viața gândului și a sentimentului”, înainte exteriorizată enunțativ, a trebuit să se canalizeze în adânc, „să se difuzeze subterană în întreg corpul creației”.

Cultul folclorului cu întregul său fond de datini, credințe, vrăji și superstiții este pentru toți cei care în prima parte a veacului douăzeci „au ținut dreaptă cumpăna lirismului nostru”², deci și pentru Voiculescu, un capitol pasionant, impunând disocieri și în același timp regrupându-i pe un teren comun : s-a spus, al fuzionării dintre estetic, etnic și etic, am spune, al delimitării moderne atât față de iraționalismul și individualismul avangardiştilor cât și față de luciditatea rece și sentimentalismul idilizant care caracterizau o poezie imediat anterioară. Consensul unanim pare să fie cel al scufundărilor prin istorie sau prin depozitățile de mit spre sursele însăși ale stării de poezie. Aceasta, după poetul nostru ar fi, ca îndeobște arta, „un instinct vast și primordial cu care omul se naște, instinct care vine mai de jos de om, de la animal și trece prin om, mai sus și dincolo”³, întrucât „în fond aceeași imensă undă lichidă străbate pământul”.

În definirea concepției poetice de acum a lui Voiculescu, sentimentul „de legătură, de dependență filială, lărgit în spațiu pînă la hotarele reale ale țării și înapoi în timp pînă la obârșia neamului” nu trebuie ignorat. Fluxul tradiției de care în acest moment se simte prins cu alte brațe și rezonanțe, el are credința a-l putea identifica în toate culmile literaturilor vechi. „Ce sînt psalmii, atât de tipic și de neaș tradiționaliști — își desfășoară patetic pledoaria³ — decît o mare și antică poezie națională

¹ Iluminările lui V. Voiculescu, în *Creatorii și lumea lor*, Fundația Regală pentru literatură și artă, 1943 p. 391.

² Vladimir Streinu, *op. cit.*, p. V.

³ Citatele, din articolul *Poezia tradiționalistă*.

Bacovia, Ion Barbu și alți câțiva pînă la 12 stau la cina de taină a modernului vers românesc. El are de spus *Gîndului* :

Gînd slăbănog, deprins numai la șes
Să calci în pulberea de vorbe tocite ;
Gînd lesnicios ca o femeie, copilăros la înțeleș,
Urmînd lenevos pîrtia de tălpi și copite,
Nărăvitule să dormi pe puf de cuvinte :
Scoală și gătește-te, că de-acum înainte
Am să te port prin vorbele cele mai colțuroase...
Razna din albia limbii de rînd afară,
Pe cărări de piatră abia slomnite...
Peste praguri de expresii încremenite
Sus pe coclauri de munte,
Un munte de calm și tăcere,
De unde apele au cărat toate vorbele mărunte...

Voiculescu, bărbatul zugrăvit de Maria Pillat ca un arhitect bizantin pe crucea unei ferestre, bărbosul superb despre care cîndva un preot ar fi spus că văzîndu-l nu știi dacă-i Dumnezeu sau Diavolul și pe care, într-o fotografie, de sub o barbă și mai tălăzuită, îl binecuvîntă un Galaction în odăjdii, ca la o întîlnire de faimoase umbre, e din primii pînă în ultimii lui ani un arșagos și un mahmur, care ascultă undeva în suflet :

„Cît mă pot descoperi eu însumi înapoi, aproape dincolo de orizontul amintirii, mă văd un copilăș stînd singur într-o poiană cu flori sălbatice, la marginea unei gîrle... Nu e nici poezie, nici proză... E adevărul [...] Stau pe un mal cu flori și mă uit în zare. Și simt și acum fericirea acelei singurătăți copilărești plină de o mare, de o nespusă, aș zice de o mistică așteptare. Așteptam de atunci ceva ce aștept și acum, ceva care să-mi împlinească un dor nebotărît și așteptam cu siguranța, atunci, că va veni... Mă simțeam, mă credeam predestinat. Mi se spunea că m-am născut cu căiță în cap, că voi avea noroc... Mama mă adora, surorile mă inbeau, pentru toți eram o minune”¹.

AUREL RAU

¹ *Confesiunea unui scriitor și medic, Gîndirea*, p. 402.

Prin prezenta ediție ne-am propus să oferim cititorului o cuprindere largă din poezia lui V. Voiculescu, *ilustrativă* pentru profilul și structura tematică a operei cât și pentru evoluția formelor și tehnicilor artistice, *selectivă* (căutînd să lăsăm la o parte ce ni s-a părut a se apropia mai mult de experiment decît de realizare) — excepție *Ultimele sonete închipuite ale lui Shakespeare în traducere imaginară*, preluate integral. Am evitat mai ales bucățile care, fără să aducă o vibrație deosebită, repetă, prelungesc elementele unor etape încheiate (ca *Îndemn*, din *Pîrgă* ș.a.).

Pentru poezia adunată în cărți de-a lungul vieții autorului, ne-am condus după „V. Voiculescu, *Poezii*“, colecția „Scriitori români contemporani“, apărută la Fundația regală pentru literatură și artă, București, 1944. Din primele trei volume, adică *Poezii*, 1916, *Din țara zimbrului — poezii de război* — 1918, și *Pîrgă*, 1921, am adăugat cîteva titluri de inspirație socială care n-au fost incluse în Definitive și pe care le inserăm la sfîrșitul fiecărui ciclu. La grupajul *Glas de clopot (Poezii)*, actuala parte a IV-a, absentă în volumul din 1916, este introdusă după caietul-manuscris datînd din epocă și aflat în posesia lui Ion Voiculescu.

Poezia nepublicată de autor în volume am reprodus-o după manuscrisele poetului, pregătite pentru tipar în timpul vieții : *Veghe* (cu ciclurile, *Veghe*, *Inter arma*, *Transilvania*, *Inscripții*, *Evocări-priveliști*, *Oracole*, *Alte amăgiri și Meditații*) ; *Clepsidra*, o selecție, făcută de noi — și ordonată cronologic — dintr-un manuscris, căreia i-am dat titlul după prima poezie ; *Ultimele sonete ale lui Shakespeare în traducere imaginară* de V. V., volum apărut postum în 1964.

Stabilirea textului s-a făcut după ediția din Fundații, prin colaționare cu volumele anterioare, iar la postume, după manuscrise.

către șarpele înțelept, către zimbrul voinic, dar mai mult decât toate ursul i se arată ca întruparea sufletului băștinaș al țării, ca strămoșul coborât din mit, ca schimnicul tăcut, nedespărțit de gândul creației, pântaș încă la tainele dumnezeirii uitate de oameni". Nu e greu de presupus că scriind aceste rînduri, celălalt reprezentant al tradiției are cu osebire în minte *Cîntecul ursului* din care strofele cad în suflet ca un izvor frînt din stîncă-n stîncă printr-o tăcere dacică :

Ursule, uriaș schimnic bătrîn
Ascuns de lume în peșteri sihastre,
Pașii tăi limpezi stele rămîn
Infipte-n potecile noastre.

Cînd luna se razemă-n schituri de stînci
Și lăncile stelelor trec drepte,
Cu umbra pădurii pe umeri adînci
Cobori luminișuri de trepte.

Unde te aflai la obîrșie cînd
Taina-și zvrîlea pretutindenî grăunții
De vii așa calm, pe veacuri călcînd
Țintat cu mir în oasele frunții ?

Cum o arată și *In miezul codrilor, Prin sita zilelor, Iarna de altădată*, familiaritatea cu sufletul acestor făpturi de negură ce-și întipăresc urma copitei „ca-ntr-un calîp“, în pămîntul reavăn, la altarul știubeielor limpezi, unde parcă un ritual druid are loc, vine din tainița cu amintiri a copilăriei :

Cînd cerul aspru se tăia cărări-cărări și limpezișuri,
Eșeam cu tata sus în grui pe-o pîrtie cît palma,
Croită de lupi, de epuri, de vulpi, de cîinii de-a-valma
Și priveam în sat peste răzoarele de acoperișuri.

(Iarna de altădată)

Ascensiunile și expedițiile de acest soi deveniseră mod predilect, dicitate de tentațiile ciclurilor ce se consumau cosmic dincolo de grădina casei și de hotarul satului :

Știam un cotlon zăvorit în inima bungetului, unde
Un brad pustnic se-nchina frînt de jumătate,
În fața unui stejar ce-și rotunjea biserica de crengi
plecate

Pînă-n ocolnița cerurilor afunde.
 Intram ziua-n amiază ca-ntr-un amurg aicea
 Unde nu străbatau decît mierla și pitulicea,
 Țîrînd fugărite de ereți...

IAU :

Cînd mi se ura să mă uit în zările sufletului
 Mă suiam ușor în foișorul de foi al stejarului,
 Într-un cuib uriaș de vultur, părăsit,
 Unde vedenia lumii mă ținea aiurit.

(Vara în miezul codrilor)

Din povestitoare, expositive, aceste poeme, în care un suflet de copil se confesează, devin învăluitoare lirice, lărgind cadrul de la descoperirile uimite la domeniul infinit al imaginației populare, esențial rămînd același umblet sub zodii de eres :

Cînd a intrat în codrul adînc și greu,
 Umbla uluit, ca pe alt tărîm, aiurea,
 Basmul nu era mai frumos ca pădurea
 Sau pădurea era basmele toate la un loc !
 Apa vîntului șuia prin frunze ca pe un scoc
 Și-o vrajă-l fura spre funduri, aproape-n silă :
 De copacul ăsta a fost legat Murgilă,
 I-atîrnă încă funii de vițe sălbatece...
 În rariștea de ici au jucat zînele lunatece,
 Prin scorburi stau pitici cu căciuli ascuțite
 Ei au strivit pe cărări ciupercile otrăvite ;
 În bunget și-a prăpădit Doamna condurul
 Pe unde Strîmbă-lemne își duce huzurul...
 Dar ce lucește ca jarul într-un rug de viroagă ?
 Doamnă, tu te-ai întrupat în smeură și fragă !

(Ionică)

Deși excesul de asociații în spiritul „sistemei tradiționaliste“ ar putea constitui obiectul unui reproș, în ansamblu vorbind „sentimentul nostalgic“ conduce fericit în această lume a „vîrstei inocente“, „populată de minuni“, după cum e just a sublinia că însăși religiozitatea care va ocupa un spațiu apreciabil în opera voiculesciană „se transformă într-un fel de evocare fantastică, de basm“¹.

Inspirația religioasă (Perpessicius o vede descinzînd „din morala creștină și din ficțiunile cu care cazaniile tălmăcesc evangheliile) care

¹ Citatele, din Al. Busuioceanu, *op. cit.*, p. 151.

evree? Dar imnurile vedice, în care s-au cristalizat aspirațiile metafizice ale arienilor în imagini atât de umil băstinașe ale vieții păstorești de atunci? Cerul, vîntul, norii, ploaia, zii, aurora în poezia vedică sînt comparate numai cu folositoarele animale domestice, în deosebi cu vaca și ugerul ei plin de lapte. Toate invocațiile lor sînt pline de imagini din viața tradițională, din viața de vatră, de familie, din cultul morților, al focului și al străbunilor, cu care elemente s-a alcătuit totuși o cîțime de poezie, neîntrecută, o himalaie... Ce face Eschil, mai ales în Perșii? Dar Virgiliu, în toată opera lui, decît mare poezie tradiționalistă /.../ ?¹

Calea întoarcerii spre obîrșii („Vechi rădăcini de triști strămoși mă dor“) ca spre un loc izbăvitor întru artă, Voiculescu o găsește ușor, mulțumită aceleiași atenții, de care am mai vorbit, acordată structurilor graiului, cuvîntului. O glorioasă suită de arte poetice între care : *Coboară cuvintele, Gîndului, Poezie, Pe drumul ciobanilor și Grai valah*, semnificative și meritînd singure un studiu amplu, luminînd cînd armonie cînd război cu uneltele : „negrele mielușele mute“, „frageda carne de gînduri“, marchează această călătorie aspră la alcătuirile sonore și de taină care „închid în ele secole de încercări poetice colective“. Rezultatul, în urma adăstării lîngă alcătuirii în care „un neam întreg s-a strădănit să închege fulgere de frumusețe ajunse acum banale ca : mi-a trăznit un gînd prin minte, mi-a dat un cușit prin inimă, cît ai clipi din ochi“¹ este o plină de farmec interferență de planuri, mixtura real-fantastic echivalînd cu o metaforă pentru un timp situat între memorie și neant :

„Uuu..., n-aude, n-avede !“ ... ce glas obosit
Ca-n basmul cu greul Pămîntului strigă ?!
Tresar ascultîndu-l și văd, deslușit,
Un Smeu și-un voinic înceștați — verigă !

„Uuu..., n-aude, n-avede“ ... urechea-mi destup :
Cum strigă stăpînul în luptele-i crunte,
Și ceata-i, puiendrii de vulpe și lup
Sosește cu Ursul, cu Greul, în frunte.

„Uuu..., n-aude, n-avede“ ... chemarea, de sus
Ajunge la mine în van să se sfarme,
Căci sufletul strigă, ca-n basme, răpus,
Iar Trupul, el, Greul Pămîntului, doar me !

Tema permanenței etice, crescută dintr-un latent și copleșitor sentiment de comunicare cu natura și universul spiritual al poporului cu-

¹ Expresiile, din V. Voiculescu, articolul citat.

noaște cu poeme ca *Dochia*, *Pămîntească*, *Ursul*, *Pămînt înrămat de patru mari ape*, *O! brad frumos* etc. cîteva expresie și remarcabile înfiorări și plămuiuri. Dar ceea ce se cuvine să mai fie amintit ține de o impresie pe care nu ți-o poți traduce clar și pe care o încerci de fiecare dată cînd citești cărțile lui Voiculescu din anii maturității, că asिști, sub dispersarea voită a preocupărilor și ritmurilor la ascultarea unui misterios fluid subteran. Versurile suie, ca la ele acasă, pe munți pleșuvi, coboară la fel deprinse pe rîuri în șes și se răsfășă înflorit la culorile mării, reproducînd într-un fel legănările transhumanței. Această poezie care nu o dată, autodefinindu-se, prelungește iluzia eposului mioritic, se realizează în afara oricărei convenții, dincolo de organizarea imediată a ideilor. Antologiile în mod fatal ofilesc diamantele și scutură roua, și *Pe decindea Dunării* e o fericit osîndită poezie la a asigura veșnic prin cele mai exigente selecții antologice perindarea de basm a cărușului anonim care „se tot duce drum fără hotar” pe cînd „treziți, cu el odată cîntă scîții” — dar sublimul derulărilor ei lente de fraze, senzația de anulare a timpului, caracterul pur și imaterialitatea cuvintelor pietroase și neoașe, ce analiză, oricît de pertinentă, le va epuiza ?

Pe un teren narativ ca și aici, *Dimineață dunăreană*, evoluînd într-o tonalitate diferită, cum de asemenea un apreciabil număr de pasteluri ca *Dobrogea în amiaza de vară*, *Bărăgan în amurg*, *În odaia cu scoarțe oltenesti* fac posibilă opinia că lumea cîmpiei reușește să angajeze mai calde consonanțe afective, în comparație cu muntele — coclauri și stînci — adesea loc și travestire de interioare furtuni. Prin două învestituri însă acest zeu tutelar coboară din distanța albastră în care o amintire sau casa natală din Prîscov l-au surghiunit prin fantasticul fabulos al faunei și prin reprezentările din copilărie ale unei naturi paradisiace.

Ion Pillat propunea să admitem că nici un stihuitor al nostru n-a cîntat mai bine „sufletele primitive” ale dihăniilor pămîntului decît cel care în începutul *Gîndurilor de iarnă* convingător mărturisea :

Aș vrea să știu ce face norodu-ntreg de jivini
Cînd pier înămețite și ape și pămînturi,
Iar țara e, din munte și pînă jos în crivini
Bataliștea ninsorii și-a celor patru vînturi.

„*Dragostea poetului* — se afirmă în continuare — merge mai ales către fiarele cele mai bătrîne a căror apariție se pierde în noianul vremilor,

Un fragment, oricare, din *Nor de vară*, bunăoară începutul :

Dînd buzna ca de streche fugărite,
Cu cozile bîzoi și coamele zburlite,
Sosesc cirezile de nori în goană
    Buluc' ca valul,
    Cu mugete și zvoană,
    Și-nvălmășite

Buhai cu zimbri, junci cu vaci cît malul

poate sta mărturie pentru cîtă forță a concretului rezidă acum în cuvînt, ducînd cu gîndul la lucirile de oțel din terorele lui Cotruș.

Odată cu accentuarea elementului vizual și în genere a observației realiste (vezi între altele *Lache Logofătul*, *Icoane de toamnă*), într-un grad cel puțin egal se pune în evidență preocuparea de materializare a unui complex ideatic, — peisajele, tablourile, icoanele, adesea deplin satisfăcătoare ca simple roade ale contemplării, îndeplinind funcția de ample simboluri, alegorii, apologuri. Această dedublare de spiritual și sensibil, deși la început procedeul putea să apară artificios, devine metodă de creație permanentă evoluînd fericit prin ani spre formula mitului liric. Vom avea, cum s-a mai remarcat, cînd „Ostrov încins cu apele sufletului din mine”, cînd „se face moină-n suflet cu pîclă-mpovărată”, și cum la Voiculescu actul poetic pornește de la o „vedere ingenioasă a minții”¹, cu această disponibilitate rară de a recepta fluxurile senzoriale, dezbateră marilor probleme e posibilă în afara vidului parnasian. De pildă (fără să uităm că ne aflăm totuși la zorii acestei aventuri cînd cerebralitatea păstrează un ascendent asupra afectului) *Piatră auriferă* :

Mă pregătesc de-acuma să te sfărîm, durere,
Ca pe o piatră-n care zac vine-ntregi de aur,
Ce-atît mai grea atîrnă, strivind mai cu putere,
Cu cît în ea cuprinde, ascuns, mai mult tezaur.

Din ocnîța vieții în lespezi te voi scoate
Și munții tăi scurmîndu-i adînc în măruntaie
Căra-voi la lumină nămestile toate
De blocuri tari, ce firul de aur le stretaie.

Copaie cu copaie, în pive mărunțită
Toși grunții măcinîndu-ți, în praf te voi preface.
Vor bate pisăloage și apă-nvinețită
Pe jghiaburi largi de suflet va curge fără pace.

¹ Tudor Vianu, *op. cit.*, p. 136.

S-o duce toată huma netrebnică din tine...
 Spălată-n mii de ape, pe scocuri vînturată
 Să-ți lași domol pe fundul ulucului din mine
 Nisipul tău de aur, Durere sfărîmată...

Poetul însuși are sentimentul în acest prag al împlinirilor că emanciparea versuitorului de odinioară începu dintr-o scăpărare a sufletului, din introspecție, și nu va ascunde decizia de a proceda în consecință cu toată cunoscutea-i „noaptea puternic-a voinții“ :

Nu mai aștept lumina din afară :
 O alta-n mine tainic s-a aprins
 Și arde-n fund pojarica ei pară,
 Văpaie noaptea, ziua stîlp de fum —
 Cu ochii-ntorși spre ea pornesc la drum.

În *Prometeu*, un poem anticonformist, ideea e reluată dezvoltat după ce autorul se îndoiește că pînă acum ar fi luminat singur :

Aș vrea, scînteie, licăru-nfocat,
 Cînd va țîșni din suflet să răsară,
 Să nu m-aprind ca un păiș uscat.

Să pot purta în mine jar și pară
 Nemistuit de propriul meu foc,
 Să luminez și-n mine și-n afară.

Pe această cale, temele vor fi în marea lor majoritate ale propriei conștiințe, poezie psihologică în primul rînd, astfel ca într-o cuprindere de ansamblu de mai tîrziu Ion Pillat să se creadă îndreptățit a susține că lui Voiculescu îi datorăm „poezia cea mai interiorizată ce a avut-o vreodată literatura română“. „*Il se penche — sînt apoi cuvintele unui alt ambasador al scrisului nostru modern — sur son âme et y discerne tout un paysage de grottes, d'abîmes, de fontaines, de carrefours, de cîmes, symboles chargés de rendre sensibles certains moments psychiques, humains et simples : le souvenir, l'incertitude, l'espoir, la joie de vivre „le courage de mourir, le sentiment biologique ou transcendant de l'existence“ ; și în altă parte : „Le monde intérieur [...] est tout aussi spectaculaire que son monde extérieur“*¹.

¹ B. Munteano : *Panorama de la littérature roumaine*, Editions du Sagittaire, Paris, 1938 p. 295.

Săraci, nici cenușă de suflet nu avem în vatră,
Murim de foamea ce nu o alină pînile grele.

Vezi Dunărea ? Nu ducem lipsă de apă !
Simți vînturile fluturîndu-și coamele ? Belșug de
văzduh.

Avem carne ce de prea mult sînge crapă,
Dar carnea și sîngele nu ni se fac duh.

(Plîngere către heruvim)

Sînt puse în discuție, păstrîndu-se aparența umilinței, criteriile însăși care au precedat creația :

Dacă la început a fost cuvîntul, Părinte,
De ce lumea n-a fost în gura Ta o vorbă fericită ? ;

(Așteptare sub cortul pustiei)

se lasă să se întrevadă incertitudinea într-o dramă care nu-și găsește rezolvarea :

Și-abia mai pipăi cerul cu bonturi de credință

Cu rădăcina caut un prădis în iad.

(Dudul)

și se sfîrșește în *Cuget profan* prin renunțarea la sensul revelat al sfințelilor scripturi, dacă avem în vedere finalul cu afirmația că — divinație a naturii ? — în „roadele gîndirii“ „Domnezeul altor lumi se coace“. Evident nu sîntem la capătul unei poezii în care „*transcendentul întipărește umanul, metafizica își caută glas prin susurile cărnii, infernul își înalță suvoaietele tulburi de foc, care totuși sînt iluminate și purificate din altă parte*“.¹ Nevoia de exercițiu spiritual, în groaza de vid, în iluzia prezenței unei conștiințe care ar da rațiune și fundament vieții („*m-am născut, cred, un tip credincios, organic credincios și îndrăznesc să spun credincios, chiar dacă nu aș fi religios*“ ; „*credințioșia e de aceeași natură morală cu caracterul*“²), determină reluarea din unghiuri diferite a unui urcuș devenit parcă scop în sine, și în care învelișul biblic, ca-n *Horeb lăuntric*, nu depășește semnificația simplei convenții artistice. Episodul pe care-l sublimează poezia, viziunea materializată în rugul aprins de Moise pe muntele Horeb și care prilejuiește poetului român o concretizare a inefabilului în stare să întreacă — o spune Nichifor Crainic³ — însăși

¹ Ovidiu Papadima, *op. cit.*, p. 386.

² *Confesiunea unui scriitor și medic — Gîndirea*, p. 401.

³ Articolul V. Voiculescu, *poet al spiritului*, *Gîndirea*, an. XXII, nr. 7, în pag. 369.

poemele lui Juan de la Cruz, face posibil triumful din strofa ultimă, triumf ceresc asupra pământului din cuvînt :

Atunci scoțînd sandale minții moale,
Cu sufletul desculț prin jarul dur,
Pășind în vîrfurile gîndurilor goale
Voi cuteza să calc pe spirit pur.

O confruntare tot atît de frecventă, pasionantă și furnizînd poeziei de idei teren întins, se pune în evidență prin marea număr de creații avînd în centru tema sufletului. Începînd cu *Stă sufletul fără iubire* (Poezii) și *Cugetarea* (*Din țara zimbrului*) continuînd cu *Botezul*, *Sufletul*, *Ostrov încins de ape*, *Cîntec sufletului* (*Poeme cu îngeri*), *Trista minune*, *Vinul lumii*, *Pescuitorul de gînduri* (*Destin*), *Imn sufletului* (*Urcuș*), *Printre semințiile gîndului* și *Taumaturgul* (*Intrezăriri*) raporturile sentiment-gînd, suferință-veghe, disperare-voioșă, vremelnic-etern, etc. asigură între un volum și altul un continuu schimb de substanță incandescentă. Atît de mult își apropie Voiculescu tema reveriei lui, încît și atunci cînd o abordează fără ocoluri, unda emoției primează :

Suflete, navă călătoare,
Ce străbați, îndrăzneată, lumile
Nu-mi zvirli patimile-n vîltoare...
Ia-mi-le și du-mi-le.

Nu căta că sînt grele
Lăzile cu aur ale călătorului :
Vom plăti cu aurul din ele
Vamă corșarilor, bir dorului.

Și la cîți și-or striga „stai, abate,
Alergi spre piere“, spune-le
Că pe suflete, din eternitate
Le poartă spre țel furtunile.

Uneori aplecarea spre lăuntric mai rămîne tributară conceptualismului din tinerețe (vezi în *Pădurile de gînduri*, cu toată pletora de *albinele simțirii*, *clina vieții*, *mlaștinile minții*, *șagurii vieții*, *fumul vremii*, *stupul amintirii*, care parcă spre a se autoafirma și-au dat întîlnire într-un singur poem), dar tot mai frecvent elementele fuzionează, reflecția excelează prin liricitate. În genere balanța înclină spre termenul gîndire :

Și tu de la Domnul ai cîrmaci
Zi și noapte, cu schimbul, cugetele
. . . . .

Implîntă, Doamne,-n ceara molatec-a simțirii
Vertrebe tari de cuget, feștila unui gînd,

pentru a întîlni alteori sensul mai larg, de aspirație spre cunoaștere, jubilară în absolut, cum sugerează următorul *Imn...* nu străin ca expresie de rafinamentul artei unui Valéry :

Suflete-n fața ta-ngenunchi :
Urci din lut coloana gînditoare,
Mii de rădăcini și-un singur trunchi
Pentru-a lumii sevă călătoare.

Tu ce-ți porți tumulturile sus
Mîndrele mîinii aeriane,
Unic ostrov în văzduhuri pus
Aripilor ostenite pe noiane

Exilatul fruct biruitor,
Vîrful slavei neatins îl ține
Dar sămînța încă grea de sine
Cade-n trist pămînt interior.

Concomitent cu lanțul de arderi lăuntrice perpetuînd impresia că o rugăciune disimulată se înfăptuiește, priveliștele și evenimentele lumii exterioare cunosc o penetrație și răsfrîngerii de asemenea sporite, făcîndu-ne să asistăm la acele apogeuri energetice, iluminări tari între pastel și evocare, între descripție și meditație, între vis și trezie, în care părțile devin indistincte, ca-n *Noapte de martie* :

La geamul meu stă Noaptea și vrea să intre-n casă,
În carnea ei de neguri ard stele mari de foc ;
Cum n-o poate cuprinde cămara ce m-apasă,
Mă scol și suflu-n gînduri și-n noaptea mea-i fac loc.

Ea intră și tîrăște alaiul tot de-afară ;
Se umflă-n mine ape, trec turme de țigăi
Și aburii lăuntrici iau chip de Primăvară,
Cu sini rotunzi de mäguri și coapse moi de văi.

Poetul care a dovedit de atîtea ori că uneltele pictorului îi stau la îndemîină, poate oferi fără dificultate crîmpeie de natură, fructe ale observației, într-un desen auster și iscusit :

Lucind ca o troiță muiată-n băătură
Se-nalță lin năluca fîntinii cu virtej,
Găleata aninată cu lanțuri peste gură
Se leagănă în umbră ca floarea pe un vrej ;

(*Sosește fercirea*)

cuprinderi panoramice, adânciri solemne de spații :

Un corb adânc visează pe-o piatră de cetate
Mijesc aromitoare târmuri de vechi domn
Dorm goale ceruri albe de șesuri rezemate
Și Dobrogea e toată o pajiște de somn ;

(*Dobrogea-n amiaza de vară*)

viziuni largi, de pildă aceste două din multiplele hiperbolizări ale amurgului, în care culorile devin spaimă :

Înalt pe-un munte galben și-aidoma cu moartea
Cosea pe zări amurgul belșug de roșii flori

iar liniștea, muzică :

După ce negura își împrăștia scama puzderii,
Dumnezeu anina luceafărul cerel în urechea serii,
Pe albe lespezi de nori rămași culcați în trepte
Urcam cu gândul la el scările drepte —

(*Vara în miezul codrilor*)

dar mai ales simple travestiri ale unor stări de suflet, ca-n *Se roagă iubita, Sosește fericirea, Sub zodia cu ochii verzi, Somnul de după amiază, Sonata iernii, Cîntec de toamnă*, „realitate vie și apropiată de simțurile noastre și totuși transcendentă și încărcată de taine inefabile.”¹

O adevărată frenezie a unei lumini virginale parcă s-a declanșat irupînd în metafore de o rară forță de sugestie și prin care „Apele rămase-n pielea goală / Tremură și se-nvelesc cu valuri“, în iarbă „calci cu teamă ca-n fulgi de heruvim“ „Și-i verde viersul mierlelor prin lunci“, „Cerbi nalți, dumbrăvi de coarne-alergătoare / Se clatină de spaimă-n depărtări“, „codrul de ceară miroase a sfînt“, „coapsele-mpăcate / Rotunde legi scriu“, „Apusul se tîrăște pe-un cer de pietre scumpe“, toamna „întinde-n slavă“ „lungi funii de cocoare“ sau zîmbește „ca un strigoi al primăverii“, la Balcic — „verzi, roșii, pestriți“ — „Pe rîpi de vechi mătăsuri“ „îmbobocesc Tătari“, iar „sufletul veghia atît de sus / Că moartea nu putea să-l mai ajungă“. Totul pare acum posibil într-o poezie care a dobîndit consistența și sintetismul unor asemenea versuri :

Intoarce-te la țărnul despodobit de sare ;
Pioși curg munții limpezi îngenunchiați în pini.
Acolo unde clară nu-i apă, ci cărare
Și pașnic pasul pune suspine printre spini.

¹ Ion Pillat, articolul din *Gîndirea*, p. 376.

„făclii“ „sub așternutul rece“, este bucuria solară din *Fata din dafin*, atît de nemilos divulgată pentru Tudor Vianu¹ în *Crăiasa de zăpadă*, la un ceas cînd ea nu-și mai aduce „jarul“ și făptura i-o „calcă“ „pași străini“ :

Nu uit cît ești, de albă cînd trupul tău coboară
Mlădie nea din ceruri căzută pe divan
Și sîniî cu omătul crescut din subțioară
Și-al pîntecului dulce amețitor troian.

Și-acele mîngioase ninsori sub taina cheii
Poleiul dalb al pulpei cu lunecușuri lungi...
Eu și-am cules, întîiul, din dinți toți ghiocerii
Cînd te topeai în brațe-mi și-n zori nu vrei s-ajungi.

Cînd mă culcam pe-ntinsul zăpezii tale goale
Și-mi cufundam obrazii în frăgezimi de foc
Pînă umplea mijirea luminii boreale
Bălancele ținuturi cu viscol de noroc.

Aceste pustiitoare împărtășiri din interzis, „sub taina cheii“, ca după un paravan de nori protejînd de ochiul providențial, revin în *Fericitul gide* și *Te înalț*, alternînd atitudinea de adorație, cînd „au murit în preajmă spațiul și leatul“ iar păcatul e anume subțiat „pînă la visare“, cu „suavele torturi“ declanșate de cea mai mică „tresărire“ a corpului ce și-a părăsit starea zeiască și prin care „martira“ n-are „mădular neprihănit“, lumina e pipăită „cu degete de orb“ și

Lung plumb topit fu orice sărutare
Și n-a rămas un nerv fără sărut.

Deși pe parcursul anilor „logodna“ „cu bătrîneța“ va fi uneori „stricată“, anulată temporar și vor mai fi atîrnări de „ramurile tinereții“, vi-fornițele pasionale nu-și au rațiunea decît în piscul lor de „tropic“ și „cerc polar“. La coborîrea spre amurg, spre rîul unde „Ursuzul moș de umbră cu luntrea“ va întîlni „un pustnic ars de lună încovoiat și gol“, trebuie zmulșă brutal, fără iluzii „floarea“ ce-n „mîna“ iubirii „se roagă“ și trebuie ucisă-n cuib „perechea de sure turturele“ ce-au îngînat „sărutul“ — astfel ca *Elegia* să păstreze intact, în sens de suprem omagiu adus vieții, puternic scris, mirajul „zilelor dintîi“ :

Te vezi în raiul tînăr cînd te-nfrunzise dorul
Și pomul alb al cărnii sta roditor de sîni.
A înghețat de-atuncea flămînd culegătorul
Dar forma lor fierbinte o are încă-n mîini.

¹ Poezia este dedicată lui Tudor Vianu.

Poezii ca *Androginul*, *Scutul Minervei*, *Versuri*, *Mintuire*, inserate în *Intrezăriri*, cu afirmațiile : „Țin cumpăna-ntre suflet și-ntre carne“, „Ci pururi zămislesc numai cu mintea“, „Pui patimei zăbală și frîu închipuirii“, „Și-n noi funingine de zei s-abate“, „Nu este mintuire decît prin frumusețe“ indică, pe de altă parte, un început de interes pentru un *Țărm clasic* — produs, după Tudor Vianu, și al luminoasei prietenii cu Ion Pillat. Canonul de perfecțiune sau înnobilare formală, nostalgia după frumosul etern, un echilibru între tristețe și optimism, atracția exercitată de o Heladă de armonie și geniu, care în ultimii lui ani îl înrobesc pe cîntărețul Miorcanilor, s-ar traduce la poetul care-și recunoaște o continuă „stare de zvircolitoare nemulțumire“¹ prin diminuarea asprimilor și particularismelor limbajului, rărirea alegorismului, generalizarea formelor fixe, cu gustul tot mai pronunțat pentru sonet. În același timp un pelerinaj sub cerul sfînt al clasicismului devine iminent și iată-l pe sălbatecul trac din munți, scit din cîmpie, pe fostul păstor și surugiu, implorînd sub „spinările negrei Thesalii“ :

— Zei limpezi,
 Hopliți ai frumosului veșnic,
 Îngăduiți-mi să intru.
 Eu caut valea Tempe,
 Sacra potecă umbrită de dafini
 Ce duce la Delphi.
 Acolo în genunchi voi cere
 Sfat bun înaltului Oracol :
 Căci pentru mine
 Zadarnic susură timpul
 Și-n van bat clopotele turmelor de zile :
 Eu nu rîvnesc decît Eternul,
 Desăvîrșirea pură
 Icoana săpată în pietrele noastre
 Logodnice ale nemuririi.
 Vreau tiparul în care-au sălășluit de-apururi
 Radioasele idei
 Nestrămutatele Mame ale lumii...²

Ca și cînd pelerinajul s-ar fi înfăptuit în jurul anului 1940, prin 1941 cu *Epidaur și Arhimede*, prin 1942—1943 cu *Inscripție pe un pat antic, Eleusis, Templul, Icar*, prin 1944 cu un întreg ciclu intitulat *Oracole* — bucăți neajunse să fie publicate într-un volum dar destule pentru a

¹ Dintr-o scrisoare a lui Voiculescu către soție (1911).

² Cu titlul *Acolo unde norii*, dar cu unele modificări, poezia a fost publicată în *Gîndirea*, an. XII, nr. 7.

Prin marile amurguri de sulf și de sulfine,
Cu varnițe pe maluri de lungi singurătăți,
Cobori de taie iadul în ocele din tine
Și scoate-i la lumină minunile-n bucăți.

(*Erga kai imerai*)

Problema durerii și a morții (*Cîntec pentru Gheenă*) sau problema iubirii și a păcatului, gama de veștejiri și înmuguriri ale speranței pe ritmurile naturii, condiția de „fereastră lumii spre neant” și înfruntarea destinului care „nu-i cîrjă ci paloș să te-ascuți”, fulgerările amintirii își fac simțită mereu prezența, adevărate nevăzute duhuri sub „sihla de imagini”, fără ca în același timp să epuizezi confuzia plăcută a unei afundări aievea printr-o țară reală, de întâmplări, forme și culori. Dacă uneori construcția rațională, „albă acropolă a minții”, se lasă dedusă totuși, cu atît mai prețioase devin zonele de transfigurare din *Urcuș* și *Intrezăriri*, unde asprimile gîndului sînt alinate de un mirat tumult freatic al sentimentului. Iată această, mai mult sunet decît relief, viziune a toamnei :

S-a scuturat și vara
De cînd tot te aștept
Îngălbenește Țara
Cu mîinile pe piept.

Sub cer cu nori în corturi
Ori ploii cu vînt molfă
Se duc grăbit spre porturi
Sicriele cu grîu.

Vin corbi din Nord și-i număr,
Nu-mi dau la zbor îndemn
De mult zvîrlii din umăr
Aripile de lemn.

Iubirea, poezia adorației și posesiunii venusiace, este o altă adîncă „răspîntie”, cu mari răsplăți pentru cititor, „între cerul străin și pămîntul, ce ne mănîncă”. Într-o obsesie de Rubens îmbătăt, „bolți de pulpe și brațe în arcade”, „ciorchini de sîni”, rotunjiri de „triumfuri de pîntece”, „schelete vii de pofte” întinzînd „viciene mîini” răsar „pe fața învolburată a duhului”, spre a camufla continuarea aceleași căutări a divinului, a eternului, a unei fericiri supratereștre. Ca pentru poezii Renașterii, „Doamna Gîndurilor a descins în carne”¹, „un spor de

¹ Expresia îi aparține lui Léon Daudet (*Mes idées esthétiques*).

sensualitate se îmbină cu nu știu ce fervoare religioasă¹, purul cu impurul, euforia cu extazul, „păcatul cu slava“. Ca într-un prag al nunților, bărbatul voiculescian are „roabă-n veriga brațului tare“ al dorinței, femeia în plină auroră, fecioară sau amantă, din care „se-nalță lin pura mireasmă a așteptării“, într-o statornic dureroasă răscoală a simțurilor. Ceremonialul erotic poate fi urmărit pe etape în câteva creații distincte. Iată pentru început această confruntare de miri divini, sculptura de vis a adolescenței, în care sufletul e încă trup, pământul încă nu s-a despărțit de ape :

Știu de ce ești albă și nepăsătoare...
Carnea ta e suflet înghețat... ; de ger
Aburii stau încă țurțuri și ninsoare
Toată dimineața zilei lui Prier.

Gerul dimineții și-al copilăriei
Dăinuiește-n tine, dezmorțit puțin...
Sîinii duri, doi țurțuri, spun din crețul iei
Prourul vieții rece și senin.

Carnea ți-e de suflet, sufletul de carne,
Unul și același sloi, de ce să-l rup ?
N-a-nceput în aburi ghiața să se-ntoarne,
Albă, numai suflet, suflet încă trup.

(Strofe pentru o fată)

Nimic mai firesc, în continuare, decât un *Cîntec pentru dezbrăcare*, moment grav și nicidecum neglijabil într-o artă a iubirii subtilă, aici act de inițiere sacră :

Cîți îngeri de mătase ai de pază ?
Cînd zboară-n lături fragedul lor stol
Ies sîini și brațe, rază după rază
Din visteria trupului, domol.

Deschei o stea și norii despresoară
Cerescul pîntec, cald, cu arcuiri
Lactea cale a pulpelor coboară
Spre zodiile glesnelor subțiri...

Cealaltă femeie, amanta, „vijelie de linii fulgerate“, *Bacantă dansînd*, *Eva* pe ale cărei buze trec „șerpi moi de șoapte“, cu „trunchiul“ nu „de fum“ — ca la Ion Barbu — ci cu genunchi „lucizi“ și „candizi“ și coapsele

¹ Șerban Cioculescu, V. Voiculescu — *Urcuș*, în *Aspecte lirice contemporane*, Casa Școalelor, 1942, p. 207.

Nici evocativă și solemnă, nici sub atracția culorii și simbolurilor livrești, această nouă poezie „religioasă“, bătaie a unei „inimi creștine“, deschide largi perspective de înțelegere a dimensiunilor umanului, o renunțare desăvârșită nefiind posibilă chiar și în clipa când liniștea ia în suflet „locul sorții“ :

Așișderi unui nor ce s-a-ncărcat
Cu tunete și fulgere deșarte
Și-adevărata lui menire și-a uitat,
Veneam în numele înaltei, sterpei arte...
Un vînt mă risipi și n-am plouat.

Îngăduie, o Doamne-al Învierii,
Iar să mă-ncheg din negurosul limb,
Să strîng din mlaștini aburii durerii
Și, închinat doar milei și tăcerii,
În lacrimi rodnice să mă preschimb.

(Nornl)

Vîrsta se pregătește tot mai mult „Să-mpingă-n foc amarul morman de rămășițe“ ale vieții pămîntești, moartea e „neagra Pronie“ care deasupra ființei veghează „tot mai jos, mai așintită“, sau e însuși Domnul, bunul părinte care sapă în cugete și neînțeleșuri ca un miner și „ne măsoară cu pas de stea“, apropiată extincție, totuși o a treia soluție mijeste și — ca și mai mult nemurirea să nu fie „o stare“ ci „o lucrare fără de sfîrșit“ — septuagenarul scrie¹ *Ultimele sonete închipuite ale lui Shakespeare în traducere imaginară.*

Faptul e derutant : Cele nouăzeci de sonete înaltă o cîntare a iubirii hrănită de o pasiune înrobitoare, după cum nimburile artei răsfrîng neistovit aurore de peste țări și timp. Sensul de concentrare a întregii energii într-o ultimă afirmare a principiului vieții, face superfluă orice întrebare despre caracterul real sau fictiv al obiectului adorației, ca și tentativa de a-l considera simplă convenție dedusă din triumghiul erotic al marelui „Wil“. Chiar dacă viitoare indiscreții autobiografice ar putea ridica un vâl, cum s-a presupus, misterul rămîne întreg, rotunjit în sine, consumat în actul poetic, căci regal sîntem avertizați :

Domniță a grădinii cu merele de aur,
De-acolo ți-ai luat sîinii de mîndră Hesperidă ?
Și verzii ochi atlantici, din ce pierdut tezaur ?
Și părul tors din noapte, somptuos ca o hlamidă ?

¹ între Duminică, 5 decembrie 1954 și Duminică și Luni, 20—21 iulie 1958.

Eu singur îți știu taina când lung ți-alint aleanul
 Și trupul în săruturi ți-l prind ca-ntr-un năvod.
 Visez că sînt Hercule și iar despici oceanul
 Ostrovul feciorelnic să-ți jefuiesc de rod.

(45)

O carte numai de sonete, replică *Scutului Minervei*, este o consecință lirică într-o evoluție pe care am putut s-o urmărim. Încă înainte de 1921 se conturează premise, dacă e să ne amintim de acea obiectivată și neturată mateiană a expresiei din *Nuntă țărănească*, emoționantă chiar și-n contextul decantărilor lirice de acum :

Vin trudnici de la muncă și-și cîntă-n cor amarul...
 Dar doi, răzleți de ceată, s-așteaptă pînditori.
 Codana se preface că stă să rupă flori,
 Flăcăul se oprește bătînd de zor amnarul.

Rămași departe-n urmă se prind nălucitori...
 ...Cu ei nuntește cîmpul : o salcie-i altarul,
 Cristeii spun orații, conăcării stejarul
 Și-o nuntă aurită se-ncinge pînă-n zori.

Asupra lor Iubirea veghează, priincioasă,
 Le-alcătue pătule de iarbă mătăsoasă,
 Deschide Veșnicia și timpul cade mort ;

Și peste ei, în falduri prin slăvi desfășurate,
 Anină crengi de umbră pe zodii atîrnate
 Și-ncheie grabnic noaptea asemeni unui cort.

Maeștrii speciei se află într-o statornică prețuire la neliniștitul de pe strada Dr. Staicovici ; în ultimele zile de viață Voiculescu păstra nelipsită la căpătîi o cărticică de buzunar în „Petit Collection rose“ (Librairie A. Lemerre) cuprinzînd poezii Pleiadei. Orientarea spre marele elisabetan răspunde la fel unei pasiuni vechi, judecînd și după faptul că e păstrată printre relicve dragi, lîngă ceaslove cu litere cirilice, o carte de o condiție grafică atît de umilă, iscălită de posesor în 1905 și intitulată „*Un vis din noaptea de Sânziene*“ (traducător S. P. Sterian). Ideea preluării coordonatelor romanului erotic shakespeareian, înfățișată ca o predestinare enigmatică („Cine ne puse-n suflet aceste magici chei ?“), ca o fatalitate, printr-o atracție de anomalie magnetică anulînd dintr-odată „voința de oțel“ a unor născociri proprii, este ea însăși o superbă născocire a alegoristului de odinioară. Cele două personaje, protectorul nobil și femeia

frumoasă, care la un moment dat se întîlnesc în trădare pentru a deşira sufletul englezului, impulsionînd în acelaşi timp o poezie a dorinţei şi satisfacţiei iubirii împărtăşite, a geloziei şi împăcării, a decepţiei şi speranţei, a glorificării frumuseţii şi a denunţării zădărniceii din feluritele ambiţii pămînteşti, re trăiesc în varianta românească de o asemenea manieră încît o controversă cum a fost cea medievală despre *Cîntarea cîntărilor* — şi anume: dacă eroii reprezintă un simplu cuplu erotic sau numai simbolul unirii lui Dumnezeu cu genul uman — devine agreabil posibilă. În această mistificare inspirată, aşteptare a „ceva, de-un farmec mai sus ca o izbîndă“, „prinţul hermetic“ se suprapune adesea în cele două sonete care deschid şi închid cartea, ca şi în alte peste douăzeci¹, nălcuii autorului culegerii publicate nesemnate în 1607. Semnele particulare pentru stabilirea unei atari identităţi sînt servite din belşug, prin contextul în care este invocat, anexat, divinizat de fiecare dată ca „frunte răspîntie de genii“, „vîrf“ în „slăvile gîndirii“, „genial tutore“ şi „învingător“ în „nenfăptuitul vis al desăvîrşirii“. Bineînţeles repetîndu-se postura comediantului temător că şi-ar putea compromite protectorul dacă s-ar înfăţişa în lume în anturajul lui :

Then may I dare to boast how I do love thee ;
Till then not how my head where thou mayst prove
me²

poetul nostru face şi el totul „închipuind mijloace“ pentru a-l feri „de orice ochi şi gînd“ pe cel căruia „nu-i adaugă nimic“, ba dimpotrivă îi „fură“ mereu „din raze“, astfel ca prin sonetele 27, 50 şi 52 accepţia dată pînă acum să înceapă să şovăie. În versuri cum sînt :

Cît mi-eşti de drag atuncea ! Cum îţi iubesc minciuna !
Întreg te afli-acolo, tu, cel adevărat,
Tu, candid plin de vişii, amestecînd într-una
Păcatul ce luceşte ca aurul curat...

sau

Mi-a trebuit întreaga văpaie-a poeziei
Cărbunele iubirii să schimb în diamant ;
Dar străluceşti de-acuma pe fruntea veşniciei,
Răscumpărat de-a pururi obştescului neant...

¹ Vezi : 1, 2, 5, 8, 12, 16, 18, 28, 30, 31, 36, 37, 41, 44, 48, 54, 60, 72, 79, 90 (Pentru simplificare, vom numi fiecare sonet numai în cifrele arabe).

² Finalul sonetului XXVI. În traducerea lui Ion Frunzetti :

*Să strig că te iubesc n-aş putea ;
Nici nu m-arăt pe unde m-ai vedea.*

Dar mi-ai părut prea fraged, prea gingaș la-nceput,
 Tumultuosu-mi geniu întreg să ți se-nchine :
 Ca-n dragostea-ți îngustă să-ncep, să mă strămut,
 Tot ce fu greu și mare am azvirlit din minc

Îțele s-au încurcat, confuzia și respectiv condiția de „închiphuit amant dublu” a autorului, cum s-a mai spus, sînt asigurate.

Totuși personajul se menține pînă la sfîrșit sub semnul pur, indicat inițial : „domn al frumuseții”, cu sensul mai larg de Artă, de triumf spiritual asupra vremelniceii, prin cuvînt, și, în consecință, destin învecinat. E tocmai concluzia pe care o facilitează și sonetul 36 cu strecurarea convingerii că „nici spațiul nici timpul” nu vor rupe legătura contractuală :

Nu te-am putut cuprinde să fii numai al meu,
 E cum aș cere lunii să-mi ardă noaptea-n sfeșnic ;
 Ți-e locul între stele... Ci, oricît de pigmeu,
 Mi-e dragostea cer, iar tu, luminătoru-i veșnic.
 Știu, între noi sînt două iubiri : a mea și-a ta ;
 Nu ne-a-nchegat în sine o unică simțire :
 Tu firul tău oricînd vrei poți rupe sau scurta,
 Dar lanțul meu rămîne și-i fără-mpotrivire.

Cît privește cea de a doua iubire, „a mea” în versurile de mai sus, adică personajul feminin, anunțat ca o apariție bruscă¹, întîmplătoare, din viață, Diană vîînd „cu ochii”, permițînd adesea interpretarea ei ca simbol al iubirii îndeobște, al tinereții, al vieții care se depărtează — aici meșteșugurile artistului de a da carne și spirit, impresia de ființă a ceea ce vedem (vezi sonetele 14, 32, 62 și 67) și (vezi sonetul 64) „ideal erou” totodată, se dovedesc inepuizabile. Refuzată detaliului portretistic, investită însă cu păcatele și virtuțile femeii eterne, cele mai durabile, această turburătoare Marie în căile unui pățimaș Mazepa își îndeplinește de minune rolul de a provoca sub lumină de promoroacă un continuu flux și reflux cu întreaga boagăție de fațete a sentimentului erotic. Dacă pentru început atitudinea îndrăgostitului e aproape religioasă :

Mă-nfățîșez cu duhul, nu te sărut pe gură,
 Plecat ca peste-o floare, te rup și te respir
 Și nu mai ești de-acuma trupească o făptură,
 Ci un potir de unde sug viața și strîng mir,

(4)

¹ Sonetul 3.

cel mai proeminent scriitor după Homer și tragicii greci, n-o cunoaște, Voiculescu, acest năstrușnic „hoinar“, „soi ulițarnic“¹ într-ale cuvîntului, realizează cel puțin cea mai fidelă transpunere, superioară tuturor, din toate literaturile. El n-a fost nevoit să lase nimic afară, cum li se în-tîmplă traducătorilor conștiincioși, care sau renunță la rimă pentru redarea exactă a sensurilor, sau sărăcesc sensul și textul pentru muzica rimei...

III

De prin 1946 pînă în vara lui 1958, la masa lui de lucru Voiculescu este și un mare poet al prozei, după ce fusese răzleț prin ani, și un aplaudat autor dramatic. Această moștenire, care numai din rațiuni de formă n-a intrat în materia studiului nostru, mărturisește și ea că, în momentul cînd un izolat își creiona portretul pe una din băncile din Cișmigiu, o bătrînețe se arăta „cu totul nouă.“ „O îmbogățire a ei cu nemăsurate largimi înapoi și înaintea, o scumpă atotînțelegere, o dezinteresare împărătească, o nepăsare plutind binevoitoare deasupra tuturor“ se învedera. „Bătrînețe grea de har și puteri, dezbărate de carne, strînse, încordate în ele însele ca pentru o înălțare“.

Cu alaiul numeroaselor manuscrise rămase postum, aidoma pescarului Amin, în mijlocul „alaiului fabulos al peștilor“, din ultima nuvelă, datată 1 mai 1958, de unde am citat, cîntecul multicord pe care l-am urmărit pînă aici, cîntec tinzînd mereu „cătrec nepieritoarea legendă cosmică de unde a purces dintotdeauna omul“, trece veacul, „înconjurat de cetele genunilor“, „într-o uriașă apoteoză“. Cel ce le zîmțgălise², un medic de circă pe care „muzele nu l-au lăsat să doarmă“³, copilul de țaran pornit să descopere „coiful de aur“ „pe-o coastă nearată“, consilierul literar al radiodifuziunii, criticat prin 1941 că nu pune „bransarda“ (culoarea politică oficială)⁴, îneguratul la anii cînd fruntea lui ar fi trebuit să poarte lauri, mai pe scurt omul care a fost un destin, avea taina lui și știa ce spune scriind în sonetul (citește : psalmul) 50 :

¹ Expresiile, din poezia Villon.

² Scria cu capete de creioane, cu bonturi, pe tot ce-i cădea în mîna, — plicuri, pagini de carte sau de reviste, acte oficiale.

³ Expresia îi aparține lui N. I. Herescu.

⁴ Cf. unei circulașe aflate în arhiva familiei.

Puterea mea e jarul închis, ca-n nestemată,
 Ce arde dur și rece-n lăuntricul său joc :
 De la crearea lumii, cu aștrii toți deodată,
 Nu se mai stinge-n mine originarul foc.
 E cît un bob dar ține virtuțile esenței ;
 E diamant, ce roade oțel și munți de steii...
 Cu el îți tai fereastră-n pereții existenței
 Să intre nemurirea cu tot văzduhul ei.

Cum just se observase, poezia lui Voiculescu nu e o poezie ușoară, „de petrecut timpul cu ea“, care merge singură la cititor, ci—podiș înălțat pentru o dramă, atmosferă de încordare pe toate întinderile ei — una la care „trebuie să meargă cititorul“, să insiste, să se ostenească.¹ Necesitatea comunicării mai strînse cu semenii, care într-un sens e cauza întregului scris voiculescian, autorul o resimțea în exilul prometeic pe care și-l impusese, dovadă strofele de mai jos, din *Munte pur*, atît de sinceră apologie a umanului :

Stihia mea de piatră-ndrăzneată
 În care averi de zbucium am strîns
 M-a despărțit de lume, dar nu de viață
 Și-mi sparge fecioria tăcerilor un plîns.

Nimic nu-mi crește-n luminile înalte
 N-am unde găzdui o rădăcină
 Trec flori de nori, singurătăți invoalte
 ...De-aș fi fost o blajină colină,

Cu suflet de iarbă și duh de secară.
 Vreau să mă ar, cer să mă pîrgui,
 Cu vinul meu să-mbăt o țară
 Să mă mestec în guri, să mă tîrgui

Scufundat în rușine mai bine
 Sub pragul gliei, sub sarea mării
 Decît în hăul înălțării
 Unde nimeni nu se bucură de mine.

Sub prețuirea nouă pe care o dobîndește postum, această poezie cu un nu știu ce mereu proaspăt, de șantier, fără prejudecăți deschisă vieții și de o aleasă ținută intelectuală, îl ridică nu o dată „dintre imagini“, pe cel plecat, și-l așează în loc de vază la masa unde Arghezi și Blaga,

¹ Ion Pillat, N. I. Herescu, O. Papadima. Articolele citate.

în curînd adorația devine repede dorință cu simțurile „șase năpîrci spăimîntătoare” :

Să te ador în suflet ; doar duhul să-ți aleg —
 O veșnică-mbinare a două raze line...
 Dar cum te-arăți, mă-ntunec... și sufletul întreg
 Se face ochi, piept, brațe... zbucnite către tine,
 Pîlpîitor de pofte iar dinainte-ți cad,

(81)

pentru ca prin flăcările geloziei (46 și 53), prin implorări și prin spaime ale pieirii (62) să se ajungă, ca odinioară în finalul *Stîrvului* lui Baudelaire, să se pună mai presus „esența și formele divine și duhul descompusului amor”¹ :

Nu-ți spun nici un adio : cum n-ai mai exista...
 Rămii doar coaja celei pe care-o iau cu mine...
 Ți-am supt adînc esența și te-am golit de tine
 Plec numai cu splendoarea și frumusețea ta.
 Las ochii, falși luceferi, și iau privirea dragă,
 Las buze reci de idol și iau sărutul lor,
 Uit sîinii, duc căldura și forma lor întreagă
 Fur neagra avalanșă de păr cînd se dezleagă,
 Din trup, îmbrățișarea de vrej amețitor.

(75)

Spre perpetuarea fericirii sale, poetul nu ocolește declarația cantabilă încît să ai o clipă senzația confluenței cu sonoritatea și romanțiosul versului minulescian :

Atuncea plec în tine să-ți cuceresc favoarea ;
 Îți flutur oriflame, pun purpura vestmînt,
 Ca dogii cînd în larguri se logodesc cu marea,
 În sufletu-ți oceanic, nuntind, mereu m-avînt ;

(53)

construcția meșteșugită, ca la o întrecere galantă între trubaduri :

Iubita mea, ai suflet adînc întortochiat
 — Vast labirint, ascuns sub palatul frumuseții —
 În care-un minotaur domnește nendurat,
 Flămînd de duhul slavei și carnea tinereții...

(11)

sau gestul disperat, amintind înflăcăratele jurămînți ale romanticilor :

Vrei să te smulgi din mine ? Smulgîndu-mi ochii
 Și nici atunci... De-a pururi stai dincolo de ei,
 poate...

¹ După traducerea lui Al. Philippide.

În tot ce este-n mine duh de eternitate,
În însăși nemurirea în care-am să mă-nchei.

(52)

Această femeie concretă, așteptată tremurător în pragul iernii, căreia i se acceptă „dulcile minciuni” și „hidoasele trădări” în schimbul puținului foc, este în sonetul 76 atât de turburător numai fantomă eminesciană ivită din valurile vremii ; parcă marea pasiune din tinerețe, ulterior soția, ai cărei ochi negri sînt acum „luceferi de dincolo de lut”, vorbește amintirii dintr-un intens răsărit, „trăgînd în lături noptateca perdea”. Oricum, invenție și trăire, memorie hrănită de răzlețe tresăriri sau împătımiri, ea s-a identificat cu însăși respirația cîntecului, realizîndu-se deplin fuga împreună „pe mare” a „puternicului domn” și a „oacheșei aceleia fățarnice” — a poeziei—perfecțiune și a iubirii—tinerețe, ca-n sugestivele de mai jos substituirii :

Cum se mlădie versul grumazului, răsare
Un istm de frumusețe, să lege-n armonii
Nemuritoarea strofă a pieptului, din care
Ies brațe-ngemănate ca două melodii :
    Și-un orizont de slavă în tine-nchizi și iei
    Cu glorioase coapse sonetul cînd închei.

(64)

Capătul drumului pe care mereu un „Adam vremelnic” plînge „la sacre porți de rai” e în fond un cîntec al iubirii totale, „lăuntric soare” și laudă unde „perechea cea pierdută” în fine se întoarce înflorit, ca-n această terorizantă proiecție hugoliană :

Cînd n-o mai fi nici urmă din noi în amintiri,
Cu spaimă dezgropa-vor dintre hîrțoage roase
Un alb colos de versuri mai tari ca niște oase :
Scheletul uriașei, tristei noastre iubiri.
De-a pūruri ard în ele, din focul cel etern,
Ca-n măduva de stîncă, titanicele febre,
Un osuar de patimi, năprasnice vertebre
C-un cap s-atingă cerul, cu celalt, în infern...
Și-or întreba, ce-arhanghel s-a prăbușit din zbor
Și-a-nsămîntat țărîna cu marea-i fulgerare ?
Slăvitelor fărîme clădi-le-vor altare
Popoare-ntregi cu fruntea sub frumusețea lor.

(87)

Inchipuind fermecător continuarea sculpturilor mai tari ca bronzul ale sonetului shakespeareian, la o vîrstă pe care marea stea a nordului,

vehiculează în oscilațiile ei între pictura de gen și între meditație, felurite simboluri etice, „îndoielile, neliniștile, luptele omului aspirînd către Divinitate”¹ dar și o comunicare naivă, de har, cu eternul din lucruri, nu poate fi nici ea desprinsă de viața „autentic rurală, ritmată de anotimpuri, poruncită de natură, înseilată pe datine și străvechi obiceiuri”², din amintire. Pentru părinții poetului, oameni simpli, pioși fără habotnicie, religia fusese „pravilă”, enciclopedie a vieții practice. Și mama și tatăl, aflăm³, „ca toți oamenii de la țară, erau mari pasionați ai cititului, mai ales ai cititului cu glas tare, ca la strană” și cărțile preferate le erau Viețile sfinților, mineele și desigur Biblia, „Biblia cu aspra ei grandoare de dramă jumătate pămînteană, jumătate divină”⁴. Un ecou aparte produc apoi în sufletul copilului pus dîrz pe bucherisit ritualurile de cult împletite „pecununa anului” și practicate ca niște „mari și de preț spectacole”⁵: „Teatrul nostru cel mai scump era liturghia și serviciul religios din fiecare Duminecă și sărbătoare, mai ales după ce descoperisem sensul ascuns al tuturor gesturilor și aluziilor liturgice. Mai desfătătoare decît orice gală de operă din cîte am văzut de atunci în colo, mi-au rămas pentru totdeauna deniile paștilor, cu marea și minunata Vinere cînd cîntam prohodul. Cu luni de zile înainte îl învățam împreună cu mama, fără greșală. Ocolirea bisericii, slujba triumfală a învierii au pus pecetii indelebile”. Înfiorări pe care le regăsim transmutate, sub un suris, în realistul poem *Isus din copilărie*:

Toată săptămîna ți-o închinam numai ție
 Și patimilor Tale minunate,
 Dar bătea în noi, ascuns, tainica bucurie
 Că toate sînt un joc măreț și Tu le birui pe toate.
 Joi porneam în cete la pădure
 S-adunăm călțunași și viorele,
 Umpleam de chiot și cîntec dealurile sure
 Uitînd că ești mort și c-o să te împodobim cu ele.

Vineri Te prohodeam apoi de-a-bine.
 Biserica era o slavă de fum și pară,
 Vădanele boceau toți morții pe-afară,
 Mama mă strîngea la piept cu suspine
 Și muream și noi toți cu Tine,
 Pînă ce Duminecă înviam iară.

¹ Tudor Vianu, op. cit. p. 142.

², ³, ⁴, ⁵ V. Voiculescu, *Confesiunea unui scriitor și medic*, în *Gîndirea*, anul XIV, oct. 1935, pp. 402, 403.

Întreagă această „comoară“ de întipăriri, adusă la suprafață prin tehnica evocării, sau prin surprinderea zonei de inefabil permanent care face apel la aceleași prime contaminări, ca-n *Rusalii*, dacă tematic va adăuga noi trăsături fondului tradițional, iar caracterului de adâncă arhaitate prelungirile de *Now și Vechi Testament*, își are contribuția deloc neglijabilă în esențializarea discursului poetic. „Misticismul creștin“, observa într-o metaforă Vladimir Streinu, i-ar fi descoperit lui Voiculescu „misticismul însuși stării de poezie, fără de care meșteșugul artei e un soi de industrie“, după cum „aerul de compoziție“, sesizabil mai adineori, se schimbă acum în acela de „viziune copleșitoare“.

Motivul vizionar al îngerilor, cu boarea lor de fantastic, cu însinuarea unei nevăzute ordini cerești și cu speranța salvării după moarte în ipostază de aripi, ca-ntr-o vigneta de Demian, găsește în *L-am lăsat de-a trecut și Inger amînat*, proiectat pe sentimentul singurătății cosmice, două tulburătoare momente de autentică poezie. Efortul de a-l gândi pe Dumnezeu, un Dumnezeu al credinței, îndepărtat și ascuns, și care nu se lasă cuprins de inteligență ca un lucru al lumii, rămînînd veșnic nedemonstrabil, îl ilustrează o poezie ca *Fructul oprit*, de așezat lângă Psalmii lui Tudor Arghezi :

Cum ții și tu din veac la amănunte
Te legi de forme strălucite și alegi !...
De ce Te-arăți arar și doar pe munte ?
Și vii investmîntat numai în legi ?

Eu sînt pe fund de văi o biată nalbă,
Mă poartă lumea-n piept la sărbători.
Iar Tu mă vrei în slăvi o stîncă albă
Ca-n trăznete pe mine să cobori...

Mi-ești ploaie caldă, știu, mi-ești vînt de vară.
Dar Tu întreg, Tu pur cînd vei sosi ?
Cel dincolo de nori, de fum și pară,
Nu cum grăiși din rug lui Moisi.

Dialogul („Și chinuiesc văzduhul cu-ntrebări“), în care întrebările rămîn fără răspuns, se efectuează direct, ca-n *Deslegare* (din *Pîrgă*) și *Ecce homo*, sau prin intermediari, bunăoară heruvimul aterizat pe munte să asculte plecat „jalba“ (aceasta, de o savoare amintind *Pe drumul de aur al Sidonului*) :

Cum să-i duci Domnului negre lăcrămații de piatră,
Scrise cu pămînt și fără timbru de stele ?

umple o carte de sine stătătoare — atracția subiectelor peisagistice sau mitologice grecești se vedește activă.

Poezia rămînea însă, în esența ei, teatru de dezbateri (poetul : „pe șes cu cîrdul“, să ciugulească „viața“), și conflictele în loc să se aplaneze se ascut, pe măsură ce „adie pretutendeni timp înspicat cu moarte“. „Haitele mari de gînduri“ care sfîșie somnul „în pridvorul serii“ sînt, deoarece, mai învecinat acum cu nemărginirea și veșnicia, sufletul tocmai „uneltește zborul / La un sacru liman necunoscut“, sfătuiindu-l tainic pe *Taumaturg* să anunțe că de sfîrșit se apropie „ca de o primăvară“ și că învață să aprindă „lumina din urmă, cea mai vie“, aflîndu-se de fapt „nu la finele lucrărilor sale, ci în cursul desfășurării lor“¹.

„Trist nemurirea luînd de la-nceput“

Creația lirică a lui Voiculescu din timpul războiului și din anii următori atestă o bogăție de surse și direcții care ni-l arată pe poet bine fixat la postul său, urmînd cu fidelitate înfășurarea de „iederă pe veac“ și consumîndu-și cu ferveare vechea dramă a spiritului, atît de exact definită încă odată în *Babel* :

Tînjesc după o faptă să-mi dea desăvîrșirea
Rîvnesc o subțime în care să mă torc,
O stare fără trepte, mai sus ca fericirea,
O luminare-n sine mai pură ca iubirea,
Un fără foc, din care să nu vreau să mă-ntorc.

Cu titlul *Veghe* o culegere trebuia să apară prin 1944, urmînd să includă în ciclul *Inter arma* poezii de război, iar în ciclul *Inscripții*, versuri cu o problematică diversă²; evocări de poeți preferați și de privesți românești și străine, reactualizînd modalități din *Pîrgă* și *Poeme cu îngeri* („încă motivele și tehnicile sale — spune Tudor Vianu în 1944 — sînt într-o anumită măsură cele ale începuturilor“) urcă pînă prin 1948; iubirea și moartea apoi, mulți ani, pînă în 1958, cunoscînd toate vibrațiile din *Destin* și *Urcuș*, își dispută întîietatea în *Alte amăgiri* și *Meditații*.

Starea fizică și morală inacceptabilă a țării din anii mării conflagrații mondiale restabilește pentru o clipă în sufletul poetului un fir de comu-

¹ T. Vianu, *op. cit.*, p. 144.

² cf. N. I. Herescu, articolul citat, p. 381.

nicare cu patosul civic exersat în *Din țara zimbrului*. Poezii ca *Veghe*, *Ceasul de piatră*, *Lunatecii*, cu accente de litanie sumbră :

Ceasul de piatră bate acum,
Trece sicriul lumii pe drum
Greu, ceasul, piatră cade-n auz
Fiece clipă naște-un obuz,

izvorăsc dintr-o atitudine de condamnare a războiului de pe poziții general umane, avertizînd împotriva oricăror iluzii :

Nu credeți în zodii, sînt curse :
Prin naltele stele sclipind
Trec ghiarele marilor urse
Și Săgetătorii ochind.

Struna ocazională și patriotică, marcînd o palpabilă temporalitate, e încordată din nou, cu promptitudinea fostului combatant din Moldova, bunăoară în poezia *Amurg ardelenesc*, dataată 1940 August 17, și unde în final :

Amurgul uriașa-i icoană bizantină
O spînzură pe-ntregul perete spart al țării.
Gol și roind de sînge, de visuri și lumină
Stă răstignit Ardealul pe crucea-nstrăinării.

Cu *Inscripțiile* „pe un vas de Argeș“, „pe ușa unui atelier“, „pe o frunză de viță“, „pe o stîncă la pasul Vulcan“ etc., cum de asemenea cu *Ursarii* (*Mahala bucureșteană*), *Bivolii*, *Albă iarnă dunăreană* și *Vodă Rareș*, cu Virgiliu din *Un vis*, cu Villon, cu Michelangelo și Tudor Arghezi, în fine cu *Basm*, *Alborada*, *Dintr-o cîntare a cîntărilor profană* și *Cartea de magie*, Voiculescu e încă nepăsător în timp și spațiu, în ploaie și vînt, între toate lucrurile lumii, resimțînd ca un filozof antic voluptatea materială a comunicării cu elementele, înainte de a ni se înfățișa în recluziunile tragice, de părăsitor al pămîntului, din *Pronie săracă*, *Alfa și omega*, *Cimitir în sat sărac*, *Ultima rugăciune*, *Suprema libertate*, *Nemurirea* și alte un lanț de conșorbiri cu Dumnezeu *Poemelor cu îngeri*.

Două alternative se confruntă acum, a existenței și a neantului, lumina și întunericul :

Simt frînghiile cărnii grăbit cum se dezleagă,
Cătușele de oase slăbesc și mă desferic...
Lumina nu-mi ajunge : vreau alta nouă,-ntreagă,
Sfîrșesc de-acum popasul în larva mea pribeagă,
Aștept eliberarea din strîmt și întuneric.

POEZII

1916

POEZIA

Cerească floare, albă, strălucită,
 Cu blînd miros de rai, e Poezia.
 Sămînța ei de îngeri e zvîrlită
 Și brazdă caldă-i e copilăria.

Ascunsă-n suflet, tainică, cuminte,
 Din lin izvor de lacrimi amare
 Și din dulceața bucuriei sfinte
 Ea sugerează hrană și se face mare.

Înmugurește floarea minunată
 Sub mîngîierea stelelor iubirii,
 Cînd, pătimașă, inima se-mbată
 De clocotul năvalnic al simțirii,

Dar nu-nflorește falnică, deplină
 Decît la viul soare-al cugetării,
 Cînd patima nedreaptă se alină
 Și face loc doar milei și iertării...

Cobor la floare gîndurile toate,
 Ca un norod de harnice albine,
 Și mierea dulce, scumpă care-o scoate
 E năzuința largă spre mai bine.

Ca o fîneață pururi înflorită
 Îmbălsămat e sufletul de floare
 Și-n toată lumea zboară risipită
 Mirăasma-i dulce, binefăcătoare.

STĂ SUFLETUL FĂRĂ IUBIRE

Stă sufletul fără iubire, ca o fîntînă părăsită,
C-un pic de apă-n fund, sălcie, sub năruirea de pereți...
Stă-n marginea de drum fîntîna netrebnică și oropsită,
Căci nimeni n-o mai cercetează ; găleata-i spînzură dogită
Și-n ghizdurile putrezite cresc brusturi și-nfloresc bureți.

Stă sufletul fără iubire, pustiu, ca mărul fără roade,
Părăginit într-o livadă și plin de lacome omizi,
Ce-l năpădesc în primăvară și toată frunza încet o roade
Și toată floarea, otrăvită, se scutură curînd și cade,
Lăsîndu-i crengile uscate ca niște sterpe pălămizi.

Stă sufletul fără iubire cum stă o vatră ruinată,
Ca un cuptor surpat de vremuri, fără de vad și fără foc,
La care nimeni nu aduce aluatul proaspăt în covată
Să-l rumenească pe-ndelete dogoarea jarului, uscată,
Și să-l prefacă-n dulce azimi, mirositoare, ce se coc.

...Ții minte basmul vechi ? Pe-atuncea cine putea să-l înțeleagă?
Avea unchiașul biet o fată, dar baba rea o izgoni...
Și luîndu-și lumea-n cap, copila plecă, plîngînd ca o pribeagă,
Dar la răsîntia de drumuri ea n-a mai stat ca să-și aleagă,
Ci drept, cu inima bărbată, spre Sfînta Vineri o porni.

Dar abătîndu-se din cale slei fîntîna părăsită
Și curăți cu rîvnă mărul de-atîția ani părăginit,
Lipi cuptorul spart cu humă, aprinse foc, dospî o pită —
Așa, de dragul hărniceii, din gînd curat, fără ispită,
Dar i s-a tras de-aici norocul, căci Sfînta visul i-a-implinit.

...Stă sufletul cum sta în basme fîntîna, mărul și cuptorul.
Stă-n drumul către Sfînta Vineri un suflet pururi pățimaș...
Trec fete mîndre, cu podoabe, dar una nu-i pricepe dorul,
De bunăvoie să s-abată, să-i primenească iar izvorul,
Să-l curețe și să-l aprindă, ca-n basme fata de unchiaș !

ȘOIMUL

Urcînd semeț și singuratec spre bolta cerului senină,
Un șoim bătea pripit din aripi prin larga mare de lumină
Și, beat de zboru-i furtunatic, el nu mai sta să mai măsoare,
Ci se ducea ca o săgeată cu ochii țintă către soare.

Deasupra creștelor de stîncă, mai sus de piscurile ninse,
S-a ridicat ușor ca gîndul trecînd cu aripile-ntinse,
Purtînd cu el peste pustiul văzduhului, ca o solie,
Năvalnic freamăt de viață și-o negrăită bucurie.

Ajuns în creștetul țării, a stat o clipă-n jos să cate,
Și ochii-i ageri străbătură prin văile întunecate,
Căci, cumpănindu-se pe aripi, de sus, din culmile-nălțării,
Sorbea c-o singură privire întreg cuprinsul larg al țării.

Și-n timp ce jos privighetoarea cînta cu glasul ei subțire,
Un dor plăpînd și fără vlagă, plîngînd zadarnic și-n neștire,
Cu pieptul plin zvîcnind puternic ca un vulcan bătut de lavă,
Tăcutul șoim plutea-n lumină și mut se înălța în slavă !

LA RUSALII

Era pe la Rusalii și socul alb de floare
 Umplea întreg văzduhul cu dulcea lui mireasmă,
 Adâncul cer albastru, încununat de soare,
 Părea o strălucită și grea catapeteasmă.

Altarul larg al firii chema pe toți la viață
 Și-un duh de-ndrăgostire stăpînitor pe lume
 Părea că săvîrșește în liniștea măreață,
 Pristol avînd pămîntul, o taină fără nume.

Ca dragostea de mamă se revărsa căldura
 Pe luncile-nverzite sporind ocrotitoare...
 Din somnul ei amarnic se deștepta făptura,
 Trezită la nădejdea rodirii viitoare.

Zîmbind, ca o mireasă sta tînăra dumbravă,
 Duios ca un logodnic cînta domol izvorul...
 Îndrăgostiți, doi vulturi se fugăreau prin slavă
 Și-n sîrg cădeau deodată, împerechindu-și zborul.

Viața pretutindenî își trîmbița chemarea
 Cu spor de flori și ape, de pui și miei molateci ;
 Roia, cuprins tot crîngul de-un freamăt lung, ca marea
 Vuind de gunguritul hulubilor sălbateci.

O vrajă uriașă, năvalnic risipită,
 Purta pînă-n adîncuri, tulburător, fiorii
 Încît, fără să știe și-mpînși ca de-o ispită,
 Cîntau pe lunci departe, la muncă, prășitorii !

DIN VENETIA

În faptul cald al serii, cînd piețele deșarte
Răsuflă ușurate de zgomotul mulțimii,
Porumbii doar mai taie albastrul înălțimii...
Cetatea doarme încă și apele par moarte.

Pe Molo iarăși nimeni... Palatele se pleacă
Pustii, bătrîne, triste, cu roșu viu spoite
Ca niște curtezane de vremuri năruite
Ce-n dresuri și podoabe ruina își înecă.

Și-atît de-amăgitoare-i lumina-n depărtare,
Că Lido fără veste s-acoperă cu aur,
Se clatină, plutește, ia chip ca de balaur,
Spărgînd talazul mării cu pieptu-i lat și tare.

Și iarăși fără veste vedenia se pierde...
Acum argint îmbracă San Giorgio Maggiore.
Ca faclă-nfiptă-n mijloc stă falnicul său torre,
Răsfrînt din temelie de-adîncul clar și verde.

Așa, din turlă-n turlă, s-aprinde și se stinge,
Purtată ca de-o mîină, lumina înserării,
Din leneșă-i visare trezind pe doamna mării...
Prelung cetatea cască și somnul își învinge.

Și-atunci cînd Uriașii în clopot bat opt ore,
Chemînd din ceruri noaptea cu glasul lor de-aramă,
Pe insula Giudèca, în zări, spre vechea vamă,
Lucește ca un fulger, departe, Redentore.

POATE

Incordează-ți, frate, arcul nebuniei,
Să trosnească-n zbanțuri capetele strunii :
Poate că săgeata dată vijeliei
Va lovi, departe, ținta-nțelepciunii !

Poartă fără teamă, dreaptă, lancea urii,
Înfigînd-o pururi mai setos ca zbirii...
Poate că din rana ucigașei furii
Va țîșni odată sîngele iubirii !

ARTISTUL

El singur amarul își cîntă cu capul plecat pe vioară...
Ca-n friguri aleargă arcușul pe strunele vîi și-ncordate,
Sub viforul asprelor note chiar lemnul pustiu se-nfioară
Și pare că-n golul vioarei un suflet în zbucium se zbate.

Cum jalnic își tînguie basul greoaiele-i gemete într-una
Și cum îi răspunde oțelul cu țipăt prelung de izbîndă,
Se-nchipuie-aieva năvala de aprigi topoare, furtuna,
Sub care se frînse copacul ursit pentru aspra osîndă.

MAGII

Pe urma stelei strălucite ce-a izvorât din infinit
Trei magi, sătui de contemplare, încălecară și-au pornit...

Ca trei lunateci prinși de-un farmec, nici nu priviră înapoi,
Ci s-avîntară-n largul lumii, naivii, gîrbovii eroi.

Deși din porțile cetății un pas afară n-au făcut,
Mergeau acum ca duși de aripi pe-un drum de-a pururi cu-
noscute.

Străini, pe țărături neumbrate, pe mări, prin codri și pustii,
De-a dreptul cale își croiră pe urma stelei argintii...

Înfrigați, nu se opriră nici chiar cînd steaua-i părăsi :
...Și nu știau unde-au s-ajungă, știau atît, ce vor găsi !

În fundul lumii străbătură, apoi încet s-au înturnat,
Prea fericiți c-au dat prinoase și că-n sfîrșit s-au închinat.

Și cum li se vărsa din suflet prisosul sfintei bucurii,
Bătrîni magi de-odinioară păreau acuma trei copii,

Ce-nsuflețiți ca de-o izbîndă își cred tot visul împlinit
C-au mers pe urma unei stele... ce s-a pierdut în infinit !

CASA NOASTRA

Ce pașnic era satul... Pitit la poala culmii
Ca un ostrov de cuiburi sub strașina-nvechită,
Îl străjuiau din muche, doinindu-i pururi, ulmii
Și-l încingea pe vale pădurea de răchită.

Părea bîrlog sălbatec scobit în cremeni sparte,
Știind numai de datini, de hori și dragul glumii,
Ferit din drumul mare, pierdut așa departe,
Ca-n basmul cu cetatea la marginile lumii !

De cum intrai pe poarta ce-ți deschidea jitarul,
Te-ntîmpina cu cinste bătrîna noastră casă,
Părînd, din largul curții ce prejmuia hotarul,
Că-ți zice bună vreme, poftindu-te voioasă.

Tihnită-n rost și-n robot, ca un altar de sfîntă,
Curată,-ncăpătoare, primind cum se cuvine,
La spate cu fîntîna și-un tei cu coama frîntă
Și-alături cu prisaca chiaburilor albine,

Așa am pomenit-o pe cînd trăiau bunicii,
Zîmbind, ocrotitoare, la marginea pădurii...
Pelinul, izma, cimbrul, rochița-rîndunicii
Umpleau nesupărate tot golul bătăturii.

Și-și împărțeau frățeste, vălmași, ograda toată
Pometuri pîrguite de-a verilor arșiță ;
Doi nuci umbroși ca noaptea, cu foaia-ntunecată,
Se-mbrățișau cu cîțiva butuci vînjoși de viță.

Vecini aveam pîrgarul, om harnic și cu carte,
 Fecior isteț de popă, ce-ades cînta la strană,
 Și-n deal Gavril Pîndarul, un moș uitat de moarte,
 Ce-a fost, spunea, la oaste și-avea și-un semn de rană.

Mai sus, spre miazănoapte, ne stăvilea priporul...
 Urcau apoi largi plaiuri, se netezeau poiene,
 Și-n fund, ocol dînd țării, munți suri țineau soborul
 Și-și negurau adesea albitele sprîncene.

Plutea pe noi o pace adîncă, robitoare,
 Ca peste-un schițce pururi ar sta la rugăciune,
 Și-și revărsa seninul întreaga-i sărbătoare
 Pe inimile noastre, în vremi nespuse de bune !

Mijea, sfioasă-n suflet, cucernică și dreaptă,
 Ca zorile de vară, domoala fericire.
 Curgea viața dulce, firească și-nțeleaptă,
 Cum curg din guri sfințite lungi stihuri de psaltire...

Și nu știu aste vremuri de-au fost ani lungi ori clipe...
 Creșteam în cuibul pașnic și-ntocmai ca lăstunul
 (De cum prinsei oleacă a bate din aripe,
 Zburai în lungul lumii și părăsii cătunul. }

Azi satu-i plin de gloată, străini îl cercetează,
 Dar casa ni-i pustie și curțile-n ruine
 Și, stors fără de milă, în preajmă greu oftează
 Întreg cuprinsul nostru ajuns pe miini străine.

CA PE UN DIAMANT

Strivit zăceam sub scoarța humii în bezna pururi blestemată,
Și plin de lut duceam robia în miezul stîncilor bătrîne,
Cînd mîna ta m-a scos de-acolo și m-a spălat de orice pată
În apele eternității ca pe un diamant, Stăpîne !...

Curînd apoi chemași asupra-mi tăișul aspru al durerii
Și mi-ai cioplit în mii de fețe amarnic sufletul din mine,
Ca pe un diamant, Stăpîne, ce și-a sporit harul puterii,
Căci înmiit va să răsfrîngă lumina ce-a cuprins în sine.

Ca pe un diamant, Stăpîne, m-ai pus în crucea stemei tale
Și-n aurul iubirii sfinte m-ai ferecat — deasupra urii —
Să licăresc în noaptea vremii, cînd stele n-or mai fi pe cale.
Ca un surguci al slăvei tale pe largă frunte a făpturii !

BĂTEA LA POARTA CERULUI

Bătea la poarta cerului o rază,¹
 Bătea sfios și-ncet ca o străină...
 Tîrziu, un înger a deschis să vază²
 Și-a stat, uimit de palida lumină.

Era o bîtată rază scăpărată
 Dintr-un adînc de minte omenească,³
 Ce străbătuse calea-nfricoșată
 De la pămînt la granița cerească.

Părea atît de tristă și umilă,
 Dar totuși credincioasă și curată,
 Că îngerul a tresărit de milă
 Și-a prins-o blînd de mîna tremurată.

Apoi, grăbit a luat-o-n cer cu dînsul
 Și-a dus-o-n sfînta îngerilor horă ;
 I-a podidit pe toți, privind-o, plînsul
 Și-au strîns-o-n brațe toți ca pe o soră !

Ea le-a zîmbit, ștergîndu-le plînsuarea
 Și s-a rugat apoi de ei fierbinte
 S-o-nfățișeze bunului Părinte
 Ca să primească binecuvîntarea ;

— „Stăpîne veșnic, dătător de viață,
 Din ce-ntunerec mă-nălțai la Tine.
 Din ce prăpăstii crîncene de gheață,
 Din ce vîrtej de patimi și ruine !“

„Cît am luptat cu oarba rătăcire,
Cu nebunia surdă și păcatul
Dar n-am putut să samăn o sclipire
În largul nopții stăpînind de-a lătul.“

„Și-n van am ars un creier, nendurată,
Ca pe-o feștilă, fără de cruțare,
Învinsă, goală, stinsă, spulberată
Doar în surghiun gălesc acum scăpare.“

„Să pot s-ajung la cerurile albastre,
Ca dintr-o grea cătușe ce mă strînge
Am străbătut prin veacuri de dezastre
Și-abia trecui oceane-ntregi de sînge !“

Cum sta, smerită în fața strălucirii,
Silită ochii sarbezi să și-i plece,
Sărmana rază — far al omenirii,
Părea o umbră lîncedă și rece.

„Tu vîi aicea singură și-nvinsă ?“
Grăi cel veșnic nevăzutul Tată...
„Tu fugi de teama ca să nu fii stinsă ?
Dar cînd s-a stins lumin-adevărată ?!“

„De te-am trimis în lumile-nvrăjbite
Nu te-am chemat cu pumnii strînși și goi :
Ca pe-un mănunchi de raze împletite
Eu te-așteptam s-aduci pe toți la noi !“

„Dintr-un biet sîmbur' năbușit în fașă,
Din scăpararea unei minți senine
Să fi crescut o mare uriașă,
Să porți pămîntul însuși pîn' la Mine !“

„Plîngînd stingheră și tremurătoare.
C-ai fost înfrîntă vîi să-mi dai de știre ?
Nu te primesc săracă și datoare !
Cui ai lăsat bogata moștenire ?!“

Mergînd apoi spre raza-mbărbătată
I-a sărutat obrazii amîndoi :
„Copila mea, fii binecuvîntată,
Ia-ți deci puteri și-ntoarce-te-napoi !“

„Și chiar de-ar fi ca sterpul bulz de tină
Să-l părăsească oștile cerești,
Tu să rămîi, căci tu ești doar lumină
Și nu trăiești decît cînd strălucești !“

SPINII

Destul slăvirăți numai trandafirii,
Dormind plăpânzi în aurul luminii,
E timp de-acuma să cîntați și spinii —
Copiii vitregi, oropsiți ai firii.

Ce credincioși duc greaua lor ursită !
Ascunși sub foi ca nimeni să nu-i vază,
Ei stau ca robii purerea de pază,
Să ocrotească floarea strălucită.

Pe ei cad veșnic ură și blesteme
Cînd crunți se-nfig, porniți spre apărare,
În mîna-ntinsă lacom către floare
Și gura vitei tot de ei se teme.

Acești barbari, ce dîrji răsar în cale,
În suliiți lungi dușmanii să-i sfișie,
Ce blînzi, sfioși, cu cîtă duiosie
Pe brațe duc povara de petale !

Precum se-nalță-n mijlocul oștirii
Bogate flamuri, sus desfășurate,
Așa și ghimpții, — oști nenumărate, —
Ca niște flamuri poartă trandafirii...

Slăvite flamuri, flori de nea plăpîndă,
Plutesc deasupra bătaliei grele...
Dar nu uitați ostașii de sub ele,
Ce-n luptă cad ca să le dea izbîndă !

SENTENȚA

Izbește amnarul de asprele cremenii,
Să vezi cum țîșnește și foc, și lumină...
Oțelul voinței călește-ți asemeni :
Lovit cu-ndîrjire și fără de vină,
Scînteii strălucite în preajmă-ți să semeni,
La orice lovire să scaperi lumină.

GLAS DE CLOPOT

Prolog

Se tînguia un clopot din turla lui de lemn !
Și-adîncu-i glas, ca unda, se-mprăștia departe,
Prin noaptea fără stele purtînd chemări de moarte.
Cătunele, buimace, se deșteptau la-ndemn...
Neogoit, amărnic, prin văile deșarte
Chema dogitul clopot din turla lui de lemn.

Și-nfiorați de jalea năvalnicului zvon,
Creștinii, din bordeie treziți fără de veste,
Ieșeau făcîndu-și cruce și se-ntrebau ce este :
— Ce mort în miezul nopții purtat e la amvon ?!...
Aprinseră opaiți miloasele neveste
Și prinseră să plîngă cu-al clopotului zvon.

Iar glasul de aramă aci parcă tuna,
Sălbatecă putere de blestem dînd durerii,
Aci murea de jale... și-n mijlocul tăcerii
Mulțimea-ngrijorată și cruntă s-aduna.
Toți se-ntrebau de nu sînt în noaptea Învierii,
Căci clopotul din turlă învierșunat tuna.

Și-n apriga lui limbă certări se tălmăceau,
Din buzele-i de schije curgea înțelepciune,
Proorociri grozave și psalmi de-ngropăciune,
Mîinii întunecate ce greu se-năbușeau...
Căci duhul răzvrătirii părea că însuși spune
Frînturi de psalmi amarnici ce-n zbor se deslușeau.

Nedumeriți, o vreme sărmanii poporeni
 Străinul glas de clopot cu frică ascultară ;
 Dar, fără să priceapă strigarea lui amară,
 Pătrunși de frigul nopții, și preoți și mireni
 Intrară în bordeie și iarăși se culcară,
 Luminile stingându-și sărmanii poporeni.

Si-n van năucul clopot din turla lui de lemn,
 Împrăștiindu-și glasul prin văi și munți departe,
 În noaptea fără stele zvîrlea chemări deșarte :
 Nu s-a clintit un suflet la vajnicu-i îndemn,
 Ci numai pentru sine a jale și a moarte
 Suna năuc un clopot din turla lui de lemn.

I

Treziți-vă, voi toți cei vii, din somnul
 Întunecat și greu de suferință.
 Spre voi doar strig și, plin de sîrguință,
 Spre voi mă-ndrept acum, și nu spre Domnul.

Cu limba mea de lacrimi turburată
 Nu-s vestitorul Paștelor deșarte,
 Cînd voi cei vii trăiți așa departe
 De viața dreaptă și adevărată !

Căci nu chem încă morții din morminte,
 — Ei au să-și aibă ceasul învierii, —
 Dar cine-i astăzi solul mîngîierii
 În bezna-ntinsă pururi înainte ?!

Voi nu cunoașteți legile vieții,
 Sau le călcarăți, silnici, în picioare.
 Voi sub obroc închideți sfîntul soare,
 Să nu vedeți lumina dimineții.

Voi puneți stavili și oprți izvorul,
Dar floarea voastră stearpă se usucă...
Căci tot ce-aveți e numai o nălucă
Și-n voi se surpă însuși viitorul.

Copii orbiți și rătăciți ai firii,
Treceți-vă din somnul de păcate...
Doar pentru voi mă zbuciumă și zbate
Cumplitul braț al deznădăjduirii.

II

De-atîta vreme stăruie păcatul
Pe pîngărita, stoarsă-a voastră humă,
Ca un amarnic, greu talaz de spumă,
Ce-năbușă, otrăvitor, uscatul.

Sporind, tăcută, Ura, ca o undă,
S-a revărsat și v-a cuprins haină,
Și-ngreuiata, lunga voastră vină
Tot mai adînc vă trage și v-afundă.

Dreptatea-ntoarse, cruntă, sfînta-i față,
Și Mila,-n ceruri alungată, plînge,
Căci fărdelegea nu mai vă răsfață
Pe brațele-i mînjite-n veci cu sînge.

De pretutindenii vin jeliri de moarte,
Dar le sugrumă hohote și glume...
În cîntec și ciocniri de cupe sparte,
Ca-n Babilon, se prăbușește-o lume.

Dar voi molateci vă lăsați peirii,
Și nici măcar nu vreți să știți, fățarnici,
Că din vîrtejul anilor amarnici
Se hotărăște clipa răsplătirii.

Deschideți ochii, conțeniți desfrîul,
 Izbăvitorul poate că s-o naște
 Și nu va curge sîngele ca rîul...
 Luați seama toți, osîndă grea vă paște !

III

Copiii lacomi te vîndură roabă,
 Securi streine codrii ți-i doboară,
 Spre alte țărături plutele coboară
 A munților sălbatecă podoabă.

Și-n timp ce blîndă-ți încovoi spinarea
 Pe-a tale sfinte, rodnice ogoare,
 Pe-ntinse șesuri arse de dogoare
 Stăpîni sînt numai jaful și-mpilarea.]

Din lumea-ntreagă îmbuibata lene
 Tot rodul mîncii tale îl așteaptă ;
 Cirezi de vite falnice se-ndreaptă
 Spre depărtate tîrguri apusene.

Ca-n largi prăpăstii grîul tău se varsă
 În pîntecul corăbiilor grele,
 Avutul tău se-nghite-ntreg în ele,
 Rămîne numai țarina cea stoarsă.

Smerită vezi cum pleacă de la tine
 Atîtea bunuri, drumuri lungi de-apucă,
 Și trec hotarul, grabnice, să ducă
 Îndestulare gurilor străine.

Și-apoi, plîngînd de-un dor fără de nume,
 În umedul bordei te-nchizi trudită,
 Și stai săracă, tristă și lipsită,
 Ca o vădană singură pe lume !

IV

Firește, ți-a zîmbit norocul, din leagăn doar i-ai fost alesul
și te-a purtat mereu pe brațe, ca pe-un copil te-a răsăfat,
dar azi, cînd vieții tale sterpe ai sta să-i cauți înțelesul
ar trebui să te-nspăimînte atît pustiu, ca un păcat.

În umbra tronului tău falnic, prielnic pururea orbirei,
nu te-ai avut decît pe tine unică dragoste și țel !
Și doar un neam întreg, printr-însul, te-a-mpins pe culmile
măririi,
și mări de sînge-au curs, cununa să ți-o călească din oțel !

Ci tu te-nvăluși în manta-ți împodobită cu hermină
și te-ai închis ca într-un templu în nepătrunsul tău palat,
dar revărsat-ai peste țară măcar o geană de lumină
din nimbul tău îngust și rece, — trist abur, mîine spulberat ?!

Știu, din trufia minții tale și din a inimii-mpietrire
ai scos o strîmță-nțelepciune și-o lege : de-a încătușa.
Cred, ai fost aspru, stîncă tare, și-ai frînt orice împotrivire,
ai fost viteaz, și-ai fost și harnic, dar pentru tine, nu-i așa ?!

Mai mult ! ai fost o nălucire dintr-o nădejde-n veci visată :
toți te-au crezut izbăvitorul și zvonul clocoti nebun,
tu l-ai primit cu dinadinsul și nu te-ai cercetat vreodată
ci te-ai crezut, mărturisește-o, tu însuți, mare, drept și bine !

Apoi doriși să stai în slavă, mai sus de toți, în rînd cu zeii,
și-ai izbutit : azi iești mai mare, mai sfînt și mai temut ca ei.
Smerit norodu-ți stă-n genunchi, de-a valma bunii cu mișeii,
și-n larga ta împărăție n-ai critici și nu ai aței !

Așa cum aspru porți topuzul cu mîna ta apăsătoare
și-așa cum țepăn treci arare în goana cailor pe drum,
de-acuma pari turnat în schijă pentru statura-ți visătoare,
pe chipul tău eternitatea punînd pecetea de acum.

Dar vezi, pustiul te-mpresoară, pustiul în urmă și-nainte...
 Și-n ceasul greu al despărțirii, în fața cărei toți se-nchin,
 în loc să-și plîngă, frînți de jale, pe milostivul său părinte,
 tăcut, norodul te-o petrece la groapa ta, ca pe-un strein !

V

Nu mai clădiți palate din dezastre,
 Nici temniți strîmte, reci și-ntunecate,
 Ci-n sîrg durați din sufletele voastre
 Un larg și cald lăcaș de bunătate.

La temelie puneți toți dreptatea,
 Și-o neclintită, trainică iubire,
 Să-l înălțați mai larg decît cetatea,
 Pe toți să-ncapă, fără osebite !

Să fie leagăn tuturor și vatră.
 Nu capiște bogată, dar păgînă.
 Și-n loc de idoli, chipuri seci de piatră,
 Ciopliți în vremuri fapte, să rămînă.

Ca vrajba-n veci să nu-i mai treacă pragul,
 Sus, la altarul unde toți se-nchină,
 Luminătorii neamului să vină
 Să păstorească numai cu toiagul.

Din ale voastre suflete mai bune
 Durați locașul lumii viitoare, —
 Obștesc liman, ce pururi să răsune
 De-a muncii drepte sfîntă sărbătoare.

Adăpostiți sub el pe veci s-or strînge
 Răzleții frați din gheara dezbinării,
 Și-n blînda-i pază nimeni n-o mai plînge
 Pe tot cuprinsul fericit al țării !

NU TE MIRA...

Nu te mira că-mi prinzi privirea,
Paienjenită de durere,
Adesea cercetînd ivirea
Și altei lumi, și altor ere.

În toiul luptelor nebune,
Pe rana inimii ce moare
Nădejdea vremilor mai bune
Răsare pururi ca o floare.

Din tot ce mi-a-nflorit vreodată,
Ea singură purta-va roade,
Azi, cînd grădina-i scuturată
Și toată floarea stearpă-mi cade.

Zadarnic firea mă strivește
Mereu sub aspra-mi suferință,
În mine pururi încolțește,
Mai viu, obșteasca năzuintă.

Și-n van m-abate-n jos furtuna
Și strîns mă țin cătușe grele,
În mine lumea-și cearcă-ntr-una
Avîntu-i veșnic către stele !

Din mii de gînduri turburate
Un vis curat mi se încheagă,
Precum din spume sfărîmate
Ieșit-a Venera întregă !

PĂRINTE, UNDE SĂ TE CAUT ?

Părinte, unde să te caut și pentru ce te-ascunzi mereu?!...
 Pe urma ta în brazda vieții alerg de la-nceputul lumii...
 Cu hidrele în fundul mării, cu viermii orbi în noaptea humii,
 Cu șerpilor... m-am tîrît alături. Apoi m-am înălțat cu greu...
 De-am zăbovit atît pe cale, tu știi, de la-nceputul lumii,
 De-a lungul vieților, pe tine te caut doar, Părinte-al meu !

Ce slab mă surghiuniși și totuși prin ce adîncuri am trecut ;
 În ce-ntrupări, ca-n niște temniți, încătușat am stat, Părinte !
 Prin ce ocoluri dureroase am străbătut mai înainte,
 Cu ce puteri înfricoșate m-am măsurat cum m-am născut !
 Și nu știam ce va să-ntîmpin de fac un pas mai înainte,
 Ci singur spintecai noianul îngrozitorului trecut.

E drept că, după-atîta trudă, azi sînt puternic și bogat...
 Ca-ntr-un ogor rodit-a-n mine, sporind, sămînța nemuririi,
 Ce-mi răsădiși pentru vecie cînd m-ai zvîrlit în matca firii...
 În suflet astăzi port o holdă, un lan întreg îmbelșugat,
 Și lutul sterp de-odinioară e plin de rodul nemuririi...
 Părinte, unde ți-e grînarul și cînd pornești la secerat ?!

Haiducul

Ca șoimul sălbatec de-a pururea treaz
S-așine la plaiuri Stoian cel viteaz.

Înalt și năprasnic, la față smolit,
Se teme o țară de brațu-i cumplit...

Cu flinta la spate și paloșul gol
Și-n fiecă mână cu câte-un pistol,

Voinicul cel strașnic și-aproape cărunt
Coboară-n buieștru pe murgul mărunț,

Si calul, cu frîul legat de oblic,
Sub greul harșalei răsufală adînc.

El treapădă drumuri și bate poteci
Pe unde trec litfe spurcate și greci ;

Apoi ca un uliu dă iama-n ciocoi
De-și umple desagii cu galbeni de-i noi.

Chiar ziua-n amiază el calcă boieri,
Răzbate prin tîrguri și pradă averi.

Dar nu schingiuieste decît venetici,
Vrînd stolul hrăpareț s-alunge de-aici...

Divanul, de teamă ținîndu-i județ,
I-a pus zăticneală și capul la preț,

Ci nimeni în proptă-i nu poate să stea,
Căci are o vrajă ciudată și grea :

Nici plumb nu-l atinge, nici gură de fier,
Săr gloanțele-n lături năuce și pier !

Fug toți arnăuții cînd iese la drum
Căci patru-cinci poteri tăie pîn-acum...

Așa, crunt pe murgul la mers legănat,
Cîntîndu-și aleanul cu viers trăgănat,

Din hăul de vremuri, ca dintr-un noian,
Adesea-mi răsare haiducul Stoian.

TOAMNA

În zorii sfioși se coboară pe larga întindere a luncii
Cu sape, cu pluguri și grape, o mută și searbădă gloată.
Din cerul mocnit lin se cerne o ploaie mărunță cu zloată,
Dar trîmba de oameni se-nșiră, s-așează pe țarina toată
Și-ndată pornește la lucru trudita robime a muncii.

Cum tremură brațul pe coarne, căci lutul cleios ține fierul
Cînd boii, spetiți, cad sub bice pe brazda cu greu începută,
Atunci doar stă truda o clipă, sar oameni grăbiți de le-ajută,
Și zorul pornește mai aprig... În toți i-o-ncordare tăcută,
Doar unul de-și zvîrle căciula ori altul de-și scoate chimirul.

Sub seară tîrziu zbuciumarea s-alină pe-ncet, se dezleagă,
Și gloata se-mprăstie, piere, de noaptea bordeielor suptă.
Pustiul, răscolit, crunt stă cîmpul ca după o crîncenă luptă,
Doar ploaia rămîne să plîngă, nopți-zile întregi nentreruptă,
Logodna semîntelor blînde cu lutul bătrîn, stors de vlagă.

DOINA ȘI IAR DOINA

Doină și iar doină, floare fermecată,
 Floare care cîntă,
 Tu creșteai pe malul Oltului odată
 Cînd săreau haiducii la chemarea-ți sfîntă.

Astăzi însă Oltul, cît-îi el de mare,
 L-au momit streinii,
 Și tu, scumpă doină, pieri de-nstreinare
 Și de jalea țării, azi pradă ruinii...

Nu vezi tu că lumea vrea să te stîrpească ?
 Vino-n piept la mine.
 Sufletu-mi dorește să te răsădească
 Și să-și înfrățească soarta lui cu tine.

El să-ți dea, ca Oltul, apriga-i mînie.
 Ce-nfioară valea,
 Dorul neatîrnării, dalba vitejie...
 Tu să-i cîmți izbînda ori să-i tîngui jalea.

Căci mugind ca Oltul sufletul meu trece
 Tulbure prin viață,
 Și de la o vreme bate crivăț rece,
 Făurindu-i lanțuri strașnice de gheață.

Cum veni-vei însă, răsări-va soare
 Și s-o face moină,
 Să pornim ca unda greu clocotitoare,
 Să pornim în lume, doină și iar doină.

PE CRUCE

Isus murea pe cruce. Sub arșița grozavă
Pălea curata-i frunte ce-o sîngerase spinii.
Pe stîncile Golgotei tot cerul Palestinei
Părea că varsă lavă.

Și chiar în clipa morții hulară cărturarii
Cu fiere oțetită îl adăpau străjerii...
Rîdea cu hohot gloata de spasmele durerii
Și-l ocărau tîlharii.

Zdrobită, la picioare-i, zăcea plîngînd Maria
Și-adînc zbugnea blestemul din inima-i de mamă.
Alături Magdalena, în lunga ei maramă,
Țipa văzînd urgia.

Departate ucenicii priveau făr-de putere...
Cu el se năruise nădejdea lor întregă ;
N-aveau decît să fugă în lumea cea pribeagă
Și fără mîngîiere.

Tîrziu porni mulțimea în pîlcuri spre cetate.
Pe drumurile-nguste cu lespezi pardosite
Trecură fariseii cu fețele smerite
Și bărbile-argintate.

Măslini fără de frunze dormeau mocniți pe coaste
În vale, ca într-o pîclă, dormea Ierusalimul,
Pe cruce somnul morții dormea de-acum sublimul
Isus, vegheat de oaste !

DIN ȚARA ZIMBRULUI

— Poezii de război —

1 9 1 8

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

CUGETARE

Pe cîrma lumilor plecată,
Cu ochii mari țintiți în zare,
Veghează-n noaptea-ntunecată
De-a pururi treaza cugetare.

Tăindu-și drum adînc, ca plugul,
De-a lungul veșniciei grele,
Sub mîna ei se mișcă crugul
Cu-ntregul lui alai de stele.

Ea ține firul ce măsoară
Genunile de sub picioare,
Dar nici o clipă n-o-nfioară,
Vultorile spăimîntătoare.

Cînd neguri oarbe vin ca fumul
Și cerul pare fund de iaduri,
Ea singură găsește drumul,
Și-ndreaptă prora către vaduri.

Acolo-n larguri întîlnește
Ostroave mari de idealuri,
La sînul căror poposește
Zvîrlindu-și ancora în valuri.

Dar iar spre țintă se-ndrumează,
Către limanuri neștiute
Stînd, sus, de veghe, pururi trează,
La cîrma lumilor tăcute.

GANIMEDE

Deși adînci porniri mă cer
Să urc spre bolta-n veci albastră,
Eu nu-nțeleg povestea voastră
Cu tînărul furat la cer.

De-ar fi ca să mă-nalț spre stele
— Chemat l-al zeilor sobor —
Eu n-aș primi altfel să zbor
Decît cu aripile mele.

Răpit de vulturul lui Joe,
Întregul cerului senin
Mi-ar fi doar temniță și chin
De n-aș putea să-l tai în voie.

Și nu m-ar bucura înaltul
Olimp, etern ispititor,
De nu l-aș fi atins din zbor,
Ci-n gheare lungi purtat de altul.

Rîvnind lumina depărtată,
Mai bine trist privesc de jos,
Decît să trec neputincios
Cu aripa împrumutată.

Căci decît rob în cerul sfînt.
Urcat doar cu puteri străine,
De nu găsesc avîntu-n mine,
Rămîn mai bine pe pămînt.

ERA O ZI DE BĂTĂLIE

Era o zi de bătație cu volbură de fum și ceață,
 Părea că cerul căptușise cu neguri tainicele-i porți,
 Se risipise în țărîna atîta sînge și viață,
 Că nu știai de este abur sau sufletele celor morți...

O pîclă grea, șovăitoare se tot rotea peste cîmpie.
 Și-n dîre lungi, năbușitoare, rostogolindu-se pe cer,
 Buhavii nori din fundul lumii veneau a moarte și-a urgie...
 Pe-un dîmb adînc scurmat de schije, zăcea rănit un grănicer.

Se depărtase-mpușcătura și tunul se mai potolise,
 În zări din cînd în cînd, haîne, z bucneau ascunse guri de foc ;
 El și-a privit cu silă rana și, cum de chinuri ostenise,
 Și-a tras mantaua peste față și s-a culcat apoi la loc.

Nici nu s-a mai clintit d-acolo ! Trecură-n goană călăreții
 Și iarăși lupta se încinse pe dîmbul proaspăt răscolit...
 Tîrziu s-a fost pornit o ploaie, și pe ruinele vieții
 Mărunții stropi, căzînd în sînge, plîngeau un dor nepotolît.

Trîntit acolo printre leșuri, el nu-și simțea păcăgînirea,
 Ci s-a lăsat domol să moară înstrăinatul grănicer...
 Deasupra lui, luptînd cu vîntul, cu golul și nemărginirea,
 O pală sarbădă de abur plutea între pămînt și cer !

GANIMEDE

Deși adînci porniri mă cer
Să urc spre bolta-n veci albastră,
Eu nu-nțeleg povestea voastră
Cu tînărul furat la cer.

De-ar fi ca să mă-nalț spre stele
— Chemat l-al zeilor sobor —
Eu n-aș primi altfel să zbor
Decît cu aripile mele.

Răpit de vulturul lui Joe,
Întregul cerului senin
Mi-ar fi doar temniță și chin
De n-aș putea să-l tai în voie.

Și nu m-ar bucura înaltul
Olimp, etern ispititor,
De nu l-aș fi atins din zbor,
Ci-n gheare lungi purtat de altul.

Rîvnind lumina depărtată,
Mai bine trist privesc de jos,
Decît să trec neputincios
Cu aripa împrumutată.

Căci decît rob în cerul sfînt.
Urcat doar cu puteri străine,
De nu găsesc avîntu-n mine,
Rămîn mai bine pe pămînt.

ERA O ZI DE BĂTĂLIE

Era o zi de bătație cu volbură de fum și ceață,
 Părea că cerul căptușise cu neguri tainicele-i porți,
 Se risipise în țărână atita sânge și viață,
 Că nu știai de este abur sau sufletele celor morți...

O pîclă grea, șovăitoare se tot rotea peste cîmpie.
 Și-n dîre lungi, năbușitoare, rostogolindu-se pe cer,
 Buhavii nori din fundul lumii veneau a moarte și-a urgie...
 Pe-un dîmb adînc scurmat de schije, zăcea rănit un grănicer.

Se depărtase-mpușcătura și tunul se mai potolise,
 În zări din cînd în cînd, haîne, z bucneau ascunse guri de foc ;
 El și-a privit cu silă rana și, cum de chinuri ostenise,
 Și-a tras mantaua peste față și s-a culcat apoi la loc.

Nici nu s-a mai clintit d-acolo ! Trecură-n goană călăreții
 Și iarăși lupta se încinse pe dîmbul proaspăt răscolit...
 Tîrziu s-a fost pornit o ploaie, și pe ruinele vieții
 Mărunții stropi, căzînd în sânge, plîngeau un dor nepotolit.

Trîntit acolo printre leșuri, el nu-și simțea păcăgînirea,
 Ci s-a lăsat domol să moară înstrăinatul grănicer...
 Deasupra lui, luptînd cu vîntul, cu golul și nemărginirea.
 O pală sarbădă de abur plutea între pămînt și cer !

ŞASE CRUCI

Sedeau de două zile-n ploaie, dar unul nu cîrtea, cînd iată,
A treia zi sosi poruncă să ia tot muntele cu-asalt...
Şi, cum era posomorîtă, s-a-nveselit întreaga ceată
Şi s-a mişcat nerăbdătoare să urce piscul cel înalt.

Era o namilă de munte cu clinul repede de piatră,
Cîtiva ienuperi doar şi cetini se agăţaseră de stînci...
În vîrf, pe-un larg podiş de cremeni, duşmanul îşi făcuse
vatră.
Trăgînd, ascuns, în carne vie şi pitulat şezînd, pe brînci.

Se repeziră, vînt, flăcării să ia de zor, pieptiş, suişul,
Dar, secerăţi, cădeau la vale, rostogolindu-se pe rîpi...
Şi nu putea să suie nimeni, nici chiar un vultur, povîrnişul,
C-ar fi lăsat acolo morţii filfîitoarele-i aripi !...

O grindină pustiitoare de schije, gloanţe şi şrapnele
Se abătea fără-ncetare c-un huiet groaznic de nespus ;
Ai noştri, îndîrjiţi de ciudă, nici nu se mai fereau de ele,
Ci, frămîntîndu-se-n tăcere, cătau un chip s-ajungă sus.

Atunci trei caporali, tovarăşi cu trei soldaţi, se-ncumetară,
Cum vor putea să urce-n munte pe-un jgheab în coastă
tăinuit,
Şi cînd cădea-vor ca un trăsnet, în cuibul cel de foc şi pară —
Să zboare sus batalionul peste duşmanul uluit !...

Așa a fost... După plecare trecură ceasuri lungi și rele,
Cînd, iată, chiot sus și răcnet, și-o clipă focul a-ncetat :
S-a fost pornit de jos atuncea un freamăt, ca de aripi grele,
Și n-a fost om, ci rîndunică, așa zbura orice soldat...

Și s-a sfîrșit într-o clipită : aveam în mîini semețul munte,
Cu toate coastele-i rîpoase și-ntreg cuibarul lui de hoți...
Dar n-a trecut un ceas, cînd, iată, ca o cunună pe-a lui frunte
Stau șase cruci în vîrf acolo la care se-nchinară toți !

LA CHEIA BUZĂULUI

Fusese aprigă năvala și crîncenă împotrivirea...
Dușmanul sta înfipt la cheie și nu-l puteam clinti din loc...
Ca-ntr-un bîrlog intrase-n steiuri și, plînuindu-ne strivirea,
Făr' de răgaz vărsa într-una un iad de flăcări și de foc.

Era un căpitan acolo, un om cărunt, părăind cuminte,
Dar a-nceput de la o vreme să umble vajnic printre-ai săi,
Și-a strîns grăbit batalionul și doar c-o vorbă, „înainte“,
S-au repezit ca o furtună, nebuni, pe gura strîmtei văi.

A fost un fulger... căci dușmanul nu și-a venit în fire încă,
Cînd, într-un iureș de izbîndă, într-un imens avînt pornit,
S-a prăbușit batalionul, ca un perete greu de stîncă,
Și, valmeș, a făcut fărîme, și-a spulberat tot ce-a-ntîlnit !...

În urma lor porniră alții... Și-a fost că n-a rămas nici unul
Din cîți dușmani băteau la cheie și se-ntețeau să-și facă drum,
Zăceau pe jos mitraliere și mut întepenise tunul...
O liniște posomorîtă se cobora încet acum...

Cînd s-au trezit, tîrziu, cu toții din fierbințeala vijeliei,
Și-au stat să-și socotească morții, pe căpitan nu l-au găsit !
Și-au căutat doar ca pe moaște, plîngînd, pe zeul bătăliei,
Dar căpitanul, fără urme, ca un arhanghel a pierit !...

Prin văile adînci Buzăul se-ncolăcea ca un balaur,
Mai sus, pe creștete, molifții ardeau, troznind, ca niște torți,
Din slăvi amurgul, ca un giulgiu de purpură cu vergi de aur,
Se întindea deopotrivă peste răniți și peste morți...

POPA DIN DEALUL SĂRII

Aciolați pe dealul Sării, într-un ungher de țintirim,
 Aveam poruncă hotărîtă să ținem piept ori să murim.
 Pe după cruci pitiți cu toții, trîniți pe brînci sau în genunchi
 Trăgeam în văile deschise, din gropile pleșuvei muchi...

În spate, satul gol de oameni, pe brîna coastei se pierdea ;
 Doar popa singur rămăsese — și tot urca de ne vedea.
 Era un om voinic și tînăr, cu niște ochi adînci, frumoși,
 Vorbea cu noi de biata țară, ne povestea despre strămoși
 Și nsuflețindu-ne într-una cu focul dragostei de neam
 Ne trimetea chiar el la luptă, iar noi voioși ne supuneam...
 Dar cum nu mai putea să suie din sat în vîrf de-atîtea ploii,
 S-a hotărît ca să rămîie și s-a mutat în deal la noi...
 Și-a luat cu el numai o carte și-mpărtășenie-n potir
 Și nu se mai clintea acuma din sîngerosul cimitir...
 Toți ciți cădeau loviți de gloanțe pe pieptul lui se sprijineau,
 El îi grijea cu sfînta taină și-i mîngîia pînă mureau...

Vrăjmașul zăticnit din cale, turbat că nu răzbește sus,
 Aduse grabnic patru tunuri și țintă drept în noi le-a pus,
 Le-a-nțepenit pe temelie, le-a potrivit, ochind, și-apoi,
 Afară din bătaia noastră, a început să tragă-n noi...
 Deși vedeam din vîrf cu ochii venind peirea negreșit.
 Ședeam, căci n-aveam decît pușca și-un pumn de gloanțe pe
 sfîrșit...

A fost apoi un iad și-o moarte, că toți vorbeam să nu mai stăm.
 Cei slabi de înger dau să fugă și mulți spuneau să ne predăm...
 Atuncea, popa, ca o fiară, sări din șanț răcnind cumplit,
 Ne fulgeră cu vorbe grele, ne rușină și ne-a oprit.

Ne-a pus să-ngenunchiem, sub schije, în sînge proaspăt și noroi
Și ne-a jurat pe sfînta cruce un pas să nu dăm înapoi...
Pe fiecare om în parte apoi ne-a binecuvîntat
Și, răsădindu-ne alt suflet, ne-a rînduît iar la luptat.

...Stam ziua pîn-la brîu în apă pitiți în șanț, cu el la rînd :
Curgeau ghiulele puzderii pe capul nostru, suierînd,
Cînd răbufneau, lovînd pămîntul și-l sfredelau vijelios,
Ne ridicau din șanț cu totul și ne zvîrlău în vale jos...
Era atîta-ncrîncenare, atît potop de fier și foc
Că dezgropa din groapă morții și ne-ngropa pe noi la loc.
Dar seara, cînd cerca dușmanul să urce dealul înviam,
Trăgeam și noi în carne vie și valmeș îl rostogoleam !...
Cinci zile ne-am bătut ca leii cu popa-n frunte, cînd, blestem,
O schijă l-a plesnit în coaste, și-a mai trîntit vreo patru ghem !
El, pipăindu-și pașnic rana, văzu că totul s-a sfîrșit,
Și liniștit cerînd potirul, el singur s-a împărtășit.
Apoi, senin plecîndu-și ochii, muri pe brațe de soldați.
Cuvîntul său din urmă fuse „cu nici un chip nu vă predați,
Copii luptați pînă la urmă, cu noi e însuși Dumnezeu“...
Și numai știu nimic în urmă, c-atunci am fost rănit și eu !...
Dar azi, cînd cineva mă-ntreabă, mărturisesc cinstit și drept
Că fără popa de la Sarea, noi nu țineam acolo piept !...

ȚĂRII MELE

Deprins de veci cu nori și vijelie
Stă pururi trainic muntele de stîncă.
Ce-i pasă lui că-n aspra-i temelie
Șivoaie rod și ape iuți mănîncă !

Știți voi ce fac în cremenea bătrîină
Atîtea ploi, cu munca lor grozavă ?
O spală doar de clisă și țărîină,
Dar lasă-ntreg străvechiul cheag de lavă.

În van puhoiul spumegă și crește
Scobind prăpăstii fără de hotare :
Pe cît la poale rîpa s-adîncește,
Pe-atît se-nalță muntele mai tare.

— O, țara mea, tu, culme-ncremenită,
De-atîta sînge roasă și brăzdată,
Azi din adîncuri, grea și neclintită,
Te-nalți în slăvi mai sus ca niciodată !

MORMINTUL STEGARULUI

Acolo-n cîmpuri, unde-atîți viteji căzură,
Tălăzuiesc azi grîne și morții dorm, sărmanii...
Tot mai adînc s-or duce cu orice arătură,
Cînd peste ei cu trudă vor trage-n plug plăvanii.

Acolo însă unde căzu străpuns stegarul
Și dușmanul sălbatec i-a smuls drapelul țării,
Stă cîmpul sterp și cere să-i semănați stejarul,
Nu grîu vrea mortul aprig, ci semnul neuitării.

Pe groapa lui îngustă din ce în ce mai falnic
Să crească, dîrz, copacul în mijlocul cîmpiei...
Cînd s-o-nceșta la luptă cu crivățul năvalnic,
Să-i sune mii de trîmbiți, ca-n ziua bătăliei...

Din fund, cu seva-n ramuri de-a pururi să pătrunză
Întreaga-i voinicie, tot dorul lui și dragul :
Așa să-și poarte trunchiul sus flamura-i de frunză
Cum și-a purtat în luptă el sus și tare steagul.

Ș-atunci cînd, din văzduhuri, la cuib cătînd hodină,
Va filfii un vultur pe creanga-mpletoșată,
Să-i pară că-nviază acel de pe prăjină
Și-nfipt stă însuși steagul pe groapa lui uitată !

CIND A FOST SĂ MOARĂ NECULUȚ

Cînd a fost să moară Neculuț ciobanul
Tocmai o pornisem la atac, pe vale.
Cerul parcă-n țandări își surpa tavanul
Și-l lăsa să cadă peste noi în cale.

Urletul de tunuri nu avea zăstîmpuri...
Pretutindeni numai pîlnii, gropi și jgheaburi...
Vălătuci de flăcări alergau pe cîmpuri
Și veneau ca norii otrăvîții aburi.

Totuși împînzisem poalele colinei
Și urcam cu toții coasta într-o fugă,
Cînd ne poticnirăm chiar la pragul clinei
Încîlciți în sîrme ca-ntr-o hălăciugă.

Neculuț și alții, cei mai fără frică,
Au căzut acolo doborîți de-o schijă,
Eu, văzînd cum geme, șovăie și pică
M-am trîntit alături lîngă el cu grije.

Întrebînd ce-l doare, nu mi-a spus de rană,
Mi-a vorbit de-acasă, pomenind copiii...
De sub țîța stîngă însă ca pe-o vrană
Gîlgîia la sînge pe arzimea gliii.

Dînd s-apuce-n mîină ce-o-nțîlni în cale
Înceștase-n iarbă palmele-i voinice
Și-ncordîndu-și trupul îndoit din șale
Se căznea zadarnic să se mai ridice.

S-a zbatut o vreme, că era ca fierul —
Numai vîă-ntr-însul, falnic cum e pinul,
Dar vîăzînd că grabnic o să-i treacă lerul
S-a lăsaț pe spate contenindu-și chinul.

...Mă simțeam departe, ca-ntr-o aiureală...
Nu știam, în mine sau afară oare
Auia un clopot groaznic a dogeală...
Și-am sărit deodată iarăși în picioare.

Înnoptase ziua în amiaza mare...
Silnică, lumina se cernea prin sită...
Se-nvîrtea cu mine lumea tot mai tare,
Turburînd vederea-mi împăienjenită.

Neculuț acuma căuta cu gura,
Îi ardea, sărmanul, sufletul de sete :
Azvîrlisem însă ploscile de-a dura
Cînd veneam în goană cete după cete.

L-am lăsat acolo, că-i era totuna...
Se-mplinise doară scrisa lui pe lume.
Închisese ochii dar șoptea într-una
Și, strigînd nevasta, o chema pe nume.

Și-a rămas acolo, sub o curmătură,
Povîrnit pe-o parte, cam așa-ntr-o rîină,
Stînd să ducă parcă fluierul la gură,
Cum ședea în munte, vara, sus la stîină.

CUM STAM ÎNCĂTUȘAT

Cum stam încătușat de stîncă
Pe culmea cugetului meu,
Privindu-mi patima adîncă,
Mi se părea că-s Prometeu.

Îmi ispășeam trufașa vină
— Furasem focul sfînt din cer —
Dar azi puteam să dau lumină
Și chinului cîntări să-i cer !

Pe cît mi se-nzecea puterea,
Pe atît cătușa mă strîngea,
Dar, îndumnezeind durerea,
Uitasem că mai e a mea...

Cîntam, și cele nouă Muze,
— Înfiorate de avînt —
Sorbindu-mi vraja de pe buze,
Mămbrățișau fără-un cuvînt.

Ca niște stele, strălucite
Durerile se deșirau,
Iar Muzele stau fericite
Și rînd pe rînd mă sărutau.

Mai sus de mine și de lume,
În fața slăvilor cerești,
Încins de patimi fără nume,
Cîntam dureri dumnezeiești !

SÎNT CULMI ÎNFRICOȘATE

Sînt culmi înfricoșate în sufletele noastre,
Dar nimeni nu le suie și nimeni nu le-atinge,
Deasupra, peste neguri, furtună și dezastre,
Pe ele niciodată lumina nu se stinge...

Acolo răsăritul trimite-ntîia rază,
Amurgul tot acolo lucirea lui din urmă,
Pe fruntea lor lumina de-a pururi scînteiază
În chip de sărutare, ce-n veci nu se mai curmă.

Arareori un vultur cu aripe bălane
Rătăcitor ajunge pe culmi, dar nu mai zboară,
Căci prins adînc de vraja seninelor arcane,
Rămîne sus acolo și nu se mai coboară.

SCOATE PLUGUL LINIȘTIT

Nu căta c-ai rătăcit
Azi într-o Sahară,
Scoate plugul liniștit,
Pune-te și ară...

Și din tot ce-ai semănat
Trudnic, să nu-ți pese
Că din lutul blestemat
Nici un fir nu iese...

Va rămîne-n viitor,
Înfruntînd arsura,
Pentru alt semănător
Gata arătura !

CUNUNA DE AUR

Eu mi-am lucrat cununa și pe de-a-ntregu-n mine,
Și sufletul, în flăcări, fu singur meșter faur :
Semeață, neatinsă de foc și mâini străine,
S-a făurit în mine cununa mea de aur.

Acolo, în adâncuri, zvîcnind cu încordare
În mâinile voinței ce-i fără șovăială,
Ciocanul greu de patimi bătut fără-de cruțare
Pe inima-năspriță ajunsă nicovală.

A fost o muncă aspră. Turtit cu-mpotrivire,
Sta, bulz, vîrtosul aur și nu vrea să se-nchege,
Dar clipă după clipă s-a subțiat în fire,
Și fir de fir în urmă pornit-a să se lege.

Deplin întruchipată, cununa strălucită
S-a-nfăptuit de-a-ntregul și singură în mine,
Și poate sta pe frunte-mi așa, pecetluită, —
N-au fost la făurire nici foc, nici mâini străine.

NOAPTE DE IARNĂ

Era o noapte plină cu zăpadă
Și-ntreg pământul sta în amorțire...
Cu gîtu-n sus spre recea strălucire,
Urlau doi lupi flămînzi, cerșind o pradă.

Gîtlejul lor, adînc sunînd a sfadă.
Certa în van neîndurata fire...
Doar la răstimpuri, cu nedumerire,
Clipea o stea și se lăsa să cadă.

Era în tot atîta nepăsare,
Atît pustiu și-amară vitregie,
Așa dezmoștenire și uitare.

Că însăși luna fără de viață,
Trecînd pe cer ca dusă de urgie,
Părea un sloi rătăcitor de gheață.

NOAPTEA

S-a tras domol din luptă lumina obosită
Și-ncet s-a stins departe, ca suptă de-adâncime...
Ținînd întreaga lume mai strîns încercuită,
Sporește-n zări un vajnic talaz de-ntunecime.

Și Noaptea-nvolburată cutreieră pe drumuri,
Din negrele-ascunzișuri chemîndu-și seminția ;
Cu palmele întinse vin umbrele — duiumuri —
Pe tălpi de întunerec s-așeze-mpărăția.

Curg, oarbe, din adîncuri a beznelor zăpodii
Și-nvinsă pleacă ziua din tronul nalt al firii...
Prinzîndu-și peste creștet din zbor cununi de zodii,
Se urcă Noaptea-n slavă pe treptele măririi...

Atotstăpînitore stă oacheșă crăiasă,
Popoarele de umbre pornind să-și cîrmuiască...
Și cum din ascultare nu-i nimeni să-i mai iasă,
Furată de tăcere, ea prinde să clipească.

Și stînd așa în scaun cu pleoapele plecate,
Proptită pe speteze, de somnul greu supusă,
Adoarme lin crăiasa, cu capul dat pe spate,
Și-ntreaga-mpărăție la poale-i doarme dusă.

De sus alinătoare, cu vise legănată,
Pe lumile trudite odihna se desprinde,
Și cerul pare-n larguri o aripă-nstelată
Ce peste noi, în zboru-i, vecia își întinde.

ȚARA

Hotarele mele sînt numai o rană
Ș-adînc sfîrtecate zac toate în sînge !...
Lipsesc nestemate din vechea-mi coroană :
Azi Leul Băniei în lanțuri se plînge,
Iar falnicul Vultur, sărac, fără hrană,
De cușca robiei aripile-și frînge.
Și-n mrejele morții ce-ntins-au străinii
Se zbat fără pace și țipă Delfinii.

Rămîne doar Boul... nenfrînta-i cerbice
Abia de se-ndoaie sub palmele vremii...
Rămîne la pluguri, sub jug și sub bice,
El singur, din toate podoabele stemei...
Dar azi el e zimbrul sălbatic și tare
Și vremile stinse par iar să se-ntoarne,
Căci oaste de zimbri stînd azi la hotare
Puhoiul de haite îl zvîrle din coarne.

FRUNZĂ VERDE...

Frunză și iar frunză tînără și verde,
Te-a cîntat de veacuri dornic un popor...
Astăzi el stă-n cumpeni — și, dacă se pierde,
Cine să-ți mai cînte, să te mai dezmierde ?!
Frunză și iar frunză tînără și verde,
Nu vezi la tulpină aprigul topor ?...

Cum primiși la umbră tocmai tu dușmanii,
Frunză și iar frunză verde de brădet ?
Frunză din stejarii codrilor Tismanii,
Frunză din Sinaia, cum umbriți Germanii ?
Cum primirăți toate bucuros dușmanii,
De-am rămas cu plopul rari de pe Siret ?!

Frunză și iar frunză stearpă de negară.
Ce mănînci, ogorul unde asudăm,
Au intrat dușmanii val-vîrtej în țară...
Astăzi ca strămoșii băjenirăm iară !...
Frunză blestemată, frunză de negară,
Am rămas cu tine doar să te cîntăm ?!

Frunză și iar frunză, țepi de pălămidă,
Ce te-ntinzi pe holde, grea, ca un blestem,
Astăzi țara toată plină-i deomidă,
De-a lăsat țărîna stearpă — cărămidă !
Frunză otrăvită, țepi de pălămidă,
Am rămas cu tine să ne mîngîiem ?!...

PE SIRET

Ade un vînt de pustie pe-ntins de pășuni fără urme,
 Pe plaiuri dă colțul de iarbă sfielnic ieșind din pămînt...
 Și jalnicul vînt parcă-ntreabă : au unde-s bogatele turme,
 Duișii ciobani unde sînt ?...
 Vai ! oile-s azi înjunghiate, ciobanii mai toți în mormînt,

Și vîntul coboară la vale, colindă întreg Bărăganul
 Și vede cum flutură grîul și spornic s-arată la rod...
 Dar vede pe holdele noastre că astăzi stăpîn e dușmanul
 Și lacom, lăcustele-l rod...
 Și plînge că moare de foame, că moare întregul norod !...

Și vîntul se face furtună ce valmeș se-ndreaptă spre sate :
 Au unde sînt azi gospodarii de nu se clintesc nicidecum ?
 Pe unde-s nevestele strînse, bătrînii cei girbovi de spate
 Și ce fac copiii acum ?
 Azi satele toate sînt flăcări și bieții creștini poate scrum.

Și crește furtuna ca marea pe-ntinsul cel jalnic al țării,
 Cu hohot se tînguie șesul și munții cu falnic brădet :
 „Au unde sînt astăzi vitejii“... Dar iată răspuns întrebării,
 Și vîntul s-alină pe-ncet...
 Căci tunul începe să bată mai dîrz, tot mai dîrz pe Siret.

O, ȚARA

Acolo-n văi, pe Prahova — bogată —
Pe Jiu, pe Olt, pe Argeș și Buzău,
Pe Bărăgan, în care spicu-i gata,
În București... pe-ntreg cuprinsul tău,

E numai jale, capete plecate,
Ochi stinși, ce cată pururi în pământ,
Sînt buze mute, brațe ferecate,
Și oase, oase fără de mormînt !...

Noi știm de-aici prăpastia durerii
În care zaci... Așteaptă, că venim,
Tu nu cunoști izvoarele puterii
În care azi din nou ne plămădim.

E dorul tău, atîta ne mai ține...
De la Oituz, din Putna și Siret
Bat toate inimile pentru tine...
Dușmanii înșiși te aud încet...

Așteaptă-ne... nimic n-o să rămînă !...
De-ar fi să trecem toți prin foc și iad,
Ca David lua-vom praștia în mînă
Și vom zdrobi de veci pe Goliad !

Răzbunători ne vom întoarce iară,
Cum ne-am legat cu aspru jurămînt...
Și vom cădea la sînul tău, o, țară,
Cum cazi, plîngînd, pe lespezi de mormînt.

LA UN NUFĂR

Alb nufăr plutitor pe ape,
În dorul tău adânc de soare,
Cum ți-ai deschis, ca niște pleoape,
Petalele strălucitoare !

Dar ca s-ajungi pîn'la lumină,
Din fundul smîrcurilor moarte
Tu te-ai desprins din rădăcină,
Te-ai smuls în sus și mai departe.

Și străbătînd adîncuri grele,
Prin nopți de valuri călătoare
Acum te-asemeni unei stele
Ce-a răsărit tremurătoare !

Nimic în tine n-amintește
Mocirla, turburea ta mamă :
De-acolo vrejul tău pornește,
Dar alte năzuinți îl cheamă...

...Tu, suflet plutitor prin lume,
În năzuința-ți spre lumină,
Te smulge trupului de hume
Și rupe-te din rădăcină.

Apoi, ca nufărul ce-n față
S-a ridicat alb din vultoare,
Străbate tot mai sus în viață,
Din adîncimi purtînd o floare.

PÎRGĂ

1921

PÎRGĂ

Am fost un pom zăbavnic... tîrziu am răsărit...
Nu m-au cruțat nici grindini, nici secetă-ndelungă,
Mi-s crengile sucite și cresc pipernicit,
Iar biata rădăcină, căznindu-se s-ajungă
În lutul gras și reavăn, prin pietre-a sfredelit.

Dar astăzi, peste vremuri, rodesc... Prin mii de pori,
Din fund amara mîzgă suind, se îndulcește
Și-a soarelui lumină o plăsmuiește-n flori :
Azi visul rădăcinii pe ramuri strălucește,
Voios stă rodui ciucur și-ncet se pîrguiește...

..Si-ncovoiat sub pîrgă, aștept culegători.

PIATRĂ AURIFERĂ

Mă pregătesc de-acuma să te sfărîm, durere,
Ca pe o piatră-n care zac vine-ntregi de aur,
Ce-atît mai grea atîrnă, strivind mai cu putere,
Cu cît în ea cuprinde, ascuns, mai mult tezaur.

Din ocnîța vieții în lespezi te voi scoate,
Și munții tăi scurmîndu-i adînc în măruntaie,
Căra-voi la lumină nămestiile toate
De blocuri tari, ce firul de aur le-ntretaie.

Copaie cu copaie, în pive mărunțită,
Toți grunzii măcinîndu-ți, în praf te voi preface
Vor bate pisăloage, și apă-nvinețită
Pe jgheaburi largi de suflet va curge fără pace.

S-o duce toată huma netrebnică din tine...
Spălată-n mii de ape, pe scocuri vînturată,
Să-ți lași domol pe fundul ulucului din mine
Nisipul tău de aur, Durere sfărîmată...

LACUL ZINELOR

Lacul zînelor din codri a-nceput ursuz să scadă...
 Tăinuitele-i izvoare rînd pe rînd s-au potmolit
 Și-n păragina hobăiei brusturi grei crescuți grămadă
 Tot mai strîmt îl strîng în copca unde-ncet s-a cuibărit.

Limpezișurile-i triste le-a umplut mătasa verde,
 Mreji de lintiță mărunță în adînc s-au coborît,
 Pînă-n fund e negru lacul și, din umbră, cum se pierde,
 Sub sprînceană de pădure pare-un ochi posomorît.

Nu mai vine să-l prefire cîrdul sprintenelor ciute...
 Bolți de carpeni îi aruncă un zăbranic pe undiș...
 Miros greu plutește-n preajmă și din apele stătute
 Ies tufișuri încîlcite de liane și brădiș.

Nemișcat și zi și noapte, vara vîntul nu-l atinge,
 Nu-l văd razele de soare și mierloii l-au uitat ;
 Brîu de papură sau trestii foșnitoare nu-l încinge...
 Rar doar broaștele țestoase și cu șerpil-l mai străbat.

Toamna-n urmă îl îngroapă sub un țol de frunze moarte,
 Putregai și crengi uscate țes pe fața-i o podea :
 Unda lîncedă primește pe lumină-i să le poarte,
 Dar din ele-și face-o pleoapă și se-nchide-ncet sub ea.

SINGURĂTATEA

Adorm adînc Bucegii, și Noaptea-i netezește,
Pe tîmplele lor arse, cu mîinele-amîndouă.
Scлипesc pe frunți golașe, ce somnul umezește,
Broboane mari de rouă.

Doar văile-aburite huiesc fără-ncetare
Și dîrele de ceață, ca niște șerpi, la poale
Se duc pe nesimțite și curg în depărtare
Cu apele la vale.

Atunci Singurătatea se scoală-ngîndurată
Și umblă, visătoare, pe streșini de-nălțime.
Stă ceasuri neclintită, de-o stîncă răzimată,
Și cată-n adîncime.

Dă drumul unei pietre și-ascultă,-ncremenită,
Cum bubuie-n adîncuri pîn' nu se mai aude,
Cu fața-n sus pe urmă se-ntinde, aiurită,
În ierburile ude.

Se uită lung la stele cum ard nălucitoare...
Ascultă-n fund molifții vibrînd ca niște clape.
Pe ceruri trece luna, plutind strălucitoare,
Ca lebăda pe ape.

Așa își duce veghea pe culme sus, deșteaptă,
Și de urît tot timpul ea singură își ține...
Din cînd în cînd tresare și șade... parc-șteaptă,
Dar, nimenea nu vine !

NOUL MAG

Am obosit de-atîta aşteptare
 Cu ochii sus pe cer...
 Şi steaua vieţii tot nu mai răsare.
 De astăzi însă n-o mai cer.
 Plec singur spre locaşul de-nchinare,
 Spre Staulul rîvnitului Mister.

Luceafărul venit ca să-mi răsară
 Atît a zăbovit,
 Că nu mai vreau să ştiu dacă s-a stins,
 Ori eu dac-am orbit...
 Nu mai aştept lumina dinafară :
 O alta-n mine tainic s-a aprins
 Şi arde-n fund pojarnica ei pară,
 Văpaie noaptea, ziua stîlp de fum — *
 Cu ochii-ntorşi spre ea pornesc la drum.

IN PROUR DE PRIMĂVARA

Dă primăvara-n prour, văzduhul larg senin e,
Și cerul ca un frate în brațe ia pământul.
Vorbește-n șoapte șesul cu-naltele coline
Și tufele de iarbă țin tainic sfat cu vîntul.

La toți le spune huma de-o mare bătălie
În care lumea-ntreagă, trosnind, ardea ca rugul,
Cînd o brăzdau, tăind-o felie cu felie,
Ghiulele-nfierbîntate mai crîncene ca plugul.

Mai spune de flăcăii ce-ncep să putrezească
Și groapa s-o păstreze urmașii nu-s destoinici,
Căci troscotul și pirul încep să netezească
Movilele sub care zac aprigii războinici.

Dar ea, acoperindu-i cu dragoste și milă,
Îi ține ca pe niște semințe-nsîngerate,
Din care răsări-va o vajnică prăsilă
Pe țelinele negre adînc de tun arate.

Așa își toarce cîmpul poveștile-i duiioase,
Cu fața către munții clădiți în zeci de caturi...
Departa joacă aburi pe bahnele ierboase,
Și-aprinși scurmînd țărîna, rag tauri în suhaturi.

Pe padinele grase ciobanii de la turmă
Adorm întinși la soare, cu bîta peste glugă...
Oi sive, crud fătate, răzlete pasc în urmă,
Cu miei priori sub uger îngenunchiați să sugă.

Cum picură din slavă cîntarea ciocîrliei,
Cu boabe de lumină îți pare-ntrețesută,
Și marginea de ceruri cu zările cîmpiei
Ca două buze calde s-ating și se sărută.

Pe ramurile goale ies mugurii, stînd ciucur, ✖
Și-n larga premenire te simți iar bun și zdravăn...
Calci dus și fără voie te pleci și-ncet te bucuri,
Trăgînd în piept tot izul de lut fecund și ravăn.

CA NÁFRAMA SFINTEI VERONICA

Sufletul meu este alb și fără pată
Cum a fost năframa sfintei Veronica.
Doar a-ntins-o sfânta, negrăind nimica,
Iar martirul șterse fața-nsingerată.

Sufletu-mi întinde tainica-i năframă,
Să-ți apeși pe dînsa ochi, obraji și gură,
Dornic să-ți cuprinză fața ca-ntr-o ramă
Și să-ți prinză chipul tot în țesătură.

Chipul tău, iubito, înger în prigoană,
Pătrunzînd ca mirul pînza-i străvezie,
Luminos și dulce ca pe o Icoană
Să-l păstreze apoi pentru veșnicie.

PEISAJ MARIN

Era o vreme-nchișă, tîrziu după furtună
Și apele trezite păreau că stau pe gînduri :
Din toată frămîntarea și cazna lor nebună
Nimic nu s-alesese decît un vraf de scînduri.

Corăbii zdrumicate băteau domol în maluri
Și lemn cu lemn, pe-n cetul, le lua-napoi uscatul..
Catarge fără funii, săltate peste valuri,
Cu trupul numai așchii veneau plutind de-a latul ;

Semeții brazi din norduri, molifții tari din munte,
Porniți să cucerească cu dor o altă lume,
Soseau acum la țarmuri cu trăsnetul pe frunte
Purtați pe năsălia nămetului de spume.

Cuprinse de nisipuri pe dosnicele dune,
Zăceau ici-colo hîrburi de năvi cutezătoare..
Nu s-arătau pescarii măcar să le adune,
Ci le-mbăla doar marea cu limbi de flux amare.

INGERUL NĂDEJDII

Era la o răscruce, și Îngerul Nădejdiei,
Trimis să-mi ție calea cu-aripile deschise,
Să-mi fie călăuză și pază în primejdii,
Zdrobit de osteneală acolo adormise.

De când mă zămislisem pornise c-o solie :
Noianuri să străbată și-n sîrg să mă-ntîlnească.
Dar pururea zăbavnic, bătut de vijelie,
La gura de răspîntii a stat să poposească.

Și n-a putut de-atuncea nimic să-l mai deștepte,
Nici grija să-mplinească chemările poruncii,
Nici strigătele mele, ci stînd să mă aștepte,
Dormi mereu, cu pumnii la gură strînși, ca pruncii.

Iar eu mergeam de-o viață cu gîndul că odată
Din zbor slăvitul înger îmi va ieși-nainte,
Că-i voi cădea nemernic la poala luminată
Și mă va lua cu dînsul sub aripile-i sfinte...

Cădea grăbit amurgul pe jalnica răscruce
Și căile, tăcute, se desfăceau cumplite...
Sta sufletul în cumpeni pe care drum s-apuce,
Privind la tristul înger cu aripi ofilite...

Și m-am plecat atuncea ca să-l privesc de-aproape,
Mai pîlpîia pe frunte-i un cearcăn de văpaie...
Încolo numai umbră, pe-aripe, peste pleoape...
Părea un biet războinic căzut într-o bătaie.

Avea hlamida ruptă și-o aripă beteagă
Cu sfîrcurile boante și pene zdrențuite.
Zăcea grozav de palid, sleit și fără vlagă
Și-ncet scîncea în somnu-i cu vise chinuite.

Mi-am scos atunci vestmîntul și, dornic a-l cuprinde,
L-am învelit cu grijă ca pe-un copil în boală,
L-am sărutat pe frunte, i-am pus la cap merinde
Și-alătura toiașul cu traista mea goală...

Dar el dormea, cu capul pe-o piatră,-n drumul mare,
Ca-ntr-un surghiun departe, abia suflînd, cu trudă...
L-am dezlegat cu milă de-ntreaga lui chemare
Și-am ocolit pe-alături, prin somn să nu m-audă,

Și l-am lăsat acolo dormind, căci înnoptasem,
Ca să m-afund tot singur în inima tăcerii.
Dar iată că pe calea ce-acuma apucasem
Îmi lumina ca focul Arhanghelul Durerii.

SODOMA...

Fugea departe Lot, ieșit din minți...
Ardeau în urma lui Sodoma și Gomora
Și miezul nopții flăcări ca aurora.
Un val de vaiere și de scrișniri de dinți
Și urletele tuturor.

Se tot țineau de el, ca un șivoi,
Dar n-avea voie să privească înapoi

Cetățile îndrăgostirii mele,
Cu foc bătute, ard pe rug.
Se crapă sufletul, cad stele...
Cu mâinile pe ochi eu fug.
În urma mea iubirea, blestemată,
Ca o Sodomă arde-nflăcărată,
Și toată patima și-ntreaga nebunie
Vor fi cenușă pînă-n temelie.
Trecutul culpeș îl aud cum geme,
Cum pîlpîie și cearcă să mă cheme
Cu glasul tot mai înecat de foc...
Dar cine-ntoarce capul se preface-n sloi,
Și simt că de-aș privi o clipă înapoi,
Aș împietri de-a pururea în loc !

AMURGUL

Cerescul ghem de aur întreaga lui urzeală
 Și-a depănat-o-n fire de foc strălucitoare...
 Ajuns la pragul zării gol, fără de beteală,
 Rostogolit din ceruri, apune pe ponoare.

Strîngîndu-și, friguroase, foițele mărunte,
 Se-nchide-ncet trifoiul și floarea de țintaur.
 Din șesurile sure urcînd grăbit spre munte,
 Amurgu-n mers despoaie colinele de aur.

Acolo unde calcă se stinge o comoară,
 Se face vînat plaiul pe care se tot suie ;
 Și după el, tăcute, din codri se strecoară
 Un lung alai de umbre pe orice cărăruie.

Sosit pe prispa culmii, o clipă cată-n urmă,
 Zorînd să-și strîngă cîrdul de umbre întins pe cale,
 Ca un cioban ce-și cheamă cu grijă-ntreaga turmă,
 Apoi din nou pornește și scapătă devale.

Abia pe munți atuncea mai filfîie lumina,
 Ca pasărea rănită zburînd din stîncă-n stîncă...
 Pe urma ei, din hăuri urcînd năvalnic clina,
 Cu-o falcă-n cer s-o prindă, aleargă Noaptea încă,

Aleargă și înghite de ciuda răzbunării
 Toți fulgii de lumină împrăștiați pe creste...
 Se-nchid apoi deodată ocolurile zării,
 Cu trîmbe de-ntunerec căzute făr' de veste...

Năvoade largi de umbră stau lumile să-ncapă,
Tot cerul prefirîndu-l ca unda pe prundișuri,
Din funduri nepătrunse trăgînd, ca dintr-o apă,
O mișună de stele ce ies la limpezișuri.

APUS DE SOARE

Din cutreieratul cer cu-ntinse arii
Coborînd pe munte, înfocatul Soare
Își oprește-o clipă încă telegarii
Cei cu trupul flăcări, coamele vîlvoare.

Și pornind acasă roibii, la hodină,
Pentru-ntreaga noapte singur și-i adapă
În nemărginitul iezer de lumină,
Revărsat în calea serii ca o apă.

LA POARTA PARADISULUI PIERDUT

Azi am trecut s-o văd, înstrăinată,
Grădina-n care-o vară ne-am iubit...
Podoaba-n zdrențe-i spînzură uscată,
Rugini a prins frunzișul răvășit,
Iar parcul, raiul nostru de-altădată,
Cu ziduri alții azi l-au ocolit.

E ceasul vechi al dragostei, e seară,
Și, dînd să intru, stau înfiorat :
Înaltul plop la porți m-așteaptă iară,
Dar toamna purpurie l-a schimbat
În galben stîlp pîlpîitor de pară,
Ce freamătă, de vînturi zbuciumat.

Și-n vijelia ce s-a-ncins să-l bată,
Aprinsul plop acolo mi-a părut
Că-i sabia de foc neîndurată
Pe care Heruvimul nevăzut
O flutură spre lumea blestemată
La Poarta Paradisului pierdut.

DUREREA NEAMULUI

Nu vin spumos, nici păcură aprinsă,
 Nici blestem furios de Prometeu :
 Eu sînt Durerea voastră, necuprinsă,
 Și sînt un dar făcut de Dumnezeu.

Din visul vostru ars, căzut grămadă,
 Din dorul, astăzi zgură și tăciuni,
 V-am mai rămas doar eu, o grea plămadă —
 Amestec de silitră și cărbuni.

Nu sînt vulturul filfiind în cușcă,
 Nici răcnetul de leu izbit în piept,
 Ci sînt un pumn de pulbere de pușcă,
 Ce, sub țilindră, mută stau și-aștept.

Un pumn de iarbă, care doarme parcă
 Pe fundul sufletelor tuturor,
 Dar forța mea cumplită vă încarcă
 Ca pe-o unealtă aspră de omor.

Înfricoșata pulbere-i la pîndă :
 De-o scăpăra scînteia dedesubt,
 Va nărui o lume sub osîndă,
 Atîta foc și pară-n mine-am supt.

Va fi un fum, un vaier și-o lumină...
 Detunetul la ceruri va urca
 Și neamul tot zbuchni-va, ca o mină...
 Scînteia mînioasă de-ar pica !...

Dar pîn-atunci păstrați-mă curată
În fund de suflete, la adăpost ;
Să nu mă ude lacrima vreodată,
Să nu-nmuiați năprasnicul meu rost.

Să stau acolo mută și-nghețată,
Din scrum de vis urgia să-mi încheg :
Un pumn de pulbere înfricoșată
În care zace trăsnetul întreg.

1918. Pacea de la Buștea.

AMURG PE LAC

În slăvi lumină lină cu stingeri potolite,
Pe lacul fără valuri odihna s-a lăsat...
Mijind de somn pe maluri, cu creștetul plecat,
Stau sălcii plîngătoare, ce-așteaptă despletite.

Tăcuți, spre sat pescarii duc în păringă cina
Și undele năvoade și căngile de fier...
Iar largul ochi de ape, rămas privind la cer,
Parc-ar sorbi-n adîncuri, nesățios, lumina.

SINT PEȘTERI

Tu nu uita că sînt în tine peșteri...
Un pas, o șoaptă, numai un suspin,
Sporesc acolo-n mii și mii de creșteri,
Se-ngroașă-n hăuri, se izbesc și vin
Să zguduie pereții arși de lavă.
Și tainița se umple de tumult,
Ca cerurile, sus, cînd tună-n slavă...
Și crește larva surdă tot mai mult,
De parcă sparge urletul tavanul :
Cutremur lung iscat dintr-un oftat...

Și-adesori cînd zvonul, ca orcanul,
Nebun s-azvîrle-n steiul detunat,
Ca-n peștera pierdută sub pămînt —
De larva izvorîță din suspine
O piatră cade, altele-și fac vînt,
Și bolțile se năruie în tine.

VINĂTOARE VECHE

Ieșeau călări din curțile-ntărite,
În pas domol, spre luncile cu soare...
Chema voios un corn de vînătoare
Ogarii șui cu zgărzile-aurite.

Întinși apoi, ca trîmba, pe ogoare,
Porneau să bată țarnele-nverzite.
Ulmînd cu botul urmele găsite,
Chefneau copoii ageri prin răzoare.

Ducînd alaiul, mîndră și dibace,
Trecea domnița, sprintenă, ca glonțul. ✓
Un șoim viclean, cu pene porumbace,

Pe mîna ei stînd gata să-și ia zborul,
Își ciugulea din cînd în cînd cu clonțul
Lănțușul strîns, ce-i sugruma piciorul.

IDILA

Cînd Primăvara prin livede
Pășește lin cu flori în poală,
Tăcutul Codru cum o vede
Ca un voinic viteaz se scoală.

Și stînd în calea ei să iasă,
Cu dor năvalnic s-o pătrunză,
Încinge brîu de umbră deasă
Și-mbracă zalele de frunză.

Țesuți din floare lîngă floare,
Îl prind potirii de minune ;
Dar cînd pe creștatu-i de soare
Un coif de cer albastru-și pune,

Lucește fața lui întoarsă,
Căci de sub chivăra senină
Pe umeri largi i se revarsă
Bogate plete de lumină.

Cînd zîna pregetă, cu teamă,
Și se oprește pe cărare,
El mișcă brațele, o cheamă
Și freamătă de nerăbdare.

Iar cînd a prins-o-n braț de-a dreptul,
Ca toți de nunta lor să știe,
De vînt curat își umflă pieptul
Și chiuie de bucurie.

OSINDA

Unde sînt, ce s-au făcut
Ochii ce mi-au luminat ?
Glasul care m-a chemat
Pentru ce-a tăcut ?

Cine-a tras așa grăbit
Mîna care mi s-a-ntins ?
Buzele ce m-au atins
Cine le-a strivit ?

Azi se zbate,-n iad închis,
Îngerul dezaripat
Care-o clipă-n zbor m-a luat
Către paradis...

Nevăzute răni mă dor,
Fruntea n-am unde s-o-nclin :
Pretutindenii numai chin,
Stingere și dor !

DIN CÎTETRELE DARURI

Din cîtetrele daruri ce Magi-i hărăzîră
Nu i-a rămas acuma nimic să-l mai mîngîie,
Nici fir măcar de aur, de smirnă ori tămîie...
Și darurile iată în ce chip îl slujîră :

Tot aurul pe care l-a dat cui sta să-i ceară
L-au strîns pizmașii preoți și fu prilej pierzării :
Cu el plăti Caiafa, peșin, prețul vînzării
Cînd s-a tocmît cu Iuda să-l cumpere-ntr-o seară.

Iar smirna cuvioasă, amar de ani păstrată,
Abia de se ajunsese cînd îl îmbălsămară,
Așa că ucenicii cerșîră de-i turnară
Pe trupul plin de sînge mireasma consacrată.

În urmă, cu tămîia i-au afumat mormîntul
Cînd au venit să-l plîngă, în stol, mironosițe...
Iar Maică-sa, smulgîndu-și bogatele-i cosițe,
Purta pierdută hîrbul și tămîia pămîntul.

PROMETEU

Am migălit mereu să-mi fac o lume,
 Dar nu m-am înjosit, ca Prometeu,
 Spre-a-nsufleți plămada mea de hume,

Să fur din cer un foc ce nu-i al meu.
 Ci, nencetat ciocnindu-mă cu mine,
 M-am străduit să scapăr singur eu.

N-am izbutit... Și poate e mai bine.
 Nu sînt destul de rece și-mpăcat,
 Ciudoasa rîvnă încă mă mai ține.

Aș vrea scînteia, licăru-nfocat,
 Cînd va țîșni din suflet să răsară,
 Să nu m-aprind ca un păiș uscat.

Să pot purta în mine jar și pară,
 Nemistuit de propriul meu foc,
 Să luminez și-n mine și-n afară,

Să nu fiu mie însumi un obroc.
 Cînd vulturul trimis să mă sfîșie
 Va tăbări cu groaznicul său cioc

Din inima-mi să rupă o fîșie,
 Să-și vadă pliscul negru luminat,
 Și-aprins pe loc de-atîta bucurie,

Să ducă-n ceruri taina ce-a aflat !

CÎNTAREA LEBEDEI

Cînta o lebădă-într-o noapte pe apa iezerului tainic,
Aci sălbatec, numai țipăt, aci ca molcom plîns de ploi.
Vrăjită, luna se oprise, încremenise vîntul lainic.
Dar ea cînta nepotolită și tot mai tare, ca un crainic
Trimis să-mprăștie o veste și-n sîrg să plece înapoi.

Acum cînta întîia oară. Nu bănuise ce putere
Zăcuse-n pieptu-i mut o viață, bătut de valuri nencetat,
Și nu se sătura s-asculte ea însăși strania-i durere.
Se mistuia cîntînd mai aprig și cu mai multă sfîșiere...
Tumult de chin și răzvrătire treceau prin versul zbuciumat.

Și cum plutea fără de știre între viață și-ntre moarte,
I se părea că umple lumea cu clocotul cîntării ei.
Simțea o smulgere adîncă, vedea atît, că se desparte.
Dar nu știa că isprăvitul, suprema clipă, nu-i departe,
Și-n dureroasa-i bucurie bătea al undelor polei...

Ea socotea că bucuria îi îneca, grăbit, gîtlejul,
Căci cîntecul, ca-ntr-o pustie, din ce în ce pierdut slăbea,
Nu-nțelegea că numai Moartea îi dă și harul și prilejul
Să cînte-n clipa cînd o-ngroapă în cripta apelor vârtejul
Și nu știa, cîntînd, că moare, ci se pierdea plutind abia.

REVOLTĂ

Sufla un vînt din larguri și marea-ntăritată
 Își răscula adîncul ca prinsă-n spasm de friguri.
 Nămestii de talazuri din zarea-ntunecată
 Se năpusteau umflate și se izbeau de diguri.

Părea că trupul mării, sătul de-ncătușare,
 Pornea război, să scape odată din robie,
 Și oștile de valuri soseau fără-ncetare
 Cu steaguri largi de spume și urllet de minie.

Noianurile apei, sucite,-ntoarse, strîmbe,
 Se clădăreau ca munții, se-ntortocheau în plaiuri
 Și, pîn' la cer cu pumnii, zănaticele trîmbe
 Cădeau, plesnind deodată ca mii și mii de maiuri.

Dar nicăierea marea nu s-arăta mai largă,
 Mai vastă, mai măreață, mai groaznic de adîncă,
 Decît acolo unde, cu pieptul scos s-o spargă,
 Îi sugruma revolta tiranul dig de stîncă.

FANTAZIE

Răsare caldul soare în văile vieții
Și sufletul pe creștet sfios se aurește
Ca un copac ce-n freamăt domol se dezvelește
Din taina aburoasă în zorii dimineții.

Cleștar bătut de flăcări e bolta-n veci senină...
Dar jos e încă umbră la poalele pletoase,
Și trunchiul parcă doarme, cu crengile voioase
Ca niște brațe-ntinse setoase de lumină.

De coarda lor Visarea și-a animat culcușul.
Ea fuge de la umbră în ploaia aurie,
Și sufletul bea raze cîntînd de bucurie
Sub soarele ce suie din ce în ce urcușul...

S-apropie amiaza și sufletul așteaptă...
Frunzișul i-l pălește dogoarea strălucită.
Mereu mai mică, umbra se strînge, ghemuită...
Tulpina se-ncovoiaie, deși pornise dreaptă.

...Stă soarele vieții în culmea strălucirii,
Dar sufletul slăbește sub arșița poverii:
Ce dulci și moi acuma par umbrele durerii
Alături de lumina de foc a fericirii...

Căci rodnică durere cu astrul sterp odată
Lin umbrele-și rotește și rînd pe rînd sărută
Pojarnicele arii, le mîngîie, tăcută,
Trecînd aripa-i rece pe viața-nfierbîntată.

Și cînd cumplitul soare din slăvi încet se pleacă,
Cresc umbrele domoale deodată cu sfințitul.
Lungindu-se ca șerpii, acopăr răsăritul
Și-mping lumina-n zare ca sabia în teacă.

Se umple iar acuma obîrșia vieții
De-o taină aburoasă cu freamăt și răcoare,
Clipește molcom zarea și nu mai știi ce-i oare :
Amurg blajin de suflet sau zorii dimineții.

RĂSĂRIT DE LUNĂ

Sus, tocmai între două piscuri ce străjuiesc ca doi pilaștri,
Încet s-arată luna plină pe muchea negrului pripor
Și iese lin deasupra văii, în tinda munților sihaștri,
Ca o crăiasă-ntr-un pridvor.

Și-n curtea cerurilor intră călcînd pe lespezi de lumină,
Pizmașă, umbra se ascunde în fundul negrelor firizi.
Pe cînd la poalele Crăiesii, pletosul creștet își înclină
Noroadе sombre de molizi.

AMINTIREA

Cum s-a trecut, plătindă, amintirea
Iubirii noastre, tocmai ca o floare
Ce-ntr-un pahar își plînge strălucirea
Uitată-n colțul mesei, unde moare.

Nu-i nimeni în odaia tînjitoare.
Oglinda-n podini și-a holbat privirea.
Perdele lungi țin calea către soare...
Păianjenii și-au întrerupt urzirea.

Privindu-se în cupă ofilite,
Din miezul veșted foile mîhnite
Se rup, treptat, c-o mută iroseală,

Picînd domol în umbra liniștită...
Și floarea amintirii, părăsită,
Se scutură petală cu petală

În apa vremii veche și clocită

DEZLEGARE

Cînd oare vei trimite îngerul, cel mare,
Ce spintecînd eternitatea ca un vînt,
Străluminînd să se coboare
Și să-mi ridice lespeda de pe mormînt !
Sub crugul veșnic, care nu mă lasă,
Mă zbat, un îngropat de viu.
7 Mi-e plumb văzduhul, cerul larg m-apasă
' Mai greu decît o pleopă de sicriu.
Cătușă mi-este biata cugetare,
Obloane pune mintea, și tu vezi
Cum mă sugrumă simțurile-n fiare
Ca cinci năprasnice obezi !...

În fundul existenței zac ca-ntr-o groapă,
Pereți de lut mă strîng și mă strivesc ;
Mă roade patima pe-ncetul, ca o apă,
În pînzele durerii putrezesc,
Și-n albia din care nici un val nu scapă
De-a lungul ciclurilor mă rostogolesc.
Ca șarpele mă încovoi în aspra luptă,
Mă-ntorc și tot din mine mușc, nevrînd
O nemurire, pururi întreruptă
De moarte și viață, rînd pe rînd.

Dar cum ai dat să înflorească spinii,
Un duh mi-ai pus în sîmburul ființei
Mai larg decît domniile luminii,
Mai vast decît hotarele voinței :
Desfă-l, că stă sub lespede pecetluit,
De-ntindere și vreme strejuit.
...Puterile-mi de-a lungul risipite
De-ar fi să le înmănunchez,
Ți-e teamă că la treptele-ți slăvite
M-aș înălța pe aripi răzvrătite ?

Dar aș veni ca să îngenunchez !

LA RĂSCRUCE

În suflet, ca pe-o cale pustie, sînt răscruci,
Întrețieri de drumuri sălbaticе, străine,
Ducînd spre patru colțuri... Pe care să apuci ?
Meleagurile-s rele și nimeni nu-i cu tine.

Răspîntia e moartă, și cîți s-au perindat
Nu ți-au lăsat o urmă, un semn care s-arate
De-a nimerit vreunul pe drumu-adevărat...
Doar cruci fără de slove de-a lungu-s presărate.

Un han, din care numai pereții-au mai rămas,
Cu hruba părăsită, un puț fără izvoare
Și-un plop uscat alături, ca o spînzurătoare,
Îți spun că nu e locul făcut pentru popas.

Te simți pierdut departe... răscrucile-s pustii,
Și-ai vrea să fugi din aste paragini blestemate.
...În suflet sînt răspîntii : ajungi fără să știi
Și șovăi la o furcă de drumuri neumblate.

IN GRĂDINA GHETSEMANI

Isus lupta cu soarta și nu primea paharul...
Căzut pe brînci în iarbă, se-mpotrivea într-una.
Curgeau sudori de sînge pe chipu-i alb ca varul
Și-amarnica-i strigare stîrnea în slăvi furtuna.

O mîină nendurată, ținînd grozava cupă,
Se cobora-mbiindu-l și i-o ducea la gură...
Și-o sete uriașă sta sufletul să-i rupă...
Dar nu voia s-atingă infama băătură.

În apa ei verzuie jucau sterlici de miere
Și sub veninul groaznic simțea că e dulceață...
Dar fălcile-nceștîndu-și, cu ultima putere
Bătîndu-se cu moartea, uitase de viață !

Deasupra, fără tihnă, se frămîntau măslinii,
Păreau că vor să fugă din loc, să nu-l mai vadă...
Treceau bătaii de aripi prin vraștea grădinii
Și uliii de seară dau roate după pradă.

SPECTRUL VIETII

Ai luat în mîna ta vînturătoarea
Să-mi treieri zilele ce le-am trăit
Ca să s-aleagă de-au rodit...
Și unele par albe, cum e floarea
Mălinului îmbobocit
Cînd primăvara îl dezmiardă boarea :
Sînt zilele în care am iubit.
Iar altele sînt galbene ca fierea ori șofranul,
Sînt zilele de pîzmă și de chin,
Cînd mă ciudeam cum să-mi sugrum dușmanul...
Puzderie-s ca piatra de rubin :
Reci, grele, totuși par înflăcărate,
Sînt zilele de patimi și păcate
Cînd sîngele îmi clocotea în vine
Și inima mi-era departe mult de tine.

Puține sînt senine
Și-albastre ca cicoarea :
Acelea-s clipele cînd mă gîndeam la tine,
Și cu ce grijă le-a cules vînturătoarea...
Ici-colo-mprăștiate frunze-n vînt
Sînt zilele nădejzii spulberate...
Zac maldăr zile vinete de rătăciri îndurerate...
Și rare ceasuri aurii, de pace,-s învrîstare
Cu și mai rare ceasuri violete de avînt...

Și-n orbul întuneric de mormînt
Începi să învîrtești cumplit vînturătoarea,
Să-mi vînturi pleava vieții (eu credeam că-i floarea !).
Și tot mai iute răsucești mînerul,
Ca fulgerul ce răscolește cerul,
Și tot mai mult culorile se-mbină,
Și una-ntr-alta lunecă și se topesc,
Și-ntr-un vîrtej amestecate se-nfrățesc :
Viața-mi trece pe sub ochi deodată toată și deplină.
...Și iată că pe fondul umbrei care mă-mpresoară
    Turburată.
Ca o văpaie pe-o comoară
    Îngropată,
Zăresc în mîna ta divină
Mijind ca o sfioasă, albă, roată de lumină.

PEDEAPSA MACULUI

Arde Macul să se-nsoare,
Macul roșcovanul,
C-a pus ochii pe-o Cicoare...
Nu-i ca ea o altă floare.
Mîndră în tot lanul.

Pețitoare mai de viță,
Meșteră la toate,
Este Baba Gărgăriță,
Mult vestita doftoriță.
Ea din ladă scoate,

Și-și îmbracă cojocelul
Roșu ca bujorul,
Cu bobite de tot felul,
Și-nnodîndu-și testemelul,
Repede-și ia zborul.

Într-o foaie de zorele
Duce tot ploconul,
Trei semințe mărunțele,
Ca s-arate doar cu ele
Că-i bogat coconul.

Însă floarea mult iubită,
Fată mai aleasă,
Nu-i cu Macul potrivită,
Ci-i cu Flutur logodită
Și-i va fi mireasă.

Craiu! Flutur, domnul mare,
Mînios, pe dată,
S-aruncă pe vînt călare,
Și-ajungînd la Mac în zare,
A pornit să-l bată.

Cu aripele-aurite
Strașnic îl lovește...
Jos cad foile izbite,
Și din urmă, risipite,
Vîntul le gonește.

Gărgărița,-nspăimîntată,
S-a ascuns de frică
Într-un bob și stă-ncuiată.
Iar mireasa, răzbunată,
Ochii și-i ridică.

Rîd cicorile și lanul...
Crește veselia,
Că din Macul Roșcovanul
A rămas acum, sărmanul,
Numai măciulia.

CLIPĂ LUMINOASĂ

Prin munți cotește o cărare
Ce se coboară pînă-n văi...
Ardealul tot scipește-n soare,
Jos, în adîncile hobăi.

Un moț bătrîn, proptit în bîță,
Pe vîrful culmii s-a oprit.
Privirea lui nehotărîtă
Juca pe-ntinsul strălucit.

Părea că toate se alină
Și din aprinsul tiv de zări
O mîndră zeghe de lumină
S-a-ntins pe trupul bieteii țări...

Privind sfințitul cald de soare,
Rămase moțu-ncremenit...
Porni în urmă să coboare,
Și noaptea văii l-a-nghițit.

LACHE LOGOFĂTUL

Lache logofătul, noapte-zi călare
Colindînd moșia, bate și înjură,
Iar boieru-i foarte mulțumit că-l are :
Nici un fir din holde nu i se mai fură.

Cu porunci să tragă, poartă pușci argații,
Ca să pună proaptă lumii nărvite.
Lesne se-nțelege ce-au făcut turbații
Cînd au prins în lanuri un copil cu vite...

A-ncercat să fugă plin de groază piciful...
Sfîrșiau, morișcă, slabele-i picioare,
Dar l-au prins din urmă, l-au snopit cu biciul
Și i-au luat la curte vitele,-n oboare.

Biete dobitoace de trei zile zbiară,
Răscolind oborul unde-s încuiate ;
Și-ntinzînd grumazul peste gard afară,
Rag cumplit de foame și se sting de sete.

De trei zile-ntr-una cu căciula-n mîină,
În zadar se roagă badea cu greșeala
Să-i sloboadă boii... Zi de zi l-amîină,
Ca să-i cate-n strățe toată socoteala.

Stă să plîngă omul... Ar voi să-ngaiame
C-ar fi fost mai bine de făceau ispașă,
Însă nu cutează : l-a băgat în spaime
Lache logofătul, mare ca un pașă.

POVESTE

Îmi înflorește Soarta ca pomul din poveste,
Din care peste noapte nimic nu se alege :
Un vuiet greu străbate tărîmurile-aceste
Și-o boare otrăvită, sosită fără veste,
Îi surpă toată floarea și nu-i dă timp să lege.

Așa, de ani stă pomul nerodnic în grădină,
Bătut la miezul nopții de-o mîină nevăzută...
Mi-am stors întreaga viață în chin și nehodină,
Pîndind cu îndîrjire la falnica tulpină,
Setos să prind vicleana putere neștiută.

Văd mugurii cum crapă și florile, deschise,
Urzind nălucitoare pe crengi alt cer cu stele.
Mă biruie atuncea un somn fără de vise...
Și dorm adînc sub cerga de albe flori ucise,
Ce-n zări spuzesc ograda de calcă toți pe ele.

Cînd mi-au crescut în urmă feciorii și aflară
De taina-nfricoșată ce-mi bîntuie Destinul,
Căzîndu-mi la picioare năvalnici se rugară
Să-i las pe rînd de strajă sub pomul sterp afară
Cu foile siștave și-amare ca pelinul.

Întîi porni Credința, feciorul meu cel mare...
Sub coif de flăcări ochii își deschideau genuna.
Cu paloș de lumină... n-avea asemănare...
A doua zi sta lînced sub dalba desflorare
Și s-a sculat zănatec și mut pe totdeauna.

Porni și mijlociul, eroicul Voință.
Cu arcul și cu lancea stîrnea o vijelie ;
Prăpastia-ntre faptă și-nalta năzuință
El o sărea în drumu-i semeț spre biruință...
Dar l-au adus... un schilav întins pe năsălie...

La tine mi-e nădejdea, copil mezin, iubire...
Opri-vei tu ca floarea să nu mi se mai darne ?
Blajin, cu chip de fată și mijlocul subțire,
Ca să-mi aduci din vraja pizmașă izbăvire,
Tu pleci zîmbind la luptă, senin și fără arme !

NUCUL

În arșița de vară, sub soarele de-amiază,
Toți arborii-n grădină cu frunțile plecate
Privesc în neclintire cum umbrele-alungate
Din ce în ce la poale se strâng și se scurtează.

De lene toropite, trec ceasuri cu zăbavă...
Stau lîncedele clipe și moțăie pe cale.
Din bolta încintată dogoarea curge pale,
Văzduhul tot e pară și fierbe pînă-n slavă.

Cireșii nici nu suflă cuprinși de piroteală,
Iar merii pe de lături țin crengile pleoștite,
Pe cînd caișii gingași cu foile pălite
Se sprijină-n zaplazuri, sfîrșiți de zăpușală.

Doar nukul plin de umbră rămîne drept într-una,
Cupola-i grea de frunză punînd-o scut luminii,
Ca un monarh ce, falnic, în mijlocul grădinii
Cu brațele-nălțate își ține sus cununa.

ACELAȘI CÎNTEC

De-ar fi inima-mi o piatră nestemată,
 Un rubin din cale-afară greu,
 Piatră însă, care să nu bată,
 Pururi rece, limpede mereu,

S-ar întrece toți s-o cucerească...
 Lumea după lume-ar năvăli
 Inima din piept să mi-o răpească.
 S-ar cresta răboj în vremea pămîntească
 Piatra unei fete dar cînd i-aș zvirli.

De-ar fi inima-mi o piatră strălucită ?
 Dar e mai presus și mult mai mult :
 E găoacea unde bate, surghiunită,
 Veșnicia cu întregul ei tumult.

Undă după undă, neoprită,
 Gîlgîie viața din celarul ei.
 Fiece bătaie, și-s atîtea-ntr-o clipită,
 Năzuie să mute lumea din temei.

Flăcările toate de pe lume
 N-ar iuți o fierbere nîcînd,
 Ca iuțimea ce cuprinde fără nume
 Inima-mi, clocotitoare-n spume
 Pentru-o vorbă, o icoană, ori un gînd.

Cînd te văd și tremur de m-aș stinge,
Simt cum stă să crape-acolo-n piept...
Încăperile-i se umflă, parcă-s mări de sînge,
Și-aș pica, dar de zvîcnirea-i mă deștept.

Și,-ntr-o clipă numai, iarăși o simt goală,
Ca un pumn ce s-a-nclăștat
Și mă-mpinge să m-arunc să-ți cad la poală...
Dar durerea descleștării iar m-a deșteptat.

Spune, care piatră nestemată,
Cît ar fi de minunată ea,
Ar păli și s-ar înflăcăra deodată
Și-ar zvîcni cînd te-ai apropia ?

Inima-mi, această piatră vie,
Cuib de forțe largi, dumnezeiești,
Pentru totdeauna ți-o dau ție
Și-n zadar mă rog ca s-o primești.

ICOANE DE TOAMNĂ

Pădurea-ngălbenită e-o vastă pălălaie
Aprinsă pe corlata căruntelor colnice,
Ce pîlpîie cînd vîntul se umflă s-o ridice,
Iar foile în spulber par picuri de văpaie.

Așa ard codrii... pînă stă soarele să pice,
Cules ca o naramză de Seara cea bălaie...
Atunci s-adună umbra pe-a văilor copaie,
Și nimeni nu mai cearcă muțenia să strice.

Furișă pleacă Seara și spre apus se duce,
Dar Noaptea-i ține calea, pîndind-o la răscruce :
O namilă flămîndă, greoaie ca un urs...

Trec grabnice vedenii de moarte și prihană...
Amurgul pare-n nouri o uriașă rană,
Prin care-al zilei sînge, lumina-ncet s-a scurs.

PATRU BRAZI

Peste brazii de la poartă, patru la un loc,
A trecut fără cruțare viforul de foc,

O ghiulea de peste muche aprig șuierînd
I-a surpat din rădăcină pe tuspatru-n rînd.

...La botezul fiecărui din băieții lui
Popa Stancu răsădise pui de brad cu pui.

Și-ngrijiră copilașii, patru-n șir mărunți,
De frățînii de la poartă coborîți din munți.

An cu an crescură brazii fala-ntregii văi
Și cu ei creșteau alături falnicii flăcăi...

! Iar cînd oamenii, lăsîndu-și carele cu boi,
Ca luați d-un vînt, porniră trîmbă la război,

A rămas numai cu brazii popa amărît,
Ei țineau sfinției-sale, singur, de urît.

Șopot lin da cel din dreapta, frate cu Ion,
Ce lupta departe-n munte, sus, pe Alion.

Cel din stînga, plin de chiot, chipeș și învolt,
Era geamăn cu Ghiorghită, luptător pe Olt.

Cei din mijloc, zvelți, de-o seamă, cînd se-nmlădiau,
Pe Matei și pe Nichita neaoș aminteau.

Iară popa, de pe prispă, stînd la sfat cu ei,
 Îi certa : „Fii mai cu pază, unde sări Matei !“

„Tu, Ioane, zmeul tatii, prea mi te sumeți,
 Stați cumiți în adăposturi, dragii mei băieți“...

...Năboiau puhoi dușmanii înțesați la strungi
 Și băteau înfricoșate tunurile lungi.

Izgoneau mereu pîrlojul cete de pribegi ;
 Nu era o casă fără morți, pierduți, betegi.

Popa însă sta cu brazii de taină, cînd
 O ghiulea de peste muche i-a tăiat la rînd :

Era semnul ce-l ceruse Domnului, supus,
 „Că feciorii lui în luptă toți i s-au răpus !“

N-a mai stat o clipă-n cumpeni, n-a mai cercetat...
 Pregătind de-nmormîntare cu adevărat,

A spălat frumos buștenii, mîndru i-a gătit,
 Cu lumini de cear-aprinsă i-a împrejmuțit,

Și sub coaja fiecărui strecurînd un ort,
 A pus clopotul să tragă jalnic pentru mort.

Pic cu pic rășina scursă, timp îndelungat,
 A cules-o ca pe-un sînge sfînt și închegat.

Lîngă trunchiurile sparte țândările-a strîns
 Și trei zile încheiate, priveghind, a plîns...

Iar a treia zi-n odăjdii și cu mult norod
 A pornit cu viersul tare slujba de prohod.

Întinzînd pe nășalie trunchi zdrobit de trunchi,
 Le-a citit întreaga slujbă, singur și-n genunchi.

x Jalnic i-a purtat tot satul ca pe niște morți...
Căinau copiii și babe pîlcuri pe la porți.

Cu alaiul în ogradă apoi au intrat,
Și la prispă, sub fereastră, brazii a-ngropat.

Zi și noapte de atuncea, între lumînări,
Răsfoia psaltirea veche plină de-nsemnări :

„Azi, în ziua Bobotezei leat de la Hristos...
Dăruit-a mie Domnul prunc voinic frumos.

Am primit cu bucurie oacheșul cocon
Și i-am pus spre prăznuire numele Ion“...

Cînd tîrziu sosi scrisoarea care a-ntărit
Că cei patru feți departe toți s-au prăpădit,

Vestea groaznică un geamăt popii nu i-a smult :
El de mult îi îngropase și-i jelea de mult...

DOI GEMENI

A dat pe rod porumbul și-acuma grabnic leagă :
La subțioara frunzei, pe verdele cotor,
Cresc doi știuleți de-o seamă sugîndu-i seva-ntreagă,
Iar foile-i înfașă în scutecele lor.

Și cum tulpina zveltă îi leagănă, duioasă,
Ei par, purtați pe brațe de tînărul covrag,
Doi gemeni scumpi în fașă, cu părul de mătasă,
La sînul dulce-al mamei dormind lipiți cu drag.

TREC VREMILE

Trec vremile... ca niște ape
Și fața lumilor o spală...
Se luptă sufletul să scape
Din furtunoasa-nvălmășală
Și din șivoaiele de apă.

Ca-n încheștarea agoniei
S-afundă iar și iar se suie.
Izbește-n porțile veciei,
Dar taina nimeni nu-i să-i spuie,
Și iar s-afundă... și se suie !

DESTINUL

Aud din fundul meu
 Cum suie pe-ntuneric, dibuind, Destinul.
 De ani se tîrîie mereu
 Și urcă necurmat cu toate piedicile și tot chinul.
 De-a lungul peșterilor vieții mele
 Cu hrube jilave și-ntortocheate
 El vine, pipăind cu mâinile lui grele
 Pereții reci... și pietrele tresar speriate...
 Înaintează cîțiva pași și șade,
 Ascultă parcă negrăite șoapte,
 Pornește iar, se-mpiedică și cade,
 Învăluit de aburi și de noapte.
 Tăcut se scoală pipăind pereții
 Și dibuind prundișul cu piciorul...
 Și vine-așa orbecăind de-a lungul vieții,
 Tîrînd în urma lui, în lanțuri, Viitorul.
 E orb și vine după mine... Se îndreaptă
 Să mă găsească
 Și urcă scări de blocuri răsturnate, treaptă după treaptă,
 Un groaznic melc pornit să se tîrască
 Prin întunericul din funduri nepătrunse,
 Pe unde însuși cugetu-mi n-ajunse :
 E un dedal de săli, de gropi și coridoare
 Ce urcă, se sucesc și se coboară,
 Cu iezere de ape în viltoare,
 Cu năruiri de bolți ce te doboară...
 El dibuie într-una și înaintează,
 Mai stă de-ascultă, părul ud își stoarce,
 Desfundă gurile-astupate, cercetează,

Și cu ocoluri iar la loc se-ntoarce...
...Așa de ani se târîie din fund spre mine,
    Aud înăbușitu-i pas cum vine
Și-am înghețat pe prag aici :
Mai sus de tine unde poți să te ridici ?...
E-n mine... și mă va găsi odată !...
Ascult cum umblă bîîbîind în adîncime
Și nu-l cunosc ; ghicesc de ce mă cată,
Dar nu știu ce-mi aduce din întunecime...
    Atîta știu doar despre el,
    Că-i orb, că-i nendurat, că nu-i mișel ;
    Că vine
Din fundul meu de ani întregi
    Spre mine
Bătrînul orb răsturnător de regi
Și că, cu cît înaintează în lumină și tumult,
Cu-atîta întunericul îi copleșește ochii tot mai mult.

IMN MUNCII

Viteji ostași ai Muncii, un glas obștesc ne cheamă
 La luptă cu Ruina atotcotropitoare,
 Căci Munca-i Vitejia supremă, fără seamă,
 Și arma ei nenvinsă-i Unealta creatoare.

Viața însăși cere, la toți ne dă poruncă,
 Stăruitoare-ndemnuri spre largă hărnicie :
 „Porniți fără de preget, copiii mei, la muncă,
 Vă dau spre cucerire a mea împărăție.“

Să curgă val de lacrimi și sîngele ca riul,
 Ce roadă vor aduce cînd munca nu le-ajută ?
 De n-ar pica sudoarea pe glii, n-ar crește grîul,
 Căci stropii rodnici rana pămîntului sărută.

Robacea Muncă-i firul pe care-n sîrg aleargă,
 În plin să se descarce, scînteia cugetării
 Din fundul unui creier, zburcîntă-n lumea largă...
 Și mii de mîini pe urmă strîng roadele Visării.

Și-n mîna care ține ciocanul cu putere
 Își bate pururi pulsul o inimă de frate,
 Ce crede și iubește și speră... în tăcere.
 Ciocanul o ascultă supus și-n ritmu-i bate.

De cade fără milă izbindu-și nicovala,
 El vrea să făurească un dor și-o năzuință...
 Prin el voința noastră își gîlgîie năvala,
 Și el e buzduganul zvirilit spre biruință.

De lași din mînă tesla, ea zace-n tină, moartă.
Apuc-o, duh din duhu-ți pe loc o-nsufleștește :
Unealta e sfințită de gîndul care-o poartă
Și-i binecuvîntată atîta cît clădește.

- Trec veacurile-n spulber și anii pier în spume...
La țărml Muncii numai stă Omul și-ancorează,
Căci cea mai veche Taină și Lege de pe lume
E munca ce urzește, înalță și creează.
- Din slăvi în slăvi răsună zvîcnirile cadenței,
Întreaga Lume este un vast Atelier
În care munca,-ntîiul Născut al Providenței
Cu brațu-i stăpînește peste Pămînt și-n Cer.
- Ca pe-un copil ea crește pe Om și îl alintă,
Îl cîntă și trudește, nentrerupîndu-și mersul
Și, fără să se-ndoaie, purtîndu-l către țintă,
Pe umeri-i atletici ea duce Universul.

CURTE PUSTIE

A căzut un blestëm peste curtea pustie,
Au ars jitnițe-ntregi... iar stăpînii sînt morți.
S-a vîndut la mezat uriașa moșie
Și-i paragină tot... acareturi și porți.

N-avu parte măcar d-un fecior de ispravă :
Doi petrec prin străini și venitul își cer,
Altu,-n lume fugar, i-a făcut doar otravă,
Și-a-nchis ochii mîhnit răposatul boier.

Plînge locul întreg copleșit de răstriște...
Heleșteul s-a scurs năpădit de șovar,
Și-n străvechiul conac, unde nu-i pas să miște,
Se cojesc din pereți lostopăi mari de var.

E atîta de trist amurgitul luminii,
Pe cerdacul deșert, în cuprinsul străbun,
Că,-ntețit de urît, sus pe culmea ruinii
Țipă-n gol răgușit și stingher un păun.

SEARA

Se ofilește-ncet lumina
Și-apele-asfințitului bat lin în verde.
Un vioriu-închis umbrește sus senina
Și lina
Adîncătură a văzduhului ce-n slăvi se pierde.

Și-atîta e de subțire vîlnicu-nnoptării,
Spălat de ploaia ce-a tot curs în șir,
Că te străvezi prin pielițele zării
Și țipla depărtării
Ca printr-o foaie rumenă de trandafir.

Acolo, în apusul stins,
Pe-un jilț de nori stă blînda Seară,
Stă la fereastra lumilor, afară,
Și coase la ghergheful cerului, întins
Pe rama zărilor cu piscurile sloi de ceară.

Și coase fata-ngîndurată, aplecată pe gherghef :
Flori roșii cu miez galben și boboci de pară
Sub degetele-i moi, cu unghii de sîdef,
Încep pe pînza cerurilor să răsără...
Și coase, pîn-ce ochii de-ntunerec prind s-o doară.

PE MUNTELE OBIRȘIA

Sucindu-și fața spelbă, întunecatul munte
 Își încovoiaie ghebul acoperit cu jneapăn.
 Din inima-i de piatră ies șipote mărunte,
 Mustite prin pereții cu schelele-n darapăn.

Căznindu-se să urce pe asprele hartane,
 Ca șerpilor, își înnoadă ienuperile tîrșii,
 Pe cînd, gîlgîitoare, de-a lungul printre stane
 Din coastele-i jupuite curg cele trei obîrșii.

Zănoage găumoase cu ochiuri de zăpadă,
 Dosite în căldarea căscată și adîncă,
 Își apără comoara, ca nimeni să n-o vadă,
 În țarcuri făurite din colți zîмбаți de stîncă.

Așa, proptit în slavă, îl calcă rar păstorii,
 Și pleșu-i fără iarbă stă mai presus de viață...
 De zimții lui în care se piaptănă toți norii
 Atîrnă floace sure și lațe lungi de ceață.

În cuibul cald de gresii clocesc, stînd muți, vulturii,
 Ca pustnicii în fundul tăcutelor chinovii...
 Dar ochiul lor străbate prin gura surpăturii
 Pînzet de șesuri, pînă la poalele Moldovii.

Ca un voinic ce-n șuiet își fulgeră hangerul,
 Aleargă-n vale rîul cu-al apelor adaos.
 Din arsul pisc de munte, deasupra lumii, cerul
 Adînc se arcuiește, ca un imens pronaos.

BUCEGII

Din Piatra Arsă pînă-n Omul colan de munți se tot înșiră,
Cu late cefe sprijinite în cintra cerurilor goale,
Și-așa vînjoși, că parcă singuri adîncul slăvilor boltiră
În opîntirea lor nebună, la început, cînd să se scoale !

Mugeau înfierbîntați de viață și năzuiau mai sus trufașii.
Să ducă-n inima tăriei, la zei, năprasnica lor pară,
Dar răbufniți fără de veste, așa căzură uriașii,
Că a plesnit sub ei pămîntul și pîn-la brîu se îngropară.

De-atunci înțepeniți ca-n scoabe își scot doar trunchiurile
sparte.

Ci tot semeți rămîn d-a pururi : un pas nu le înfruntă clina.
Pereți cu seninări ca sticla de lumea noastră îi desparte,
Și nu-i atinge decît vîntul, cu ploaia, umbra și lumina.

Tot trupul lor e numai gherle cu funduri încă nezărite,
Prăpăstii oarbe, guri de iaduri, ce nu văd nici o auroră,
Cazane groaznice și ocne, în jurul cărora cumplite
Nămestii sure, încleștate, s-au prins de gît și-ncing o horă.

Puși ca o vamă robitoare în calea slobodelor vînturi,
Asupra lor în toată vremea își varsă trăsnetul vierșunul...
Bălane știțe de ninsoare și vulturi negri fără cînturi
Sînt rarii oaspeți cu popasuri ce le mai mîngîie surghiunul.

Ca un imens arici de piatră pe zări ei își resfiră țepii...

Întregul arc e ca o falcă, și fiecare pisc, un dinte...

Dar peste toți, bătuți în slavă, străpungători se-nalță Jepii,
Înfipți în cerul singuratec ca două vechi, enorme ținte.

DE PE PRISPĂ

Suri ca penele de graur
Urcă munții în apus...
Un tighel îngust de aur
Seara-n jurul lor a pus.

Raze rupte în crâmpeie
Joacă-n zimții lucitori...
Poala cerului α-ncheie
Mohorîte benți de nori.

Parcă apele n-au graiuri...
Muți stau codrii toți în șir.
Trece umbra peste plaiuri
Și le-mbracă-n mohair...

De pe prispa noastră scundă
Văd pe guri adînci de băi
Cum se varsă, ca o undă,
Întunericul pe văi.

NORI DE VARĂ

Dînd buzna, ca de streche fugărite,
 Cu cozile bîzoi și coamele zburlete,
 Sosesc cirezile de nori în goană
     Buluc ca valul,
     Cu mugete și zvoană,
     Și-nvălmășite
 Buhai cu zimbri, junci cu vaci cît malul.

x

Și-nchise în oborul cerurilor late,
     Năvalnicele boaite,
 Bălțate, negre ori țintate,
 Se îmbulzesc și suflă-nspăimîntate
     Ca la vederea unei haite...
 Se-mpung, se-ncalecă, se iau în coarne,
 Zăplazurile zării stînd să spargă,
     Să scape, să se-ntoarne
     În lumea largă.

Atuncea Vîntul, asprul cirezar vestit,
 Le-ncinge c-un harapnic lung pe loc,
 Al cărui sfîrc, cu fulgere-mpletit,
     Din pleasnă scoate foc.
 Ca bivolii, urniți, greoii nori
 Tot boncăie prin ceruri mugitori,
 Că podinele slavei parcă s-ar fi rupt
 Și huruie pămîntul dedesupt...

Incet apoi se potolește ciurda,
S-aleg deoparte sterpe, gonitoare,
Căci biciul nu trosnește doar de-a surda...
Și grabnic se purcede la mulsoare :
Din ugerile care stau să crape,
Umflate cât niște cimpoaie,
Potop de ape,
Grindină și ploaie
Curg albe și spumegătoare peste stînci,
Jos, în șîstarul văilor adînci.

X

LUNA

Încet, Tăcerea
Desface lacătele-ntunecate
Și larg deschide umbrele-i altare...
Ce deslușit s-aude toaca-n ceruri!
...Nălucitoare
Lucind prin vastul Naos,
Din fundul nopții se ivește luna.

Cu ochii-nchiși,
Ea pare-un chip de sfântă
Scris de-un zugrav pe zidul de-ntuneric
Cu aur șters și învechit de vremuri...
Și ca un cap de muceniță poartă
Cununa de lumină —
— Jur împrejur un cearcăn.

NUNTA ȚĂRĂNEASCĂ

Vin trudnici de la muncă și-și cîntă-n cor amarul...
Dar doi, rezleți din ceată, s-așteaptă pînditori.
Codana se preface că stă să rupă flori,
Flăcăul se oprește bătînd de zor amnarul.

Rămași departe-n urmă se prind nălucitori...
...Cu ei nuntește cîmpul : o salcie-i altarul,
Cristeii spun orații, conăcării stejarul
Și-o nuntă aurită se-ncinge pînă-n zori.

Asupra lor Iubirea veghează, priincioasă,
Le-alcătuie pătule de iarbă mătăsoasă,
Deschide Veșnicia și timpul cade mort ;

Și peste ei, în falduri prin slăvi desfășurate,
Anină cergi de umbră pe zodii atîrnate
Și-ncheie grabnic noaptea asemeni unui cort.

CĂZUT PE PIATRA

Eu sînt sămînța care, de pumnii tăi zvîrlită,
 S-a nimerit să cadă pe piatra blestemată...
 Potop să plouă, apa alunecă îndată.
 Iar roua dimineții se zvîntă-ntr-o clipită.

Un soare viu de patimi mă arde și mă seacă.
 Chemat către lumină, tot simțul încolțirii
 Se zvîrcole-n adîncuri cerîndu-și dreptul firii,
 Dar, făr' de reveneală, în arșiță se-neacă.

Și cine știe oare ce rod purtam în mine,
 Ce freamăt de viață sub coaja de argilă !...
 Răzbeam să birui spinii, și peste ei cu milă
 Mi-aș fi-nclinat mînunchiul cu spicele-i blajine.

Acum, zăcaș pe piatră, nerăcorit de-o boare,
 Aștept să mă sloboadă trimisu-ți din osîndă :
 O pasăre din ceruri să tabere flămîndă,
 Avidă, să mă-nghită și înapoi să zboare !

UREAZĂ-MI

Urează-mi luptă, nu-mi ura izbîndă,
Hotarul vieții nu rîvnesc să-l mut...
Dar cum mă simt o flacără flămîndă,
Mă zbucium tot și singur mă asmut...

Țin rob, ca Navi, vulturul Trufiei,
Ca să-l reped, cu sîngele pe cioc,
Să-mi țintuiască-n bezna bătăliei,
În loc de soare, zodiile-n loc ;

Buhavei Nopti voi rupe cetluiala
Și vînt mi-oi face țeasta să-i despîc ;
De-o fi să cad, aprinză-mă iuțeala :
Nu frunză-n vînt, bolid aș vrea să pic...

. . . . .

Stau smirnă-n ceruri stelele și cată
Cum trage spada mîna de pămînt,
Ca-n lama ei de veci predestinată
Să-și vadă toate fulgerul răsfrînt !

DIN ZILE DE DURERE

Amurgul se cunună de-acum cu trista noapte.
Cad pînze largi de umbră și-acopăr trupul țării.
Din munții încă vineți și pînă-n pragul mării
Se-nchid mîhniți toți ochii... Nici doine nu-s... nici șoapte.

Ceahlăul doar, departe, mai arde cu putere,
Și culmea lui zbugnește în flacări de comoară,
Arzînd ca o făclie ce pîlpîie-n durere
La căpătîiul țării, ce parcă stă să moară.

ORFANII ȚĂRII

Acum, în vremea sfântă a-nălțării,
Flămânzi și goi, cu chipurile supte,
Sînt mii și mii, orfani uitați ai țării,
Copiii celor ce-au căzut în lupte.

Odrasle smulse silnic din tulpină,
Menite-n dor și chin să se usuce,
N-au parte azi de-o rază de lumină,
Nu pot măcar să plîngă la o cruce.

Mărunți și slabi, cu haine zdrențuite,
Sfiala-i ține pururi la o parte.
De sărbătoarea țării fericite
Atîtea lacrimi încă îi desparte.

Îi cheamă unii, apoi iar îi lasă...
Pe drumuri numai viața lor se trece,
Și vitregind streini din casă-n casă,
Căpșorul palid n-au unde să-și plece.

Ce aspră li-i osînda suferinții :
Ei cred sărmanii c-au greșit vreodată,
Și-i vina lor că li-au murit părinții
Să facă țara mare și bogată.

Copiii celor ce-au căzut în lupte
Cu zeci de mii, orfanii scumpi ai țării,
Trec goi, flămânzi, cu chipurile supte,
Acum, în vremea sfântă a-nălțării.

STEAGUL

Și dacă Steagul nostru sfînt
Închide aripa lui ruptă
Și cată trist către pămînt,
E că-i departe azi de luptă ;
Iar cei ce l-au purtat odată
L-au pus în sala-ntunecată,
Cum pui un mort într-un mormînt.

Uitat și țintuit pe loc,
I-e dor, i-e silă, i-e rușine...
Dar de l-ați duce iar în foc,
Sus, peste lănci și carabine,
Făcîndu-și aripi din furtună,
Ar filfii cu voie bună,
Purtînd și slavă și noroc !

Cum plînge strînsul nostru Steag
Și cere-o moarte triumfală :
Să vie gloanțele șirag...
El nu-i făcut să stea în sală.

Afară-n iureșe viteze,
Să cadă schije, să-l reteze —
Să-i facă țandări lemnul drag.

Boțit, cu ciucurii în jos,
Azi zace-n sală ca-ntr-o criptă.
Un sur paianjen, mișălos
Îl prinde-n mreaja lui, înfiptă
Ca o pecetă a ocării,
În mijloc, unde-i stema țării...
...Și, colbăit, de molii ros,
Atîrnă, fără de folos.

1918. Pacea de la Buștea.

POEME CU ÎNGERI

1927

COBOARĂ CUVINTELE

De-acolo, din pajiștea de aur a durerii,
Unde gândurile pasc în turme neștiute,
Smulse din florile tainei și iarba tăcerii,
Coboară cuvintele, negre mielușele mute.

Sufletul pe poteci întortocheate
Le mîină și le bate, suduind, la vale,
Plăpînde, blînde, neînțārcate,
Și le duce să le taie-n zalhanale.

Fără de zbieret merg la junghiere :
File-nnegrite umplu pămîntul,
Căci lumea zilnic tot mai mult cere
Frageda carne de gânduri, cuvîntul.

Suflete, cioban rău, casap cu mîini crunte,
Vînzător de suflete, sus, din vechiul ștaur
Turma de gânduri s-a pierdut în munte,
Și-i veștedă-n creier, pajiștea de aur.

L-AM LĂSAT DE-A TRECUT

L-am cunoscut de cum l-am zărit :
Trimis înadins de soartă,
Mi-a trecut pe la poartă
Și nu s-a oprit.
Era cu părul ca aurora,
Aripile, cu pene de lumină,
Lînced le tîra la picioarele tuturoră,
Prin pulbere și tină.
Suia din prăpăstii ? Cobora din stînci ?
Acoperit de mister,
Cădeau peste el umbre mari și-adînci,
Ca peste toți cei ce vin din cer.
Nu purta sabie, n-avea-n mîină crinul,
Rătăcind pe stradă,
Și-a aruncat doar ochii la mine-n ogradă,
Unde năpădise cucuta și pelinul.
Stam pe prispă, halucinat :
M-a văzut... nu m-a văzut ?
Că nu mi-a luat aminte...
Era așa de abătut,
Că n-am mișcat, n-am strigat,
L-am lăsat de-a trecut înainte.

INGERUL DIN ODAIE

Cine nu mă iartă
C-am îndrăznit ?
Îngerul de la poartă
Nu m-a oprit ;

Îngerul de la trepte
Nu s-a uitat.
Albe și drepte
Trepte-am urcat ;

Îngerul de la ușă
S-a dat la o parte...
Doamne, ce cătușă
Ne mai desparte ?...

Am intrat în odaie,
Ferestrele deschise :
Fata cea bălaie
(Îngerul din odaie)
Mi-ntinsese mîna și murise.

INGER AMINAT

Au sunat prelung clopotele minții,
Doruri vechi porniră cu lumini de ceară.
Dar s-a ridicat Noaptea ca o fiară,
Avind pustiu și-arătându-și dinții...

Tu de-abia sculat, intri iar în groapă.
Vîntul duhurilor a încetat să bată...
Nu te mai faci înger, cum rîvneai odată.
Ajungi iar pămînt și te faci iar apă !

Coborînd pe line aripi de suspine,
La un loc cu viermii, lin să nu-i deștepte,
Se întoarce-n carne, alte vremi s-aștepte,
Alba îngerețe închegată-n tine !

Tac oprite-n loc clopotele grele...
Noaptea peste tine s-a lăsat pe labe ;
Linge, ațîțată, coastele ei slabe
Și, ulmînd lumina, mîriie spre stele.

...Te amîi... și singur crezi în vraja Vrerii !...
Vrerea ta acumai numai oase goale,
N-are-o-ncheietură bună, să se scoale,
Și-i aține Moartea calea învierii.

IN PADURILE DE GÎNDURI

Se lasă fumul vremii greu, gros, înecăcios...
 ...Călcate, jefuite de toamna ce le-a ros,
 Pădurile de gânduri îngălbenite tac.
 Ici-colo, fără voie, suspină un copac
 Când, ultima-n cuibarul frunzişului ucis,
 O frunză se desprinde din creanga unui vis,
 Cercînd ușor să zboare și-n urmă pică lin
 Pe mlaștinile minții cu ape de venin.
 Dar apele atinse se zvîrcolesc sub ea,
 O piatră detunată n-ar fi căzut mai grea.
 Arar prin codrii negri mai scapără lumini :
 Sînt ochi aprinși de fiare, colți lucii de jivini,
 Ce, singure, uitatul domeniu mai străbat.
 Căci poftele-s la pîndă și urile se bat
 Pe unde altădată, temut de vînători,
 Vrăjitul Cerb de aur păștea culcat în flori.
 Pe negre guri de peșteri el azi s-a mistuit,
 Albinele simțirii de foame au murit
 Pe fagurii vieții, mîncăți de urși greoi,
 Iar stupii amintirii, prădați, se surpă goi
 În scorburile unde bureți miroase-a stîrf ;
 Și umbra copleșește copacii pînă-n vîrf ;
 Mormanele de vreascuri, înăbușind mustărări,
 În codrii răi de gânduri au șters orice cărări...
 ...Pădurile de gânduri pe clina vieții tac.
 Nu se clinteste-n ele o creangă de copac,
 Privind, în pragul serii de nori avani răpus,
 Un soare fără raze ce scapătă-n apus
 Și-nchide, rece, ochii, zîmbind nepăsător...
 ...E noapte. Cerul moare de somn deasupra lor

Și cugetele, negre pe zările pustii,
Alcătuiesc acuma un codru de stafii,
Cu oasele întinse, prin nori, mai sus de cer.
Tu, Doamne, știi că-i bine și-i drept ceea ce-ți cer,
Nu zăbovi la ruga uscatelor păduri :
Trimite-un pîlc de îngeri, în spate cu securi.

DUREREA

Oprită să urce în ceruri vreodată,
Durerea n-are aripi, să-și facă vînt,
Ci calcă, peste lespezi încovoiată,
Înger pururi încătușat de pămînt.

Adîncu-i glas n-ajunge la stele...
Brațele-i vîntură cenușă și lut,
Presărîndu-le peste răni grele.
Dar Domnul a ales-o de la-nceput.

În ochii ei lucește, încă neînțeleasă,
Lumina, semnul lui izbăvitor,
Și a pus-o mai presus, crăiasă
Și pildă, îngerilor tuturor.

Ea nu știe... Dar cînd somnul o doboară,
În miezul nopții și-al tăcerii,
Marii îngeri pe pămînt coboară
Și se pleacă de sărută picioarele durerii.

GRIU COMUN

Ce snop mă scuturase, mărgea lângă mărgea ?
Plecat ușor asupra-mi, un inger culegea...
De cum m-a luat în palmă, atît am înțeles,
Că nu sînt bun de roadă și nu sînt soi ales :
Nu m-a întins la soare, chilim de chilimbar,
Nici nu m-a pus la păstru, sub lacăt, în hambar,
Ci chiar din bătătura de arii m-a pornit,
Și-n huiet dîrz de ape și pietre m-am trezit
La marea moară-a lumii, acolo unde-n scoc
Se zvîrle apa vremii și-nvîrte viața-n loc.
Deschis, vărsat cu sila, încerc să mă răscol,
Dar sacul zace lînced, un leș de suflet gol.
...Grăunță cu grăunță din coșul plin mă las
Și-ncet sub piatra lumii mă macin fără glas,
Și bob cu bob, de voie acuma mă sfărîm,
Să mă-ntregesc odată, deplin, pe alt tărîm.
Morar, plecat cu grijă pe-al lepedei aspriș,
Destinul priveghează cumplitul măciniș,
Cît singur doar mă mîngîi cu pilde și poveți.
...Și cad, făină vie, în albele coveți.
Holbați, întind căușul flămînzii, la cerșit,
Ca fumul de subțire în mina lor palpit...
...Ajuns, după atîta scrișnire și zbătăi
Ca Domnul să mă-mpartă la toți săracii săi,
Aștept ca din făina ce-o dăruie duium
Să ia și pentru dînsul o poală de uium.

LUMINĂTORUL

Am fost ca nerodul din poveste
 Ce căra soarele cu oborocul
 În casa-i fără uși fără ferestre...
 Și-și blestema întunerecul și nenorocul.
 Teșeam cu ciubărele minții, goale, afară,
 În lumină și pară,
 Și când mi se părea că sînt pline,
 Intram, răsturnîndu-le-n mine.
 Așa ani de-a rîndul
 M-am canonit să car lumina cu gîndul...
 Atunci ai trimis îngerul tău să-mi arate
 Izvorul luminii adevărate :
 El a luat în mîini securea durerii
 Și-a izbit năprasnic, fără milă, pereții.
 Au curs cărămizi și moloz puzderii.
 S-a zguduit din temelii clădirea vieții,
 Au curs lacrimi multe și suspine,
 Dar prin spărtura făcută-n mine,
 Ca printr-un ochi de geam în zidul greu,
 Soarele a năvălit înlăuntrul meu.
 Și cu el odată,
 Lumea toată...
 Îngerul luminător a zburat aiurea,
 Lăsîndu-și înfiptă securea ;
 Cocioaba sufletului de-atuncea însă-i plină
 De soare, de slavă și de lumină.

x

APUS APOCALIPTIC

Grădinile Luminii se-ntunecă în zare
Și raiul înserării mai fumează departe...
Prin zidurile-i arse și porțile lui sparte
Încet s-afundă-n hăuri cumplita-ncăierare.

Descolăcit din neguri se-nalță-un șarpe laur
Ce umple-ntreg apusul cu cozile-nnodate...
Fug îngerii din înfrîngerii cu frînte lănci de aur
Și pier din cer arhangheli cu arcuri descordate.

PE DRUMUL DE AUR AL SIDONULUI

Pe drumul de aur de la Sidon
 Veneau trei călăreți în iscoadă
 Și-ntrebau pretutindeni de un cocon
 Prorocit de-o stea cu coadă.

De mult mergeau așa, fără folos,
 Dar neabătuți de alte ispite ;
 Și coborau, zornici, Iordanul în jos,
 Prin pulberea stîrnită de copite.

Seara vorbeau liniștiți între ei
 Ce-au să găsească și cum are să fie ;
 Răsuna voios drumul de clopoței,
 Și ei își mîngîiau bărbile — colilie.

„Eu, spunea unul, numai să sosesc,
 Și-am să cunosc locul îndată ;
 Mi s-a arătat în vis palatul crăiesc,
 E cît un munte de marmoră curată.“

Celălalt răspunde plin de îndemn :
 „Eu nu știu de palate, nici de munte...
 Eu cunosc pruncul. S-a născut cu semn.
 Trei stele, una-n piept, una-n spată și-âlta-n frunte.“

„Adevărat, adevărat, întărea Gaspard,
 Cine-i mag-astrolog nu se pierde :
 Eu știu că deasupra cetății lui ard
 Trei sori, unul alb, altul roșu, altul verde.“

Așa tăinuiau înțelepții, cu ifos tustrei...
...Dar, păliți de-un haz fără pereche,
Pufnea calul, se cocoșa de ris cămila, sub ei,
Și chiotea asinul, pleoștind o ureche.

BOTEZUL

Simt sufletul cum prin adîncul din mine curge, ca un rîu,
 Ce-și mîină turburele-i ape spre-o neștiută mare moartă,
 Cînd prin deșerturi blestemate și cînd prin holde mari de grîu,
 Închis în albia vieții, încolăcită ca o toartă.

Cu vaduri largi și limpezișuri lin revărsate peste prund
 Să-l poată trece orișicine, în toată voia, cu piciorul,
 Sau cu vultori nebănuite și ochiuri repezi, fără fund,
 E-atît de înghețat pe-alocuri că nu-l poți sparge cu toporul.

Departe, la o cotitură, un înainte-mergător,
 Cu mîna dreaptă ridicată în semn de mistică minune,
 Veghează tainic peste ape și ochiul lui fulgerător
 Străluminează mîlul negru, înseamnă aurul și spune :

„Nu știu în piscul sterp, de unde țîșnești, nici cine te-a suit,
 Nici cine-alături cu scînteia te-a pus în cremenea pustie,
 Și-apoi te stoarce și te-mpinge pe praguri, nezăgăzuit,
 Ca iar din șesuri să te-nalțe în munți, așa de-o veșnicie...”

„Nu-ntreb ce țări vei mai străbate călătorind astfel mereu,
 Nu-ți număr morile pe țărături și dacă marea e aproape,
 Dar, suflete, tu azi ești rîul în care-un fiu de Dumnezeu
 Va coborî să se boteze și, gol, sălășlui-va-n ape !”

ISUS PE APE

Isus umbla pe ape și namile de valuri
Se prefăceau, supuse, în lespezi la picioare.
O pîrtie, croită de-a dreptul pînă-n maluri
Îi netezea ca-n palmă talazuri și vîltoare.

Departa-n sorbul lacom, cu vîntul împotrivă,
Nevolnici, ucenicii uitase să se roage ;
Corabia, o coajă de nucă costelivă
Trosnea în pumnii mării, clătindu-se din doage.

Furtuna întetită-i orbea cu praful apii
Și pulberea amară le îneca gîtlejul.
Dar tot vedeau cum colo se umilesc nahlapii
Și-ntr-o cărare lină se schimbă-ntreg vârtejul.

Și, încleștați de spaimă cu mîinile pe funii,
Priveau cum uriașa nălucă se tot duce :
Cu brațele în lături plutea-n bătaia lunii
Tăind și cer și ape ca o imensă cruce.

PREGĂTIRI DE CINĂ

Venise primăvara și sterpele gorgane
 Cu tort de flori alese își peticeau chilimul...
 Și doldora de mărfuri, de bani și caravane
 Se pregătea de Paște întreg Ierusalimul.

Pe ulițe un zbieret de miei fără-ncetare
 Și aburi calzi de azimi veneau din curți vecine ;
 Copii, fugiți din joacă, cereau, scîncind, mîncare
 Și s-agățau de poala grăbite-i gospodine.

Isus, din foișorul cu șița înverzită
 Privea deșarta caznă și robotul zadarnic...
 O silă uriașă și-o milă nesfîrșită,
 Ca umbra și lumina, luptau în el amarnic.

Chesat și aprig Iuda se tînguia la poartă
 Oprind din drum casapii cu mieii de vînzare ;
 Ioan pleca la apă cu vasele de toartă,
 Iar Petre-și da cuțitul pe gresii și amnare.

Cu multă greutate găsiră precupețul
 Că s-a-nvoit să intre cu mielul în ogradă
 Și dup-o grea tocmeală, peșin plătindu-i prețul,
 L-au înșfăcat și veseli i l-au adus să-l vadă.

Era un miel molatic cu lațele plăvițe,
 Mirositor a lapte — și-l toropise somnul,
 Cu fruntea cucuiată de două mici cornițe,
 Și presimțind scăparea, a behăit spre Domnul.

Atunci duios și pașnic, ca un păstor din munte,
Isus îl luă în brațe cu-adîncă sfîșiere,
Îl sărută cu sete pe bot, pe ochi și frunte,
Apoi întoarse capul și-l dete spre junghiere.

Cu mîneci `suflecate voioși îl apucară,
Îi scoaseră cordeaua, smulgîndu-i clopoșelul.
Doar Iuda-nțepenise, holbat, năuc pe scară
Privind sărutul tainic ce osîndise mielul.

CINA CEA DE TAINA

Băteai domol și norii silnici cercau zadarnic să te-ascundă
 Când ți-am deschis, în noaptea aceea, cămara-mi sufletului
 scundă.

De cum intrași, tîrînd lumina de lungă-ți haină aninată,
 Chilerul mi-a părut mai muced, poiata mai întunecată.

Și-n duhnitorul întunerec pîndind prin colțul înfoiat,
 Eu însumi n-aveam loc, bicisnic, ci stam pe brînci și-ncovoiat.

Dar ridicai din tindă mîna ușor spre-a binecuvînta,
 Și iată, se bolti tavanul,-nălțîndu-se deasupra ta.

Te-am cunoscut, deși veniseși un tainic oaspe nechemat,
 Și-am priceput că ți-este sete și încă, Doamne, n-ai cinat.

„M-am abătut să fac la tine, de-ngădui, cina cea de taină...
 Chivernisește pentru Paște și pune-ți grabnic altă haină,

Adună rudele și soții cu slugile, la sărbătoare,
 Și toarnă apă caldă-n vase, să-i spăl frățește pe picioare.“

„Stăpîne, ți-am răspuns, și glasul în gît mi se făcuse ghem,
 În tot pămîntul n-am pe nimeni să vie-atunca cînd îl chem. ✕

Sărac și fără de prieteni mă ocolesc de mult drumeții,
 Căci n-am nici azimă, nici sare pe masa goală a vieții.

Privește, ca-n pustietate-i : Doar eu în fața ta mă scol
Și nu-i o dramură de pîne să-ți pun nainte pe pistol“...

...Atunci spre inima-mi crescută purtîndu-ți slobod brațul
Ca dintr-o lacră nencuiată mi-ai scos-o repede din piept,
drept,

Ai rupt-o, lesne ca pe-o roadă ce coaptă spînzura de ram,
Și n-am simțit nici o durere, așa de bucuros eram.

X Apoi, frîngînd-o bucățele, cum nu aveam la cină soți,
M-ai dus tăcut la o răscruce și-am împărțit-o-n zori la toți.

SUFLETUL.

Sînt porumbelul călător al lumii...
 Zvirlit de însăși voia mîinii tale
 Din Arca vieții pe tărîmul humii,
 Mă uit și numai ape văd în cale.

De atuncea fîlfii fără de-ncetare.
 Potopul încă nu și-a tras zăporul
 Și n-a crescut măslinul sfînt pe care
 Să-mi odihnesc măcar o clipă zborul.

Pe ape moarte rătăcesc ca orbul,
 E mîl adînc pe piscuri... Și mă-nec.
 Din hoit în hoit alerg la fel cu corbul...
 N-am unde sta, îngăduie-mi să plec.

Sînt porumbelul tău, ursit de soartă
 Să nu-și mai uite cuibul niciodată :
 Ascuns, instinctul nesmintit îl poartă,
 Cît de tîrziu, la cuib, prin lumea toată !

Bat vînturi mari pe sus, dar vînturi line,
 Iubirea bîntuie ca la-nceput...
 Din trist surghiun, din lumi de hoituri pline
 Îngăduie să mă întorc la tine
 Și făr' de ramura ce mi-ai cerut...

Îngăduie-mi... și-atuncea tot mai spornic
Vislind prin nori, pe nori și peste nori,
M-oi înălța la Tine, Doamne, dornic
Cum se întorc la cuibul lor, statornic,
Hulubii lumii pururi călători.

COLINDUL NINSORII

A suflat prin cer un vînt,
Răsturnînd stupinele.
Azvîrlite pe pămînt,
Năpădesc albinele.

Prisăcarul lui Hristos,
Prăpădindu-și cheile,
Mi se uită mînios
Cum i-a spart știubeile.

Negrii stupi rostogoliți
Tot văzduhu-ntunecă,
Dar din stupii răscoliți
Roiuri albe lunecă ;

Și căzînd pe drum, prin sat,
Dumnezeu mai știe-le,
Pretutîndeni s-au lăsat,
Cotropînd cîmpiile.

Zile-ntregi albul sobor
Filfîie-aripioarele,
Se astîmpără din zbor
Doar cît iese soarele.

Stau tot timpul gerului,
Dar cînd vine binele,
Lin, de dorul cerului,
Se topesc albinele.

GINDURI DE IARNĂ

Aş vrea să ştiu ce face norodu-ntreg de jivini,
Cînd pier înnămeţite şi ape şi pămînturi,
Iar ţara e, din munte şi pîn' jos, în crivini,
Bataliştea ninsorii şi-a celor patru vînturi.

Aş sta-ndelung de vorbă cu urşii din bîrloguri,
Să-mi spună cum e iarna la dînşii în bungeturi,
Cînd peste zmeurişuri zăpada cade-n stoguri
Şi zace cit căpiţa pe rugii din mureturi.

✓ Dorm, graşi, în scorburi stupii, ticsiţi de miere nouă,
Miresmele din lume acolo-s strînse, cheaguri,
În timp ce ei, ca ţîncii, sug labele-amîndouă,
Şi mormăie, săracii, visînd că sug din faguri.

Cum ies acum bursucii cam nărăviţi la lene,
Cînd nu-s croite pîrtii prin grelele omături ?
Cum mai răzbat puiendrii şi vulpile viclene,
Cu cozile învoalte, tîrîş ca nişte mături ?

De vereriţa, însă, chiabură şi-nfoiată
În vechea ei scurteică, nu-mi pasă, orice-ar spune,
Ea fură toată vara şi-ascunde la poiată,
Iar iarna stă pe vine şi sparge-n dinţi alune.

Mai milă mi-e de corbii ce spun cui stă să-i creadă
Că-n cuib le crapă oul de gerul Bobotezii ;
De ciutele ce scurmă cu unghia-n zăpadă,
Şi nu găsesc o frunză cu ce să-şi ţină iezii.

Gîndesc la vierul trupeș, cum nu-i îngheață teful,
Cătînd cu grohot jirul sub neaua-n clădăraie ?
Mi-e tare drag colțosul că nu-și prea strică cheful,
Ci, dîrz, doar pentr-o ghindă se pune la bătaie.

Aș înfrunta cu lupii vifornița cumplită,
Pășind, ca niște umbre, înșiruiți pe brană,
Și n-aș lipsi din haită în noaptea sorocită,
Cînd Sfîntu-Andrei îi cheamă să le împartă hrană.

Mi-ar spune bieții iepuri cum și-amăgesc dușmanii,
Cum scapă vii din gura potăilor calice,
Și ca dovadă multor prigoane și pățanii,
Mi-ar arăta chiar pielea julită de alice.

M-aș strecura la șerprii înțeleniți în găuri,
La broasca ce se-ngroapă de vie ca fachirii,
Să prind sfiosul scîncet al viețelor din hăuri
Murind strivit sub alba muțenie a firii.

PĂDUREA

Pădurea-n primăvară-i o frescă luminoasă,
Cu cerul plin de pete, subțire și-aburit,
Acum întâi schițată de-o pensulă sfioasă,
Mijind, neisprăvită, pe-un fond nedeslușit.

Dar vara e un triptic : poieni, copaci, izvoare...
O pânză măiestrită din pastă-mbelșugată,
Trăind, fremătătoare, în rama ei de soare,
Cu mase mari de umbră, ce strălucesc deodată.

În toamna caldă, plină de șopot și ecouri,
Pe vale mărginită de ape ca de-un tiv,
Pădurea-și desfășoară bogatele-i panouri,
Cu galbene alaiuri în stil decorativ.

Apoi, târziu, în iarna, cu ramuri înghețate
Pădurea se preschimbă în friză de zăpadă,
Sculptată-n alba piatră a zărilor crispate,
Pe-un strîmt frontal de ceruri ce parcă stau să cadă.

O frescă luminoasă și dulce-n primăvară,
Un mare triptic vara și toamna un panou,
În friză de zăpadă schimbată iarna iară,
Pădurea e de-a pururi același — alt tablou.

PRIMAVARA

Îmboldiți de sfîntu soare,
 Din oborul somnului
 În cirezi șerpuitoare
 Ies toți boii Domnului.

El boarul lor se pune,
 Dînd înlături porțile,
 Și mi-i scoate la pășune
 De prin toate borțile.

Și cu roșu mi-i boiește
 Curățînd copitele,
 Mi-i înseamnă și grijește,
 Să nu-și piardă vitele.

Și mi-i poartă prin grădină
 Latură cu latură,
 Boii roșii pasc lumină
 Pînă ce se satură!

Apoi, după ce colindă
 Curtea și cărările,
 Înșirați ursuz pe-o grindă,
 Își soresc spinările.

Și mișcînd, pîn' pe-nserate,
 Coarnele-mpungacile
 Au uitat că nemîncate,
 Li așteaptă vacile.

RĂSĂRIT PE CIMPIE

Din cuibul zorilor de vară
În fund, pe șesuri,
Zbucnește-un vultur uriaș de pară,
Scăpărător, cu fulgere în pene,
Și umbrele s-acund, grăbite
Ca stol înspăimântat de presuri
De pe țărîmuri pămîntene
De-un șoim de aur fugărite...

x
Hultan de foc arzînd fără de pace,
Privește-o clipă, țintă, lumea plină,
Apoi, cînd se avîntă și-și desface
Covîrșitoarele lui aripi de lumină,
Izbește pînă-n bolta cerului cu ele
Și bate slăvile încovoiate,
Năprasnicul ciugulitor de stele,
Cu sfîrcurile mari de raze-nvăpăiate.
Și slăvile cu zări nencăpătoare
Se tot întind
Fremătătoare
Și se aprind
În ghearele vulturului schimbat în soare.

ȘTIUBEIUL DIN CODRI

În miez de codri, unde un pilc de fagi se roagă,
 E un știubei cu apă, pitiu într-o viroagă :
 O scorbură-ngropată în huma care crapă
 Deschide-n oibul văii un ochi curat de apă
 Ce-n bulbul lui culege și suge spre lumină
 Izvoarele pierdute adînc în stînci și tină.
 O salcie sucită se-ndoaie ca o iasmă
 Pe apa visătoare cu miros de aiasmă
 În care-un cerb de aur în orice dimineață
 Se-apleacă s-o descînte c-un fir de izmă creață,
 Cînd zorile se scutur' ca florile răsuri
 Și umplu de lumină altarele pădurii...
 Pe fund, o broască verde de două ori răsfrîntă,
 Ca sufletul de tristă, se umflă-ncet și cîntă.
 Alătura un șarpe, încolăcit verigă,
 Își doarme încă somnul ascuns sub o ferigă,
 În timp ce apa crește, dă lin pe dinafară,
 Pe-un șipot se prelinge și-n iarbă pierde iară.
 Aicea zeci de urme s-adună și se-ncurcă,
 De vier care coboară, ori ciută care urcă,
 Ce-și tipăresc copita, ori laba sau piciorul,
 Ca-ntr-un calîp, în clisa ce-mprejmue izvorul.
 Și-n apa ce se strînge în urmele de fiară
 Nostalgic boul-bălții se tînguie spre seară.
 Dacă străbați vreodată, străine, la știubeie,
 Pe unde vin doar zmeii și zînele să beie,
 Făcînd căuș din palmă sau coș din foi de brusturi,
 Prea mult să nu te-apropii, te-nțepe și-ai să te usturi,
 Că-l apăr, oșărîte, mînate de pitici,
 Un codru de cucută și-o oaste de urzici.

4

AMIAZĂ PE MUNTE

Aleargă un cerb peste creste,
Piere-n dumbrăvi și iar iese la gol,
Zbucnesc pocnete de puști făr' de veste
Și clocotul dă văilor ocol.

Iată, năluca a scăpat devale,
Uite-o acum țîșnind în strîmtori.
Zadarnic vor să-i iasă pieziș în cale
Toți cîți pîndeau la țititori.

Cîrduri de hăițași pornesc să coboare
Și tulesc în găvanele-adînci.
Amiaza, lungită la soare,
Privindu-i, adoarme cu capul pe stînci.

Se stinge prelung către Neagra Tatră
Cornul ce-a sunat pîn-adineaur'...
Pe-albastre singurătăți tăcerea-i iar de piatră,
Liniștea — de aur.

HAITELE MĂRII

Ascunse-n adîncul de neguri al zării
 Și veșnic la pîndă stau haitele mării :
 Cînd albe corăbii, tiptil, din limanuri
 Ies, ciute răzlețe,
 Și pleacă-ndrăznețe
 Să pască pribege pe-a apelor lanuri,
 O haită de vînturi se-nșiruie iute
 Și-aleargă, ca lupii pe urme de ciute...
 Iar ele,
 Ciulind mlădioase urechi de vîntrele,
 Din scurt fugărite, s-aștern doar pe goană,
 Năluce
 Năuce,
 Săltînd încolțite de crunta prigoană.
 Căci haitele-ntinse la fugă-ndelungă,
 Cu limbile scoase zoresc să le-ajungă,
 Și sar peste șanțuri scobite în mare,
 Trec peste zăgazuri
 De mîi de talazuri,
 Coboară și zboară prin văi de vultoare,
 Și iar ies pe creste de ape umflate,
 Urcînd munți de valuri, pe nerăsuflate.
 Dar iată c-ajunse, cu urlet, vînatul...
 O clipă-ncetează chefnitul, lătratul...
 Apoi o-mpresoară și drumul i-l taie.
 Corabia zbiară și-i numai zbătaie,
 Căci haita cumplită
 Cu spume și bale, în goană stropită,

Îi sfîșie coasta și-i sare-n spinare,
Îi spintecă burta de scînduri și fiare,
Îi ronțăie schela și-i sfîrtecă botul,
Și-abia-într-o clipă o-nghite cu totul ;
În colții năprasnici, catarge, odgoane
Trosnesc, sfărîmate, ca biete ciolane...
...Și nu mai e urmă de navă...
Ici-colo, doar așchii pe apa buhavă
Și haite de vînturi flămînde și rele
Se-ncaier-acum între ele...

MĂRGĂRITARUL BOLNAV

Închis adînc în fundul sipetului tăcut,
Lăptos ca o-mpietrită broboană de colastră,
Pe-ngusta periniță de catifea albastră
Tînjea mărğăritarul de-un dor necunoscut.

De-o boală neștiută zăcea, captivul, ros.
O racilă ascunsă îl îmbîcsea cu ceață
Și-l pîstruia cu pete subțiri, ca o albeață
Pe ochiu-i fără ape și tot mai somnoros.

Bătrînul Gad, zaraful, plîngînd cu dinadins
Își cerceta comoara cea dezmiertată zilnic,
Pe cînd mărğăritarul, din ce în ce mai silnic,
Mocnea ca o lumină ce-aproape e de stins.

Și astfel nestematul se ofilea-n sipet
Și lîncezea-n neștire, învăluit în scamă,
Dar nimeni nu putuse o clipă să-și dea seamă
Ce taină dureroasă îl mistuie încet.

Zadarnic o fecioară cu sufletul păgîn
L-a aninat pe sîinii-i bălani și tari ca piatra :
El, ce trăise-n vremuri pe piept la Cleopatra,
Zăcea posac și rece acum, ca un bătrîn.

Îngălbenit pe-alocuri, sfărîmicios, avar
Lăsa să se strevadă o zare tot mai slabă
Și-și oblojea lăuntrul și inima-i bolnavă
Cu-o pojghită zbîrcită și turbure de var.

Se închidea în sine osos și aburit...
Ca floarea vie smulsă din umeda grădină,
Nemaiavînd adîncul cu seva lui marină,
Crăpa, pierzîndu-și lustrul, uscat și jupuit...

Murea mărgăritarul cu stingeri și alean,
Secat de-un dor năprasnic și fără alinare,
Și-n lunga-i agonie visa departe-n mare
Un cuib de scoici bătute pe-o creangă de mărgean.

CA O BAIADERA

Frumoasă, lîncedă și goală,
 Mlădia Noapte-n fața lumii iese,
 Jucînd din șoldurile largi, domoală.
 Desprinsă de pe țîțele păginei preotese,
 Îngusta-i cingătoare în văzduhuri scapă :
 Rămîne goală-n cer pe dalele seninătății,
 Ca o dănțuitoare, gata să înceapă
 Dumnezeiescul danț al voluptății.

Și-n goliciunea-i, cuiburi vii de taină
 S-ascund în delta coapselor ei strînse.
 Cad pletele-nstelate, dar nu-i fac o haină...
 Pe ochii cercănați bat gene moi și plînse...
 Și cum își mișcă ritmic pîntecele sacru,
 Și-l saltă, baiadera neagră și divină,
 În mijloc își ia ochii — aur peste nacru —
 Buricul, încrustat cu luna plină !

PLOAIE MARE

O ploaie și un haos s-au așternut pe lume !
Bat îngerii în tobe de nori, și Dumnezeu
Cu fulgere își scrie pe ceruri al său nume,
Iar trăsnetul rostește, citind, cuvântul greu.

Abia spre miezul nopții s-alină-ncet furtuna...
Rar picuri de pe ramuri mai cad răsunători...
I-atît de ud și rece pămînt și cer, că luna
Își leapădă nestoarsă cămașa ei de nori.

METAMORFOZA

Omidă uriașă strivită între nori,
Vărgată cu cenușă, cu aur și cu sînge,
Lumina se tîrăște spre margine de zări
Și în gogoasă nopții tot mai adînc se strînge.

S-a-nchis grădina serii cu porți de abanos...
Dar mîine răsări-va din cellalt colț al vieții
Un flutur, ce va umple, învoalt și luminos,
Cu aripile-i albe tot cerul dimineții.

STROFE PENTRU O FATA

X Știu de ce ești albă și nepăsătoare...
Carnea ta e suflet înghețat ; de ger,
Aburii stau încă țurțuri și ninsoare
Toată dimineața zilei lui prier.

Gerul dimineții și-al copilăriei
Dăinuiește-n tine, dezmortit puțin...
Sîinii duri, doi țurțuri, spun din crețul iei
Prourul vieții rece și senin.

Carnea ți-e de suflet, sufletul de carne,
Unul și același sloi, de ce să-l rup ?
N-a-nceput în aburi gheața să se-ntoarne,
Albă, numai suflet, suflet încă trup !...

Dar, încet, sub ochiul soarelui de vară,
Moleșită-n zîmbet, sau în lacrimi noi,
Toată amintirea strînsă-n carnea clară
Aburind, sui-va suflet înapoi..

Izvorăsc din carne sufletele oare ?
Știu atît, că dacă astăzi ești de stei,
Carnea-nduioșată și-atotștiutoare
Îți va face-un suflet din topirea ei.

OSTROV ÎNCINS DE APE

Ostrov încins de ape e sufletul din mine,
 Mîncat mereu de valuri și bîntuit de vînturi,
 Deși stingher de-a pururi, prin asprele lui vine
 Se leagă-n adîncime de vastele pămînturi.

Piticul bulz de stîncă, ce-i gata să s-afunde,
 Cînd, îmbălat cu spume, îl zguduie orcanul,
 E, nevăzut, un munte cu temelii profunde,
 Ce, repezit din funduri, străpunge-ntreg oceanul.

El, petecul de tină, abia-nălțat de-un deget
 Peste robia apei ce-l sapă să-l dărame,
 E pisc ajuns și culme țintită fără preget,
 Solie spre viață din scoarța humei mame.

Ostrov încins de valuri și măcinat de vînturi,
 Aceeași coajă-l leagă-n adîncuri nevăzute
 Cu toate celelalte ostroave și pămînturi
 Zăcînd oricît de joase, de-afunde și căzute.

NOAPTE DE MARTIE

Se face moină-n suflet, cu piclă-mpovărată ;
Din sloiul amintirii cad picuri tot mai vii,
Și inima, hrănită, pornește rar să bată,
Cu sânge alb de visuri și de melancolii...

La geamul meu stă noaptea și vrea să intre-n casă,
În carnea ei de neguri ard stele mari de foc ;
Cum n-o poate cuprinde cămara ce m-apasă,
Mă scol și suflu-n gânduri și-n noaptea mea-i fac loc.

Ea intră și tîrăște alaiul tot de-afară :
Se umflă-n mine ape, trec turme de țigăi
Și aburii lăuntrici iau chip de primăvară,
Cu sîni rotunzi de măguri și coapse moi de văi.

Sosesc, scăpați și teferi din cușcile-ntristării,
Cocorii bucuriei, solia-ntîiei berzi,
Și șesurile minții, miriștile uitării
Le-mprouează iarba cu mii de gânduri verzi.

Pe dealurile vremii iernează neaua încă ;
Dar cîntă gura dulce a vîntului de sud,
Momită, gheața-și crapă pleoapa ei de stîncă,
Surîde și pe gingeni și-a prins sărutul crud.

Cînd pururi veșnicia vorbește numa-n șoapte,
De unde-atîta foșnet și susure și sfadă ?
Mă plec, ascult în mine prin sufleteasca noapte
Și-aud cum se dezbracă pămîntul de zăpadă.

TOAMNA

Jos, pe tărîmul unde cad vorbele ucise
 Și unde-abia străbate doar gîndul dus ca vîntul,
 Azi, cotropit de umbra ce-i zvîrle-ntreg pămîntul,
 Stă raiul amintirii cu porțile deschise.

Grădinile-amintirii se scutură de roade
 Și pajiștile-amare îngălbenesc de poame ;
 Uitarea își trimite arar, cînd li-este foame,
 Furnicile ei negre și viespele-i iscoade.

Miroase pretutindeni a mucigai și-a miere.
 O fructă ciugulită de pasărea durerii
 Mai spînzură scheletic de vreascuț ros al verii :
 Din hîrca ei sămînța rînjește în tăcere.

Aluneci ici pe cîrnuri de fructe-nsîngerate,
 Dar nu le vezi din iarba ce le-a cuprins, dospite ;
 Ici calci pe pulpa dulce a poamelor strivite...
 Și duci pe tălpi mireasmă de amintiri uitate.

Din tot ce-a fost grădina pierdut-acum în zare
 Plîngi crengile uscate ce le-a surpat furtuna.
 Și-n toamna ta săraca, plecînd, nu iei nici una
 Din roadele-amintirii mușcate de uitare.

DESPĂRȚIRE

Cînd filfiiși năframa în albul steag al mîinii
Se oglindea amurgul în apele fîntîinii ;
Alături, săgetată în inimă de frică,
În clipa despărțirii gemu o turturică,
O rodie necoaptă căzu, de vierme roasă,
Crăpînd, înăbușită de iarba somnoroasă
Și, trist, pe poarta serii spre umbrele pieirii
Ieșea, pălit și rece, luceafărul iubirii,
Trecînd ca peste-o rană, pe-un vînat cer ca fierea.
Plecat peste fîntînă, vedeam în fund durerea
Cum turbura adîncul venind să se adape
Și prefăcea în sînge cleștarul scump de ape,
Cum se stîngea amurgul și veștedul lucefăr
Și cum porneai departe și singură tu, cea făr'
De milă, luînd cu tine în albul steag al mîinii,
Ca-n zări să mi le fluturi, năframele luminii,
Lăsîndu-mă, din golul fîntîinii cu balaur,
Să mă privească noaptea cu ochii ei de aur,
Pe cînd, cerînd și dîndu-și c-un bun rămas iertarea,
Se-mbrățișau în umbră iubirea și uitarea.

IN VIE

Când soarele coboară, din ceruri stînd să iasă,
 Tu urci, cu el în față, spre via neculeasă,
 Așa că multă vreme îl mai zărești pe coamă,
 Rotogolit acolo, o fabuloasă poamă
 Căzută fără veste pe dealul viei tale.
 Și n'asfințitul umed ce stăruie pe cale
 Un plop, aproape negru în seara asta gravă,
 Ți națdă foișorul de frunze-n vînt și slavă ;
 În vîrfu-i, peste via sinistră stînd de pază,
 A poposit o clipă cea de pe urmă rază,
 Lăugînd ușor cu limbă de aur sumbra turlă...
 Alături pîndarul, bănuitor, în surlă
 Încarcă-n sîrg săneața, gătindu-se de noapte.
 Un miros lung de putred, de teasc, de foi răskoapte
 S'amestecă cu greaua muțenie din vie.
 Trei linuri mari așteaptă în cramă, trei sicrie,
 Și n'spaima nențeleasă sclicesc lîngă pîrete
 Cooare-ncovoiate ca aripi de erete,
 În timp ce-n largul hrubei ce gurile-și deschide
 Un șir de buți și-antale cer alte Danaide...
 Și noaptea care vine trudită de departe
 Aduce ca o veste năprasnică de moarte,
 Tomnaticilor struguri spunîndu-le-nțeleusul,
 Că miine-n zori începe, cu chiote, culesul...
 Tu ai să stai la umbră, pe iarba otăvită,
 Sub nucul cu ceardacuri de frunză-ngălbenită,
 Privind cum, smuls din coardă, prunc dolofan, ciorchinul
 Abia acum începe viața, n-tîi cu chinul :

Numai călcat de soartă dă vinul și puterea
Și-ar mucezi, stafidă, de n-ar veni durerea.
Dar, grijuliu, dînd roate și-nconjurînd fineața,
Îi fulgeră din spate pîndarului săneața :
Și-ai să te vezi deodată în tunetul săneții
Sărind să furi ciorchinii din viile vieții
În clipa cînd, la pîndă, ochindu-te, străjerii
Ți-au ciuruit prin suflet alicele durerii.

OBOSEALA

Alege numai crinii cu lăncile de floare,
 Crăiesele lalele cu fusta-n patru foi,
 Dar nu uita că totul, gust, miros și culoare
 Sînt fapta unei cepe înfiptă în gunoi.

Și lasă-mi, mie numai, cucuta și pelinul,
 Pestița mătrăgună cu peri la subțiori,
 Eu știu de mult că mierea e soră cu veninul,
 Culese amîndouă de pe aceleași flori.

Cu zîmbete de aur, sau lacrimi de sînge,
 Lumina e aceeași în zori sau de-o-nnopta,
 Și-n marea umbră care pe toate-ncet le strînge,
 Amurgul meu e frate cu dimineața ta.

De te-a ajuns urîtul pe cale și ți-e frică,
 Oprește-te din goană, statornic, la răscruci —
 Vedea-vei patru dîre spre-o zare-n veci unică
 Și drumul că-i același, de vii sau de te duci.

...Și totuși din cenușa ce zace obosită
 Așteaptă să renască aprinsul Phoenix iar,
 Cînd toată bucuria ce-o ai agonisită
 Putea-vei, fără murmur, s-o dai durerii dar !

ZILELE

Trec zilele cu sacii goi în spate,
Ca niște cerșetoare alungate,

Din casă-n casă și din poartă-n poartă,
Pe ulița vieții cea deșartă.

Cu tălpile rănite, zdrențăroase,
Sînt numai piei întinse peste oase.

Zadarnic tot întind căușul mîinii,
Le-ntîmpină și le petrec doar cîinii.

Cîte-un copil pitit pe după ușă
Le-azvîrle-n poală pietre ori cenușă.

Trec zilele ca niște cerșetoare,
Burează des și nu-i un pic de soare.

Și ele bat flămînde la zaplazuri,
Dar nimeni nu le-ntreabă de necazuri.

Așteaptă lung, dau roate, nu se-ndură
Să plece iarăși făr-o-mbucătură.

Tîrziu, cînd toți cinează pentru seară,
Pornesc tîrîș și ies din sat afară ;

Acolo e o casă-n drum, pustie,
Fără de gard, cu geamuri de hîrtie.

Nu-s uși, nu-i foc, dar ele dau de bine,
Și intră să se culce-ntre ruine.

Și-adorm, așa, lihnite, despuiate,
Că le găsești a doua zi-nghețate.

ARGONAUT

Privești bătrînul munte pe înserat, și iată
Cum stă lăptos și pașnic cu muchea-ncovoiată,
Bătut pieziș de soare, ce-n coamă-i se cufundă.
Îți pare de departe, cu fruntea lui rotundă
Și mițele de codri roșite de rugină
În care amurgește tomnateca lumină,
Berbecul mitologic cu lîna grea de aur,
Încremenit acolo și gras de-atît tezaur.
În fund mînat de vînturi, greoi de gînduri rele,
Un nor întruchipează, cu vîsle și vîntrele,
Plutind spre fabuloasa Colchidă a virtuții,
Corabia lui Iason cu toți argonauții...

Din valea-n care umbra se lasă ca o lavă,
Faci semn să se oprească nălucitoarea navă,
Și aprig, sus la proră, pornind pe urma oii,
Te-ntîmpini și te-amesteci o clipă cu eroii.

CA-N BASMUL CU GREUL PĂMÎNTULUI

„Uuu... n-aude, n-avede!“... ce glas obosit
 Ca-n basmul cu Greul Pămîntului strigă ? !
 Tresar ascultîndu-l și văd, deslușit,
 Un Zmeu și-un voinic încleștați — verigă !

X

„Uuu... n-aude, n-avede“... urechea-mi destup :
 Cum strigă stăpînul în luptele-i crunte,
 Și ceata-i, puiendrii de vulpe și lup,
 Sosește cu Ursul, cu Greul, în frunte.

„Uuu, n-aude, n-avede“... chemarea de sus
 Ajunge la mine în van să se sfarme,
 Căci sufletul strigă, ca-n basme, răpus,
 Iar Trupul, el, Greul Pămîntului, doarme !

DIN IMPĂRĂȚIA SUFLETULUI

X Stă Suflet-voievod alb-colilie...
Pe țara lui, cenușă și țărână,
De-un cîrd de ani e seceta stăpînă.
Și-n toată pîrjolita lui împărăție
N-a mai rămas decît o singură fîntînă.

Fîntînă rea, bătută de osîndă,
Nu poate nimeni să s-adape,
Că-n fund, șuierător, stă-n veci la pîndă
Balaurul nesățios, prăsit în ape.

Stă Sufletul cu cîrja dinainte...
Jur împrejur, pămîntul lui crăpat
E plin de albe oseminte
Ca văile lui Iosafat.

X Și se usucă împărăția, iască,
Pîna ce bietul necăjit popor,
Pentru un pic de apă-ntr-un urcior,
S-a învoit în fiecare seară să plătească
Balaurului, bir, o fată și-un fecior.

...Așa de ani. Uitase sufletul, cînd iată,
Sosește un pristav întunecat :
Că mîine vine rîndul să trimeată
Pe singura lui fată, fata de-mpărat,
Plocon balaurului blestemat.

CRIMPEI DE BALADĂ

Și-a făcut Iubirea paloșul de ceară,
Coiful de cosițe, pavăza de flori
Și-a plecat cu suflet lacom ca o fiară,
Tronu-mpărăției lumilor să-l ceară,
De-a băgat întreaga lume în răcori.

Înlemniți, toți craii, fără nici o luptă,
Coborînd, domnia singuri și-o curmau...
Unul cîte unul cu cerbicea ruptă,
Dosădiți, netrebnici, cu puterea suptă,
Voievozii-n lanțuri cîrduri o urmau.

Dar un pui de lele din tot largul firii,
Făt-Frumos ursitul nu s-a dat bătut ;
Și de focul ciudei și-al împotrivirii
S-a topit vicleanul paloș al Iubirii,
Și cu el odată fata s-a pierdut.

A purces Durerea urma să i-o cate,
Și-a tocit, sărmana, un toiag de fier,
Nouă tălpi de crișă strașnic ferecate,
A trecut pustiuri încă necălcate,
Pîn-a dat de-un munte ce urca la cer :
Și-a-nceput să-l suie cu desaga-n spate !

DOCHIA

Stă între surate harnice și toarce...
Toarce, dar nu cântă... Numai ochii suri
Din cerdac spre munte sperioși întoarce :
Bîntuie departe foc peste păduri.

Muls ușor din caier de lînă seină,
Nevăzutul oaspe, doru-și face loc.
O surată toarce, toarce și suspină,
Dochia o prinde dulce de mijloc !

Azi ea nu mai spune ca la orice veghe :
„Arme celor teferi, flori pentru cei morți !“
Tremurînd, în spate, își mai ia o zeghe...
Au răzbit dușmanii pînă lîngă porți.

Cozile plăvițe azi le-a-ncins pe frunte
Și-a secat izvorul basmelor cu zmei...
Trebuie să fugă mîine-n zori la munte,
Și cu ea să ducă cîrduri de femei.

A trosnit o grindă !... Ce nebună spaimă :
Porțile cetății, iată-le, se sparg...
Albă cum e varul nu știe ce-ngaimă
Și-a rămas cu ochiul pironit și larg.

Șovăiesc în neguri mințile ei treze,
Mierea ei din suflet s-a făcut venin :
Colo, sus, pe ziduri, de pe metereze,
Îi rînjește-n țeapă capul lui Longin.

I-a-nghețat o clipă inima sărită
Și, așa întreagă, s-a făcut de sloi,
Stînd între surate dreaptă și-mpietrită
Ca o stană albă pe un plai cu oi.

DECEBAL

Cu fruntea-mpovărată de gîndurile morții,
Trecea furiș prin noapte spătosul rege dac...
Destinul lui zvîrlise, greșit, cu stînga sorții...

În fund, ca o făclie aprinsă-ntr-un cerdac,
Pe zariștea de piscuri se înfipsese luna,
Privind, încremenită, cum regele ortac

Se duce pe coclauri să-și tăinuie cununa !
O mîna de prieteni și-un pîlc de slujitori
Purtau comoara celui învîns pe totdeauna.

Și vechile odoare, ca stelele în nori,
De-a latul nășăliei tînjeau închise-n lacre.
Se-ncovoia spinarea atîtor purtători

Sub tărgile cu aur, argint și scule sacre.
Ardeau departe-n șesuri cetățile de vii,
Veneau pe vînt talazuri de fum și neguri acre,

Cu bucium surd de lagăr, nechez de bidivii.
...Și cum călca-n hîrtoape, din fruntea lui plecată
I-alunecase stema în mîinile-i pustii.

Mai grea decît o stîncă din munte despăcată ;
Purta doar însuși leșul rostogolitei țări
În palmele-i strivite, la groapa-ntunecată.

Tăind, pieziș, costișa pe fire de cărări,
 Pășea domol tăcutul alai de-nmormântare,
 Și schiopăta eroul ștergându-se în zări,

Nevolnic ca o biată străină arătare.
 Și cum din spate luna-l bătea neconținut,
 Doar umbra-i la picioare mai rămăsese mare,

Lungită peste malul spînatec și teșit...
 O umbră uriașă ce dănuie și-acuma,
 Zvîrlindu-și speriosul contur neliniștit,

Încoace, peste veacuri, parc-a-ncrustat-o huma.

. . . . .

Tîrziu ieșiră-n vaduri pe-o plavie de rîu
 Ce se zbătea-n zăgazuri învultorîndu-și spuma

Cu ape abătute și valuri puse-n frîu.
 Acolo, în prundișul din albia secată,
 Sub aspra priveghere a negrului călău,

Săpau în taină robii o hrubă larg căscată,
 Mormînt grozav asemeni unei adînci genuni
 În care să încapă o patrie-njunghiată.

A fost cumplită clipa cînd stema din străbuni,
 Simbolul mării Dacii, s-a prăvălit din toartă
 Sunînd a gol în fundul boltitei văgăuni...

S-a năzărit deodată că-nfrîntul rege poartă
 În loc de cap o hîrcă rînjită dureros,
 Pe care-ntipărise sentința aspra soartă,

Iar mîndrul cap cu plete ar fi sub stemă, jos,
 Căci n-a putut s-o lase vădană nici în groapă.
 Ucîșii robi țipară în urmă fioros...

Și iară se-ntoarse-n matcă nedomolita apă,
Mînîndu-și peste taină bulbucii spumegați,
Deasupra hulei oarbe, nestrăbătută clapă.

Împrăștiase spaima pe toți... Întăritați
Lătrau morțiu căteii pămîntului în borte,
Că pîn' la ei sub lespezi, tot mai apropiați,

Răzbeau năprasnic pașii greoaielor cohorte.

TUDOR

Din munți, și ca ei cu pieptul de larg,
Coboară un drumeț spre cîmpie.
Oprește prin sate năvalnicu-i șarg
Și bate în porți cu mînie.

Atîta doar strigă din șea : „Hai, sculați !“
Și pleacă vijelios mai departe...
Dulăii prin curți s-ascund speriați,
Căci zornăie-n mîini un vraf de obezi sparte.

Nu vede, n-aude, aleargă întins
Prin pulberea nopții, fără hodină,
Dar pînă și orbii cu ochiul lor stins
Zăresc cum din paloș îi țîșnește lumină.

În urmă-i se umflă, albind, un ciopor
De inși cu topoare și flinte,
Și crește, șihoai, spumosul popor
Cu Tudor gonind înainte.

El trece „cu hainele morții-mbrăcat“,
S-abată din țară zăporul zaverii...
Dar duhul iuțimii l-a întunecat,
De pare că-i norul cu grindeni al verii ;

Amar und' s-o sparge, amar și prăpăd,
Zvîcnesc cruciș trăsnetele urii,
Și-a vremilor maluri de greul năpăd
Se surpă pe unde calcă pandurii.

UN GLOTAȘ

Patru corbi, ulmînd un stîrv
Sub o salcie săracă,
S-abătură, trei pe-o cracă,
Unul, ca un moț, în vîrf.

Și deși era război,
Chiot lung de tun și larmă,
Mortul pașnic din noroi
N-avea chivără, nici armă.

Găurit de-un glonț în goană,
Plin de sînge și de fum,
Scurt picase lîngă drum
Un glotaș dintr-o coloană,

Cu minteanul trențáros
Strîns c-o sfoară unuroasă,
Cum plecase-n zor de-acasă...
...Și zăcea morocănos.

Iar din capul împușcat
Sta căciula terfelită
Peste fața lui boțită
Ciugulită de vărsat.

Slut, mărunt, spetit de munci,
Numai oase, gîlci și noduri,
Se trudise pîn-atunci
Să hrănească șapte ploduri.

Multă vreme s-au zgâit
Corbii marilor războaie
La căciula lui de oaie
Și la trupul lui pîrlit.

Fîlfîiau pe crăci, lihniți,
Dar deprinși cu leșuri grase,
În bocanci și cuirase,
Îl priveau nedumeriți :

Omul harnicei Ilinci
Peste jilave obiele
În picioare-avea opinci
Și nădragii drept pe piele.

Nu zăcea măreț, lungit
În vreun gest de biruință,
Ci chircit, încolăcit
Și zgîrcit de suferință.

Și din chipu-i de calic
Înțepat de-o barbă rară
Nu spunea nimic, nimic,
Că murise pentru țară.

Ploconindu-se-n sfîrșit
După multă croncăneală,
Alungînd orice sfială,
Bunii corbi s-au învoit

Și-ntr-un glas l-au căinat —
Că viu n-a fost vreo scofală,
C-a murit tot fără fală —
Și pe urmă l-au mîncat.

PE DECINDEA DUNĂRII

Pe decindea Dunării, la vale,
Printre triste miriști cu ciulini,
Trece-n baltă, legănat agale,
Un chervan cu covilitir de rogojini.

În tot câmpul nici un fir nu-i verde,
Mișcă vîntul albe colilii,
Drumul lung în zări pustii se pierde
Sub un cer de mari melancolii.

Boii moi se lasă pe tînjeală,
Grebenele roase-i dor,
Osiile gem cu-ncetineală
Și slomnesc un fel de doin-a lor.

Omul stă cu capul gol și mîină,
Înfundat în maldărul din car ;
Și-ațipit, cu jordia în mîină,
Se tot duce drum fără hotar.

Cît un urs, întins, el dormitează
Peste șarica din patru piei de oi,
Numai ghioaga aprigă-l veghează,
Ghintuită cu alămuri noi.

Cînd deschide ochii, vulturește,
Peste roata zărilor năprui,
Inima-i se umple-n piept și-i crește,
Parcă șesul, tot, ar fi moșia lui.

„Foaie verde firul peliniții“...
Cîntă cărăușul cătinel
Și, treziți, cu el odată cîntă sciții
Ce-au trecut cîndva prin stepă, ca și el !

CINTEC SUFLETULUI

Suflete, navă călătoare,
Ce străbați, îndrăzneată, lumile,
Nu-mi zvîrli patimile-n vîltoare...
Ia-mi-le și du-mi-le.

Nu căta că sînt grele
Lăzile cu aur ale călătorului :
Vom plăti cu aurul din ele
Vamă corsarilor, bir dorului.

Tremură trupul, văzînd abisurile ;
Nu-l asculta... L-a năpădit osînza,
Desfășură pe vergi visurile,
Sus, cît mai sus urcă-le pînza.

Printre spumele sfărîmate
Și-ale norilor negre liote
Toate vînturile înhămate
Să te ducă numa-n chiote.

Și la cîți ți-or striga „stai, abate,
Alergi spre pieire“, spune-le
Că pe suflete din eternitate
Le poartă spre țel furtunile.

Numai la cîrmă să fie dibaci
Cel ce strunește apa și mugetele,
Și tu de la Domnul ai cîrmaci,
Zi și noapte, cu schimbul, cugetele.

DESTIN

1933

GINDULUI

Gînd slăbănog, deprins numai la șes
Să calci în pulberea de vorbe tocite ;
Gînd lesnicios ca o femeie, copilăros la înțeles,
Urmînd lenevos pîrtia de tălpi și copite,
Năvălitule să dormi pe puf de cuvinte :
Scoală și gătește-te, că de-acum înainte
Am să te port prin vorbele cele mai colțuroase,
Să te înglodească și să te doară.
Razna, din albia limbii de rînd afară,
Pe cărări de piatră abia slomnite
În graiul cu urcușuri bolovănoase,
Peste praguri de expresii încremenite,
Sus pe coclauri de munte,
Un munte de calm și tăcere,
De unde apele au cărat toate vorbele mărunte
Și unde văzduhul miroase a cimbru și-a miere.
Acolo să ațipești pe stînci de grai tare,
Somn sfios, ca fiarele,
În noaptea cu stele pe ilic.
Să răsari treaz și ciulit o dată cu soarele,
Neliniștit, ager și voinic
Și ațintit, prădalnic, ca la vînătoare,
La orice foșnet, gîndule, să sari în picioare !

TRISTA MINUNE

Încă puțin, și triste minuni s-or împlini,
Curînd suava carne va fi iar albă piatră,
Din cerul frunții, ochii polar vor asfinți,
Dar pîn-atunci țin calde tiparele pe vatră.

Am tescuit din scorburi cuibare otrăvite,
Ascunse cu viespare sihastre la un loc,
Și-am scurs din trunchiul cărnii, prin patimi ascuțite,
Rășina unui suflet ce-i gata să ia foc.

E-acolo și mireasma de floare încheată,
Și seva albă-a multor cerești singurătăți,
De-i rînduit să arză, n-o mistui deodată,
Ci toarnă-o pentru negre și lungi pustietăți.

Să pot prin obștea nopții să luminez iubirii
Și risipit pe lături să nu mă vărs curgînd,
Împlintă, Doamne,-n ceara molatec-a simțirii
Vertebre tari de cuget, feștila unui gînd.

TIRZIU

Întrecunzi în faptă visul ca un junghier în teacă,
Lăuntricele steme le stingi și pleci stingher :
Nu te-ar opri nici ape, nici vîntul tot să treacă,
Nici alba profeție a zorilor în cer.

Ca o albină-n cîmpul cu firele răscapte,
Aștepti prisaca morții, cînd brumele s-aștern,
Să intri, ca-ntr-un fagur de liniște și noapte,
Flămînd de neagra miere a somnului etern.

VINUL LUMII

Nici plug, nici sapă : suflet. Ia sufletul cu tine.
Vezi, cumpăna de zodii spre scorpie se-nclină,
Și-n grelele podgorii vărsate pe coline
Ne cheamă dimineața cu chiot de lumină.

Și lutul și calcarul, cum sînt în veci săracii,
Azi fuseră mai darnici, și-n cel mai sterp ungher.
Nădejdea își înfipse puternică aracii,
Să urce vița vieții tot rodul ei în cer.

Intinde toamna-n slavă lungi funii de cocoare,
Tu ia ca pentru vrajă o tufă de pelin :
Voioși strivind ciorchinii în linuri curgătoare,
Din boabele durerii să facem lumii vin.

VIS RAU

Inelul asfințirii, de aur cu rubine,
 Desprins din glezna nopții alunecă pe șes.
 Cu moartea mea de mîină, bat maluri și rovine,
 Dar apele m-alungă și luntrile nu ies.

Incovoiați pe săbii ard îngerii la poduri.
 Sub ochii lor sălbateci pe-alătura, supus,
 Trec sprijinit în suflet ca-ntr-un toiag cu noduri,
 Tăiat din mărcinii pustilor de sus.

În cumpăna osîndei trag singur greu cît crugul ?
 Dar am fost stea cu sînge ! Voi știți ca-n mări de-a
 Adîncul se măsoară cu plumbul, nu cu ^{rînd} fulgul,
 Și-n strălucirea lumii amestec și eu gînd.

Himera mîntuirii destul m-a supt, căpușă,
 Sosesc în trup cu toate păcatele vilvoi.
 De n-ar fi amintirea o diră de cenușă,
 Cum am găsi cărarea întoarcerii în noi ?

EVA

Ai jupui pământul de pajiști să-i faci rochii,
Ai sfîșia pulpane de ceruri rînd pe rînd,
Rîvnești să-i scrii poemul mai lin cum deschizi ochii,
Din înălțimi de vorbe și albăstrimi de gînd.

Te vezi cu mîna-ntinsă spre-un fruct cu must de
noapte,
Trunchi tînăr de măr dulce sta trupul zvelt de vis.
Pe buzele iubitei treceau șerpi moi de șoapte,
Aidoma cu șerpîi divini din paradis.

Coline dunărene vegheau peste coclauri
Și dîmburi de țărîină închîpuiiau cununi,
Zideau alți îngeri raiul, îl încingeau cu lauri
Și vă umbreau de soare imaginari păuni.

Te vezi cu mîna-ntinsă spre măr și simți catena.
Peste zaplaz de stele priveai în jos din cer.
Un duh mai curb ca noaptea dereteca ghehena
Și ancora luminii se cufunda-n mister.

Încremenise raiul cu paznici la intrare,
Corabie-adormită pe cosmicul abis,
Tu stai cu mîna-ntinsă spre albul rod prin care
Îți deschidea păcatul dinamic paradis.

Nehotărâtă, clipa căzuse în genunche.
Ideea, nfricoșată, din arc se desfăcu :
Trecu în alt plan jocul. Și dincolo de muche
Serpi, lauri, aur, lume și viață, se pierdu.

Dar pururi și-n pofida arhanghelului mare,
Ea poartă-n sine mărul cereștilor arvuni,
Și treaz de prăvălire, tu-l cați cu-o-mbrățișare,
Si-astfel te-alcătui singur din hîrburi de minuni.

BACANTĂ DANSIND

Începe să culeagă văzduhul cu piciorul.
Lumina între pulpe, deschide ochii vii :
În alba colivie a coapselor mlădii,
O neagră porumbiță se zbate și-și ia zborul.

Dar fluturele mîinii un vîlnic a desprins,
Ce-și desfășoară norul pe sîinii dimpotrivă,
Și-n luminișul tainic, sub pîntece aprins,
Unde tînjește-ascunsă mult galeșa captivă.

Nu-i dans apoi, ci spumă de vâl năuc. Și cum
O-nvolburează pînza de horbotă-argintie,
Bacanta rătăcită e-o dulce vijelie
De linii fulgerate printr-un vârtej de fum.

ȘARPELE

Aidoma cu apa alunecos și verde,
 Ieșit din lutul galben, din pietre și dudău,
 Se cuibărise-n prunduri lumina să-l dezmierde,
 Neștiutor de bine, nevinovat de rău.
 Vechi voievod al lumii cu vârsta grea de stîncă,
 Domnea semeț în zale de solzi peste nisip ;
 Venit din noaptea lumii nu-și scuturase încă
 Nici roua de pe gânduri, nici visul de pe chip.

Simțind cum se preface prin chin și năruire,
 Scăpa din asprul clește al trupului vărgat,
 Și amețit de vraja din tainica-nnoire,
 Înnăpîrlea pe prunduri un șarpe-nverigat.
 Despotmolit ca gheața din aspra-ncătușare,
 Se cufunda în raze și se urca-n senin
 Și nu știa el singur în marea lui visare
 De se umplea pe-ncetul cu soare ori venin.
 La fel de gol, de verde și unduios ca apa,
 Plutea, idee pură, în sînul caldei firi,
 Cînd l-a zărit un paznic, și-l ciopîrți cu sapa.
 Zvîrlit din slăvi în carne cu crîncene zvîcniri,
 El n-a știut, și-n somnu-i lupta să se adune.
 Cătîndu-se-n țărîină fărăimele s-aleg,
 Și pînă ce amurgul s-a stins ca un tăciune,
 În fiecă frîntură s-a zvîrcolit întreg.

AȚIPIRE

Șarpele arterelor încolăcit îmi strînge
Tîmplele reci sub șuvițe de-argint :
Cu vinele-i mlădii pline de sînge,
Unde-i azi gura marelui sorgint ?

Am sorbit din el cînd nu-mi era sete,
Rumegușul vremii l-a astupat,
Țevi plesnite, cu rugini și pete
Pleava zilelor abia mai străbat.

Din urmă cineva mai aleargă și mă strigă :
Clintită de glasul aproape cunoscut,
Scrîșnește, mișcată, încă o verigă
Din lanțul amintirilor de plumb și lut.

Lasă-mă, întoarce-te, nimeni să nu țipe !
Cu fिकाții roși de cîinosul trecut,
Descătușat de pe muntele de clipe,
Ațipesc și visez că mă strămut.

HOREB LAUNTRIC

Urc muntele de gînd cu aspre galbe
Cătînd frunzarul rugului aprins :
Doar mugetele tunetelor albe
Mă vor vesti că, Doamne, te-am atins

Și-și vor croi, făcîndu-le puzderii,
Pe mătcile urechilor drum nou,
Că, pînă-n fund, bulboanele tăcerii
S-or turbura sub bulgări de ecou.

Atunci scoțînd sandala minții moale,
Cu sufletul desculț prin jarul dur,
Pășind în vîrful gîndurilor goale,
Voi cuteza să calc pe spirit pur.

POEZIE

M-am băgat surugiu la cuvinte :
Le momesc cu văpăi, le hrănesc cu jăratec,
Le strunesc în ham de gând, cînd lin, cînd sălbatec,
Le-ncing cu harapnicul dorului și mîină-nainte !

Ca să nu zboare la cer ca puricii din basm, pripite,
Mă plec la fiecare, mișălos faur,
Și-ncalț agerile versuri la copite
Cu potcoavele rimelor de aur.
Oprim în nori, la palatul de cleștaruri
Să furăm umbra frumoasei din vis fără trup, nici sînge,

Dar scorpia-i după noi. Arunc în urmă zaruri,
Coif și buzdugan, toate grelele-mi daruri :
Inima, sufletul, mințile nătînge.

Loc, loc ! Rădvanul coboară pe pămînt,
Dar aci se destramă crăiasa de imagini,
Amuțesc, speriați, zurgălăii de rime-n vînt,
Chingile se rup, caii răzvrățiți, cuvînt de cuvînt,
Strîng aripile și fug înapoi prin paragini.
Rămin, negre, dîrele roților pe albele pagini.

SOSEȘTE FERICIREA

Coliba ta din vârful colinei e-o minune.
Apusul îi clădește un coif de paie noi,
Și aurind tristețea pustiilor pășune,
Prelung surpatul soare se uită înapoi.

Lucind ca o troiță mutată-n bățatură,
Se-nalță lin năluca fîntînii cu vârtej,
Găleata aninată de lanțuri peste gură
Se leagănă în umbră ca floarea pe un vrej.

Lumina își dă duhul și-ți zace la picioare,
Prelinsă în țărîna schimbată în chilim.
Un sînge cald de înger sclipește pe ponoare
Și calci cu teamă-n iarbă ca-n fulgi de heruvim.

Îți simți un ceas profetic și nu poți sta în casă,
Ci ai porni-mpreună cu soarele spre mări ;
Neliniștit trecutul ca un destin te-apasă,
Cînd, răspunzînd deodată uitatelor chemări,

Suind domol poteca bătută de ispite,
Pe sub gutuii pustnici și sub uscații meri,
Cu gura-mpodobită de zîmbete mîhnite
Sosește fericirea albită de dureri.

PESCUITORUL DE GÎNDURI

În sufletul cu ape cînd turburi, cînd domoale
Neconținut zvirli mreje de vorbe împletite,
Ca să le scoți de-a pururi netrebnice și goale,
Sau ciuruind de mîluri amare și clocite.

Și totuși, jos acolo, afund, unde ascunse
Simțirile-n ghioace rodesc mărgăritare,
Stau ațintite gînduri de aur, neajunse,
Ce line prin amurgul adîncului fac zare.

Amăgitor răsfrînte de recile lor ape,
Ies uneori părelnic și-ating la țarm țărîna,
Jucînd așa de blînde și-atîta de aproape,
Cît să te pleci pe suflet și să le prinzi cu mîna.

Arar doar cîte unul ca-n viș se aridică
Sfios pîn' la năvodul cuvîntelor viclene
Și săgetînd limanul s-apropie cu frică.
Încremenit, nu suflă ; sloit, nu bați din gene.

Și iată-l viu, se zbate sălbatec, prins în fire :
Se-nmoaie-n aur mreaja urcînd nălucitoare,
Dar gîndul ager sparge rețeaua ta subțire,
Ce-ți cade, sfori de vorbe-ncîlcite, la picioare.

Cufundătorul numai s-aruncă și se lasă
Cu ochi deschiși prin hăuri vuind întunecate :
Strivit de greutatea ce-n adîncimi apasă
Și podidit de sînge, la ele-abia străbate.

TOIAG DE ÎNGER

Îmbătrînesc. Destinul mi-e însă tot copil ;
Isteț să prinză păsări și să doboare poame
Aruncă lesne piinea la cîini, și cînd i-e foame,
Întinde mîna goală spre-arhanghelul Gavril.

Hoinar prin codrii lumii, nu ții cu el la mers,
Dar n-are spor, ci cată comori peste coclaur,
În pietre sparte vede scînteii de-argint și aur
Și-n orice suferință, sămînța unui vers.
Sătul de slovă neagră, cu degetul condei,
Izvoade noi de stele și flori vrea să dezlege.
Și-ades se pleacă-n tină cu frică și culege
Porunci de mult uitate în urme vechi de zei.

În van îi spui de moarte, de Domnul Sabaot,
Zîmbind curat ca unul ce nu-și știe păcate,
El se și vede-n ceruri, mai mare peste toate,
Că-și ia toiag de înger și umblă raiul tot.

ERGA KAI IMERAI

Au asfințit cocorii, dar zilele-i visează.
Nemărginirii tale toamna i-a pus hotar.
Adună-te din ape străine și-ncetează
Să pescuiești oceanul pentr-un mărgăritar.

Culcat peste prăpăstii cu stele vii și nalbă,
Cătînd cu gura perle și alge moi de vis,
Cu brațele-nnodate de gîtu-i, cîrmă albă,
Pe luntrea cărnii Evei plutești către abis.

Zadarnice prinoase pentru descătușare,
Ard mieii aurorii junghiați în norii sterpi,
În fiecare noapte din ramuri de visare
Lăuntrica ta rouă se scutură pe șerpi.

Întoarce-te la țărmul despodobit de sare ;
Pioși curg munții limpezi îngenuncheați în pini.
Acolo unda clară nu-i apă, ci cărare
Și pașnic pasul pune suspine printre spini.

Destupă tot nisipul din vrăni și iar fă-ți drum pe
Străvechile gîtlejuri de suflet și senin
Spre stratul unde huma rodește pietre scumpe
Și în simțirea gemă cresc sîmburi de rubin.

Prin marile amurguri de sulf și de sulfine,
Ca varnițe pe maluri de lungi singurătăți,
Cobori de taie iadul în ocnele din tine
Și scoate-i la lumină minunile-n bucăți.

DEASUPRA SIHLEI DE IMAGINI

Corsar cu brîul roșu de nori tîrîș în zare
 Și cu hangerul lunii înfipt într-un oblînc,
 Amurgu-și scufundase corăbiile-n mare,
 Averile vărsate mai flăcărau adînc.

Spărgînd seninătatea cleștarelor înalte
 Și-un cer de piatră scumpă în gheare vii de ger,
 Cu vîntul în corola de aripe învoalte,
 Un vultur înflorise pe-o pajiște de cer.

Suiiau pe zidul lumii luceferii zorele,
 Ceardacurile umbrii îmbrățișînd mai strîns.
 Vuia lăuta nopții din pîntecu-i de stele
 Și-n albia visării curgea izvor de plîns.

Lumina cărnii tale mijea sub mîngîiere
 Și mîna mi-era plină de zîmbetele ei.
 Ne-ardea în ochi de ceară un aur nou, de miere,
 Și suflet mi-era cerul împodobit cu zei.

Am adormit o vreme în sihla de imagini,
 Călcam pe șerpi de versuri încolăciți în vis,
 Și puii-nchipuirii zburdau peste paragini
 Cu tinerile rîuri scriind un gînd închis.

Scurma în piatră dorul ca viermele răpus
 La porțile țărînei căzut în calea lungă —
 Dar sufletul veghea atît de sus,
 Că moartea nu putea să-l mai ajungă.

AȘIJDERI CRINULUI

Așijderi crinului de cîmp sălbatec,
Nici eu nu Țes și nici nu torc.
Momit de slava cerului văratec,
Cu ghimpții goi spre tine mă întorc :
Îndură-te și-aruncă un mintean
De flori cu-mpărătești petale
În cîrca spinului brumat de-alean
Din bărăganul pașiștilor tale.
Și, toamna, cînd va sta să veștejească,
Trimite-ți mielul pașnic să mă pască.

Ca pasările cerului, nicicînd
Nu ies să ar, nici ostenesc să secer.
Uituc, mă iau din zori așa flămînd,
Cu stolul fluierarilor la-ntreceri :
Azvîrle din hambarul îngerilor sfinți
Un pumn de boabe binecuvîntate
Pentru-un doinar hoinar și fără minți,
Pierdut în codrii lumii fermecate.
Și-n iarnă, ca să trec în țări cu soare,
Repede-ți șoimul sfînt, să mă ia-n gheare.

AȘTEPTARE SUB CORTUL PUSTIEI

Te-aștept, deasupra-mi cu vasta nopții șatră
 Împunsă-n coastă de luna cu corn.
 Ascult : inima-mi, cățel al pământului, bate sau latră ?
 Chiupul ei de-aș putea să-l răstorn,
 Să-l fac țandări trântindu-l de-o piatră.
 Te-aștept. Pe masa punerii înaintea
 Așez gândurile frământate, azimă căznică :
 Dacă la început a fost cuvântul, părinte,
 De ce lumea n-a fost în gura ta o vorbă fericită ?
 Ce mi-a rămas din alianța cu tine ?
 Eu m-am jurat pe lut, tu pe cer.
 Nici unul legământul nu și-l ține —
 Tu te-nfunzi în nori, eu în humă, și pier.
 Eu nu pot urca mâinile pînă la stele,
 Să umblu cu degetele printre ele
 Pe hrisovul cu steme de aur mort...
 Tu nu prea pogori pe țărîna pustie,
 Cu îngerii tăi să mănînci piinea mea, sub cort,
 Ca-n dumnezeiasca de-odinioară Xenofilie.
 Prin chinovarul apusului zbură un călător,
 Voievod înfricoșat al puterilor pămîntene,
 Plutea cu aripi de lemn fără pene
 Și fum se deșira în urmă-i fuior.
 Erani gara să crez că ești tu
 Și m-aș fi aruncat cu obrazu-n țărîină,
 Dar arhanghelul de fier s-abătu —
 Și căzu prăbușit din slavă-ntr-o rîină.
 Stai, omule, nu te pleca. Mai bine
 Întoarce-te cu sufletul în sus, către mine.

Uită-te la crin și la nalbe
Cum țin drepte bardacele lor albe.
Înșeși iuși, aprigele albine
Trec și poartă polenul de la floare la floare,
Ca pe-o evanghelie rodnică și-nvietoare
Purtată din o stea roșie într-alta albastră,
Din câmp în glastră.
Și-adîncurile de petale
Muiate-n rouă de aiasmă
Înalță osanale de mireasmă.

PLINGERE CĂTRE HERUVIM

Aripile și-au oprit vârtejele albe,
 Și-a-ngenuncheat pe munte puternicul heruvim
 Printre ale zorilor înflorite nalbe.
 Și așteptînd să culeagă tristele noastre jalbe,
 Plecat, asculta și răbda să i ne jăluim :

Cum o să-i duci Domnului negre lăcrămații de piatră,
 Scrise cu pămînt și fără timbru de stele ?
 Săraci, nici cenușă de suflet nu avem în vatră,
 Murim de foamea ce nu o alină pîinile grele.

Vezi Dunărea ? nu ducem lipsă de apă !
 Simți vînturile fluturîndu-și coamele ? Belșug de văzduh.
 Avem carne ce de prea mult sînge crapă,
 Dar carnea și sîngele nu ni se fac duh.

Cîmpurile ni le taie trenul, cerurile aeroplanul,
 Dar domol prin praf pe toiag supus
 Bătrînul Dumnezeu nu ne-a mai călcat Bărăganul,
 Și pe apele noastre nu mai umblă Isus.

Îmbuibăți cu aur, de alt dor am gemut :
 Deschide-ne tezaurul cel mai presus de fire.
 Vistiernice al Domnului temut,
 Și cu orice dobînzi și bir de nefericire,
 Dă-ne din avuția cerească ce-am pierdut.

Pune îngerimea toată să-l roage.
Spune-i ce zăcăminte ne dorm sub dezastre,
Și că pentru răscumpărare, biete suflete miloage,
Îi dăm haraci tot venitul vieților noastre
Și-i punem în mâini inimile noastre, zăloage.

Nu știu, a stat pe Ceahlău, Penteleu, ori Negoii,
Era în somn și n-am cunoscut creasta,
Dar fii binecuvîntat că ți-au strălucit printre noi
Genunchii de jar pe-un munte din țara asta.

ORBUL

Tîrziu, după ce s-a tămăduit,
 Orbul a întîlnit iar pe Isus ;
 Și aprig, îndurerat și învrăjbit,
 L-a oprit și l-a dojenit.
 Domnul asculta trist și supus :
 „Hei, atunci cînd mi-ai dat iar vederea,
 De ce nu ți-ai arătat toată puterea ?
 De ce ai scuipat jos în gunoi
 Și mi-ai mînjit pleoapele cu noroi ?
 Căci ce folos să văd și apoi,
 Așa cum văzusem și mai înainte,
 Cu-aceiași ochi, la fel cu cei de cîine ori de broscoi,
 Aceeași durere, aceleași morminte
 Și-aceiași joc de umbre și de strigoi ?
 În loc să-l fi tăvălit în tină,
 De ce n-ai muiat degetul tău în lumină,
 Și cu el să mă fi atins pe pleoape ?
 Era de-ajuns o singură rază
 Din lumina cea adevărată să cază,
 Și ochii mei de carne ca niște muguri să crape,
 Să-mi înflorească ochii cei veșnici pe care
 Mi-i făgăduise cuvîntul tău cel mare.
 Atunci aș fi zis și eu că ai săvîrșit minune,
 În loc să blestem pururi și să sînger,
 Să fi privit lumea cu ochi de înger
 Și toate să le văd dumnezeiești de bune.

Era mai bine în vechea întunecime :
Era întunerec, dar era și adâncime.
Orbirea ațîțase o lucoare în mine
Și dibuiam în genunile lăuntrice, pline
De presimțiri și vedenii luminoase,
Cum presimți florile după miroase.
De cum mi-ai deschis iar ochii de tină,
Văd lucruri, dar nu zăresc lumină.
Ce folos că mi-ai redat privirea,
Eu n-așteptam vederea, ci mîntuirea.“

ISUS DIN COPILĂRIE

Iusese, ca să te urci la Ierusalim de Florii,
 Treceai și prin orașul unde eram la școală.
 Cum te-așteptau sufletele de copii să vii,
 Plingînd pe la gazde-n cămăruța goală !
 Tu ne mîntuiai și ne trimeteai iar la părinți,
 Cu brișci și căruțe pornindu-ne-acasă
 Sub soarele cu luciri fierbinți
 Pe drumuri domoale de plasă.
 Și ajungeam la cuiburile noastre prin sate
 Înaintea rîndunelilor întîrziate.
 Amurgurile își ardeau în cer rășina
 Prin nori întruchipînd răstigniri și vedenii.
 Clopotele mîhnite înmormîntau lumina
 Și lin o coborau amestecînd-o-n denii.
 Toată săptămîna ți-o închinam numai ție
 Și patimilor tale minunate,
 Dar bătea în noi, ascuns, tainica bucurie
 Că toate sînt un joc măreț și tu le birui pe toate.
 Joi porneam în cete la pădure
 S-adunăm călțunași și viorele,
 Umpleam de chiot și cîntec dealurile sure,
 Uitînd că ești mort și c-o să te împodobim cu ele :
 Zăceau pe sfînta masă biete flori vinete, încă înfrigerate,
 Și printre ele lucea, vie, zugrăvită pe icoană,
 Roșia floare a coastei tale însîngerate
 Și stropii de sînge picurați din coroană.
 Dar dacă zarzării erau înfloriți, făceam jaf,
 Și te-năbușeam sub troiane de cununițe
 Pe tine și tot alaiul de pe sfîntul epitaf,

Iosif, Nicodim, mironosițe
Și Maica Domnului cu mahrama pe cosițe.
Vineri te prohodeam apoi de-a bine.
Biserica era o slavă de fum și pară,
Vădanele boceau toți morții pe-afară,
Mama mă strîngea la piept cu suspine
Și muream și noi toți cu tine,
Pînă ce duminică înviam iară :
Tu ca să te urci la cer și să te schimbi la față,
Noi să ne-ntoarcem jinduiți la viață,
La ouă, la miel, la cozonaci
Și la scrînciobul aninat între copaci.

Mîngîietorul încununat de spini,
Oricîte amărăciuni am înghițit pe cale,
Mi-s încă stupii sufletului plini
De toată mierea amintirii tale.

PE DRUMUL CIOBANILOR

Păstor și frate-al poeziei mele,
O mîn la șesuri și o urc la munte,
S-o răcorească vînturi, ploii s-o spele,
Și-n zori pornim cu soarele în frunte.

Port zile-ntregi un vers plătînd în glugă,
Și strofa ruptă, pînă să se-nchege,
O duc pe umeri singur, fără slugă,
Cum duc ciobanii oile betege.

N-o-nchid în țarcuri, ci ades i-e masul
Pe lunci de sat, pe-un șold de deal cu viță,
Și slobodă și-alege-n drum popasul
La ape dulci sub brațe de troiță.

Și-atunci cînd iarna peste noi s-abate
Și lupi și neguri vor să ne sugrume,
Din albe piscuri de singurătate
Luăm drumul sufletului și ieșim din lume.

FLORII

Era o vreme dulce cu aburi pe zăvoaie
Și dangăte de clopot în turile de fer,
Cîntau în prag cocoșii prevestitori a ploaie
Cu gîturile-ntinse spre apele din cer.

Pe măgurile negre cu poalele jilave
Mijea un fir de sate răznite de la drum,
Ieșeau pe brînci din iarnă cătunele buhave
Și își scoteau la soare căciulile de fum.

Departe pe pîrloage, băjenărind uitate,
Un pîlc de capre albe îngenunchea umil ;
Suind spre grinduri, cîrduri de vite-ngîndurate
Pășeau ascultătoare de-un cîine și-un copil.

O pașnică tristețe punea fără de știre
În orice coș de piepturi un suflet nencăput ;
Lumina sta pe uliți, rîdea prin cimitire,
Dar se sfia să intre în casele de lut !

Pe Domnul primăverii îl aștepta pămîntul,
Isus venea cu iarba. Și sălciile-n vad
Din bumbi de muguri proaspeți își descheiau vestmîntul
Și-n cale ploconite i-l așterneau, plocad.

PRIMĂVARA ÎN CIMITIR

Ograda cea mai verde din sat e cimitirul.
Aeriene sălcii duc prapore de ramuri
Și-n clipa cînd lumina pe cer își pune mirul
Întîmpină pioasă Floriile cu ramuri.

Fiori subțiri de iarbă cutreieră țărîna
Și nervi suciți de troscot scot colțul înainte :
Din pragul dimineții făcînd la toți cu mîna,
S-abate primăvara întîi pe la morminte.

Cetatea morții, astăzi fără strigoi și iasme.
Sub steaguri largi de soare e vrajă și descîntec.
Uimiți pășesc copiii într-un ostrov din basme
Cu verde gras și aur, cu freamăte și cîntec.

Cutremurul pătrunde în gropile cîinoase,
Sar furnicați toți morții de-atingeri și mișcare :
Ce duhuri sfarmă lespezi și-ajung pînă la oase ?
Vin rădăcini flămînde cu sfredele în gheare.

AMURG

Amurg de zmeură pe munte, vara,
În poala serii înroșite
Toți rugii cerului și-au scuturat povara :
Mormanele răskoapte zac strivite.

Stă-n zare ciu^ucur pîrga sîngerie.
Adulmecînd din umbra lor adîncă,
Ies urșii nopții plini de lăcomie
Și zmeura amurgului mănîncă.

SEARA INTIRZIATA

În iezere de miere se cufundase seara
Și drojdiile de lumină cădeau la fund subțiri,
Dar clipa-n care noaptea pe lume-și pune gheara
Tărăgănea lungită cu-ntoarceri și opriri.

Plouase mai devreme, și codrii, grei de apă,
Se scuturau cu ropot și n-ațipeau curînd ;
Evlavia tăcerii nu cuteza să-nceapă,
Căci păsările-n cuiburi tot mai cîntau în gînd.

Din umbra ce-și vărsase mireasma ei jilavă,
Un brad bătrîn și pustnic privea cum, sus, stînger
Urcînd către lumina ce se-nchidea în slavă,
Cu largi rotiri un vultur se-nșuruba în cer.

A-nvinețit deodată văzduhul tot. Din partea
Uitatei nopți un crainic împrăștia fiori :
Urcat pe-un munte galben și-aidoma cu moartea,
Cosea pe zări amurgul livezi de roșii flori.

NOAPTEA

Din negrul munte-al nopții, pe pieptul lumii pus,
Au izbucnit obârșii de slăvi cotropitoare
Și s-au vărsat deodată cernitele izvoare,
Rotindu-se, acolo, în mările de sus.

Izvod al morții, somnul pe toate le-a supus.
Împresurat de umbre și stele veghetoare,
Și legănat în poala tăcerii robitoare,
Ca un copil în fașă pământul doarme dus.

Un fir nu se prelinge din marele mister :
Căci noaptea stînd de pază nimica să nu-i scape,
Cu mâinile-apăsate pe naltul zodier,

Dospind întunecimea în care să se-ngroape,
Cu grijă își strecoară posacele ei ape
Prin vastul ciur de aur al veșnicului cer.

PEISAJ

S-a abătut pe șesuri un stol greoi de pluguri
Ce sfișiară cîmpul în lung și-n lat, lihnite,
Iar peste carnea vie trecură tăvăluguri,
Și cheaguri mari de humă se mărunțeau, strivite.

În piept cu-o rană neagră zăcea lungit pămîntul,
Mîncat de ciori și singur, fără un pai ori floare :
Doar cerul milostivnic și fratele său vîntul
Îl mai spălau cu ploaie și-l oblojeau cu soare.

TOAMNA

Fugari pe mii de toamne peste răscruci de vînturi,
Rupți funigei ce cîntă din firele subțiri,
Trec uluiți cocorii departe de pămînturi
Și stepele vieții foșnesc de amintiri.

O seară mîhnitoare urzește peste creste
Lumină căptușită cu umbră de zamfir,
Și liniștea, asemeni cetății din poveste,
Se sprijină pe-o floare, se razimă de-un fir.

Doar apele albastre se fac încet de sînge
Și-n fiecare iezer străbate cîte-o stea.
Un înger în fîntîna durerilor mai plînge,
Dar nimeni nu-l aude cînd lacrimile-i bea

IUBIRE IMBĂTRINITA

De vreme ce iubirea, bătrână slăbănoagă,
Își ia de-acum toiagul și pleacă-ncet spre schit,
Cu sila smulge-i floarea ce-n mîna ei se roagă
Și țandări fă oglinda în care s-a privit ;

Sfîșie-i lung hlamida, despoaie-o de inele
Și-i zvîrle-n foc condurii cu aur la călcîi.
Ucide-n cuib perechea de sure turturele
Ce v-a-ngînat sărutul în zilele dintîi ;

Dar lasă-i amintirea cu miros trist de ceară :
Cînd va veghea în miezul tăcerii din chilii
La iezele de apă cu negură și seară,
Din sloiul ei să-și toarne urîtului făclii.

CALICRA

Sihastre porți de mare cu stînci desferecate,
Spărturi pustii în maluri cu prăvăliri în gol
Spre rîpile căscate,
Aci se isprăvește pămîntul. Adunate
γ Stau păsările albe sau sufletele, stol ?

Și iată altă lume zbucnind pe neașteptate
Cu zările suite pe coame de pripor ;
Și-atît cît ochiul bate,
Albastre bărăgane de ape clătinate,
Cu alte bărăgane de cer deasupra lor

EFIGII MARINE

Un vînt zburlit pornește din țărături să tresalte
Și ia de hățuri fumul, iar sprintenul vapor,
Ajuns în piscul mării cu apele înalte,
Se clatină pe muchea albastrului pripor.

E-o seară uriașă ca un sfîrșit de lume —
Din albe clăbuceturi de ape ce se sparg,
Mîinînd cirezi de valuri, sălțați pe șei de spume,
Se-ntorc ciobanii mării, delfinii dinspre larg.

Apusul se tîrăște pe-un cer de pietre scumpe
Și cade-n mierea mării, cu luntrile furnici,
Din redia pietroasă privesc departe cum pe
Un mal de aur arde o casă de chirpici.

AMIAZA

Amiaza neclintită atîrnă ca o spadă
Pe creştetul vieţii cu vârful aţintit :
Adîncă împietrire se urcă la zenit,
Cu liniştea-nceleştată de spaima să nu cadă.

Amiaza mea s-anină de-un funigel de gînd :
Rupă-se, dar, firul plăpînd,
Prăvale-se răişul oricînd ;
Aud ciocîrlia ! Nu mai pot sta :
Mă-ntorc să-mi iau din ţarini inima ce cînta.

DIMINEAȚA DUNĂREANĂ

Bate vîntul Dunărea, o scoală
 Și-i aruncă pîclele pe maluri.
 Apele rămase-n pielea goală
 Tremură și se-nvelesc cu valuri.

Muți, pescarii-și spală grabnic fața
 Și smeriți se-ntorc de se închină
 Unde-n cer anină dimineața
 Albele-i icoane de lumină.

Plescăind din labe de lopată,
 Stol de lotci acopăr răsăritul,
 Și-aplecați pe unda-nvolburată
 Oameni cătrăniți iau pescuitul.

Unul singur mrejiile nu-și suie,
 Nici cîrlige, nici voloc, nici plasă,
 Ci sărind în șaica lui cea suie,
 Drept pe sforul apelor se lasă.

Fără preget năzuie la vale,
 Taie-n lung șuvoaiele năuce :
 Șerpii Dunării să-i iasă toți în cale,
 Ar răzbi prin ei și s-ar tot duce.

La ostroave jos își mîină șaica
 Unde-n sălcii, albă-subțirică,
 Îl așteaptă Crina bulgăroaica,
 Cu ochi mari și umezi de vițică.

Bate vîntul Dunărea în față,
Cîrd de lotci adîncurile-i scurmă,
Numai șaica, pasăre răzleață,
Dup-un cot s-a șters fără de urmă

HOȚI DE CAI

Pocnet de harapnic scurt a detunat.
 Spartă,-n gol tăcerea țândări a zburat ;
 Valvîrtej prin vadul nopții trec năluci,
 Om cu ghebă neagră, cai plini de clăbuci.
 Pe un cer cît lumea stelele nu-ncap,
 Și sub cerul ăsta nu se merge-n trap.
 Urcă din porumburi șopot nențeles ;
 Cît o șură aprinsă iese luna-n șes.
 „Hii, căluții tatii, hii la drum întins.
 Pîn-acuma nimeni urma nu ne-a prins.
 Am gonit o noapte, de-am scăpa încai
 Să intrăm în țara hoților de cai :
 Înecat de iarbă, sur de praf ori glod,
 Bărăganul slobod n-are voievod.
 Iureș, ca la nuntă ! Hii și hai și hai,
 C-am pătruns în raiul hoților de cai !
 Alei, șarg amarnic, tu leu-paraleu,
 Ce tot fluturi capul și ciulești mereu ?
 Ori ți-e dor de hamul vechi cu clopoței
 Și nu-ți place ștreangul din curmei de tei ?
 Întețește goana, fulger să te văz,
 Că nu-ți dau merticul, traista cu ovăz !“
 Îmboldit de vorbă ca de-un șfichi tăios,
 Șargul fuge-n salturi sforăind zmeos.
 Încovoaiie coarda gîtului mlădiu
 Și lungit s-așterne șleaului pustiu.
 Umbra lor pe laturi aripi a deschis
 Și se duc pe apa cîmpului ca-n vis.

Tuști ! sar lighioane... uite-le, nu-s... pier...
 Și se umflă zvonul stepei, val, la cer.
 „Lăturaș, bălane, goană la ceatlău,
 Că te paște biciul, ceasul tău cel rău.
 Nu v-am scos din grajduri, noaptea, să vă plimb,
 Telegarii tatii, vreau doar să vă schimb :
 Ducem toți o vreme viață de soboli,
 Și-ntr-un târg departe vă prefac în poli.
 Dracul ne-o cunoaște colo în oraș
 Șargul schimbă părul, eu mă fac geambaș !
 Hii, cîrlanii tatii, hii și hai și hai,
 Trageți la limanul hoților de cai !
 Poposim la hanul unde-n prag, cărunț,
 Șade hoțomanul, moșul Dor-mărunt,
 Așteptînd ciracii cu chimirul plin
 Să le ia cîștigul pe-o vadră de vin.
 Dar acum abateți către alt tărîm
 Și-mi zburăți pe miriști, brișca s-o sfărîm.
 Nu simțiți că vine de la tîrle fum ?
 Ies hoțește zorii și ne prind în drum.
 Zor, s-ajung bordeiul cu parmaci căzuți.
 Si-o-nghiți pămîntul caii nevăzuți.
 Larg e Bărăganul, Doamne,-ți mulțumim,
 Hai, căluții tatii, să ne mistuim !
     hii și hii și hai
     bieții hoți de cai !“
 Somnoroasă, stepa toarce tot mai lin.
 Vîntul amiroase-a fîn și a pelin.
 Văruiet de lună, șesul ațipit
 Dintr-un singur greier țîrîie-aiurit.
 Ei prin apa lunii merg pîn' la obîlc
 Și se șterg din roata cîmpului adînc
 Și cu apa lunii se tot duc pe-ascuns,
 Hăul stepei-i soarbe mut și nepătruns,
 Zările iau fața solzului de crap,
 Lumea-și trage țolul nopții de pe cap.

DIN FLORI

Nu se clintea o frunză în codrii de porumb.
 O fată doar tîrîndu-și picioarele de plumb,
 Cu gleznele umflate și coapsele butuci,
 Trecea plîngînd năucă sub arșița de tuci
 Și blestema, călcîndu-l, răzorul, azi urît,
 Pe unde colindase cu dragostea de gît.
 Umbla de mult fugara gonită de părinți,
 Și-a-ngenuncheat deodată cu scrișnete din dinți,
 Pe maică-sa chemînd-o cu jale un răstimp,
 C-a apucat-o chinul de facere în cîmp.
 Trîntită în neștire pe-un maldăr de pelin,
 Iși cuprinsese-n brațe tot pîntecul ei plin,
 Și-l apăsa strîngîndu-l cu vaiet rătăcit,
 Că-l spintecau din șale cuțit după cuțit.
 Sub soarele năprasnic cu vilvoră de foc,
 O încingeau mai tare dureri peste mijloc.
 N-avea o mîină dragă s-o mîngîie cu-alean,
 La cap și-n sîn să-i puie un fir de leuștean.
 De-atîtea munci cîinoase și crîncen zvîrcolit,
 A ostenit să geamă și-o clipă-a ațipit,
 Cît să-și înghită cleiul amar al arsei guri,
 Și iar o întetîră cumplite tăieturi.
 S-a-ngemănat un țipăt c-un scîncet lin, apoi
 Muțenia cuprinse pădurile de foi.
 Tîrziu zbură o barză la cuib c-un șarpe-n cioc ;
 Scottea o iepuroaică puiendrii ei la joc ;
 Sub cortul unui brustur ciulit și verzi ca el,
 O broască pitulase un tainic brotăcel
 Și-o fată amăgită, sub arșița de plumb,
 Lăpta un pui sălbatec în codrii de porumb.

ZMEU BATRIN

Muriră zmeii, parte în poveste
Și parte în dricul zilelor de rînd ;
Mai este unul, dacă tot mai este,
Dar va pieri și-acesta pe curînd :

Vădan de aripi, n-are nici măsele
Cît pietrele din morile domnești,
Ci niște găunoase pietricele,
Cu care glojdăie baboi de pești.

Dar bea tutun și spirt de cel mai tare
Și scoate fumul vâlătuc pe nări,
Iar limba-i veninoasă tihnă n-are,
Scuipînd mereu sudalme și ocări.

Cînd pandalii îi vin, se ia la sfadă
Cu lumea-ntreagă arțăgosul moș,
Cotonogeste cîinii din ogradă,
Zvirle cu paloșul după cocoș.

Deși e gîrbov, fiara, și tușește,
Zmeoaica-l ține în bordei, legat,
Căci ar mînca, așa bătrîn cum este,
Hapsînul, toate fetele din sat.

BĂRĂGAN ÎN AMURG

În aur de pojarnic și spumă de scumpie,
Rostogolind apusul la margini de pământ,
Își joacă Bărăganul talazu-i de cîmpie
Cu iezere de ierburi zănatice în vînt.

Sălbătecimi albastre, sus, cerurile toate ;
Jos nici un nor de dealuri pe-atît pământ senin.
Un car șoldiu și-afundă corabia pe roate,
Călătorind prin vaste limanuri de pelin.

Depart, ancorată-n singurățăți, umilă,
O târlă-și țese-alene gogoșa de fum des.
În jur de arii albe cu ape de argilă,
Dorm turme de căpițe îngenuncheate-n șes.

Lumina-n zări topită și-a scurs pe cîmpuri ceara
Și-n hăul de porumburi trec visuri de polei.
Împotmolită-n grîne abia se mișcă seara,
Dar cresc arhipelaguri de umbră-n urma ei.

Posomorîri înalte ori pasări. Aiurare.
Miraje scoase-n calea însetoșatei nopți,
Sclipind prin somnul stepei dospită de visare,
Amurgu-n fund e-o geană de crîng cu vișini copti.

IONICA

Ionică era un copil sălbatec, de țară,
 Neam de neamul lui nu ieșise din sat afară...
 Maică-sa, o sărmană vădană,
 Torcea zi-noapte pentr-un pic de hrană,
 C-atît copilăș îi mai rămăsese din șase.
 El crescuse în rînd cu viermii de mătase,
 Ei mîncau frunzele și el duduile,
 De aceea părul lui era ca borangicul,
 Încîlcit, parcă se jucase-n el pisicul.
 Ochii lui albaștri își trăgeau asemănare
 De la floarea inului pe care
 Maică-sa de copilă
 Îl strîngea, chite, să-l pună la topilă
 Și-l răsucea apoi cu cînepa-n ștreanguri.
 În glasul lui eînta stolul de granguri
 Cu care-mpărțea frățește cireșile coapte
 (Căci da șarpelui casei blidul lui cu lapte),
 Tonurile de jos i le împrumutaseră cucii
 Pe care-i aștepta de cum înfrunzeau nucii,
 Cele de sus i le dăruise privighetoarea bogată,
 De cuibul căreia nu se atinsese niciodată.
 Și așa s-a trezit cîntînd într-o primăvară,
 Culegînd din paragini ștevie amară.
 Dar îl strigau pițigoii în ulmetul din preval :
 Ici în deal, ici în deal, ici în deal.
 Cintezii îl iscodeau din tufiș :
 „Cin' ți-a zis, cin' ți-a zis, cin' ți-a zis ?“
 Și el, în poala cămășuții cusută cu arnici,
 Ducea acasă mai mult brebenei decît urzici.

Toată vara colinda poienile Muncelului
 Și păzea boabele de aur ale muștelului,
 Să nu le fure vîntul, de la gît, horbota cu colțișori,
 Parcă satul l-ar fi pus vătăf peste flori.
 Seara i se părea că este un roi de albine
 Ce zboară încărcate din pajiștile cu sulfine
 Și duc toată mierea zilei — lumina de sus —
 În fagurii amurgului din munții în apus.

Cînd păsările și frunzele se scuturau de pe cracă,
 Venea pentru el o toamnă săracă,
 Fără mîngîiere și fără făină,
 Doar c-o poală de gutui de la vecină,
 O funie de ceapă spînzurată de grindă
 Și-o crosnie de vreascuri în tindă.
 Negurile rodeau încet copacii
 Și pe sfîntul soare îl mîncau vîrcolacii.

Iarna și-o trecea pe vatră, la cald, în cenușă,
 Cu ochii afară la zăpada jucăușă,
 Și-urechea-așintită la greierul cu-avînturi nenfrînte,
 Singurul ceteraș ce-l mai îndemna să cînte.
 Atunci a-nvățat povestea cînd a plecat pe cărare,
 Lăcrămînd, Maica Domnului cea mare ;
 Și-a făurit în gînd un buzdugan de criță,
 A ucis un zmeu și-a scăpat o domniță,
 Mai rămăsese doi zmei și balaurul cu șapte capete,
 Ca apoi fata cea mică și împărăția să capete.

U-iu... bucuria lui cînd au stat ploile
 Și l-au trimis să pască oile
 Pe pajiști, sub codri, departe de tot...
 Grivei zburda cu limba scoasă d-un cot,
 Iar el pășea mîndru cu traista vîrgată-n spate,
 Împărțind turmei iarbă și dreptate.
 Atunci a cunoscut întîi pe Dumnezeu :
 Cînd a intrat în codrul adînc și greu !
 Umbla uluit, ca pe alt tărîm, aiurea,
 Basmul nu era mai frumos ca pădurea,

Sau pădurea era basmele toate la un loc !
 Apa vîntului şuia prin frunze ca pe un scoc
 Şi-o vrajă-l fura spre funduri, aproape-n silă :
 De copacul ăsta a fost legat Murgilă,
 I-atîrnă încă funii de viţe sălbatece...
 În rariştea de ici au jucat zînele lunatece,
 Prin scorburi stau pitici cu căciuli ascuţite,
 Ei au strivit pe cărări ciupercile otrăvite ;
 În bunget şi-a prăpădit doamna condurul
 Pe unde Strîmbă-Lemne îşi duce huzurul...
 Dar ce luceşte ca jarul într-un rug din viroagă ?
 Doamne, tu te-ai întrupat în zmeură şi fragă !
 Ionică gusta carnea căpşunii plină de mireasmă

Cu smerenia cu care lua anafură şi aiasmă.
 Apoi a început să ducă oile la scaldă.
 Apa se strîngea pe prunduri dulce şi caldă,
 Nisipul dogorea ca în culcuşul unei vetre,
 Fete albe băteau rufe albe, de pietre,
 Pînă ce jiliştea se-nvălea cu pînze ghilite,
 Acolo,-n şuviţele de ape risipite,
 Gîndind la Isus cum trimetea săracilor hrană,
 A prins cu mîna întîia mreană.

Cînd a-mplinit şapte ani a bătut învăţătorul
 La poarta maică-sii să-i dea feciorul.
 S-a bucurat Maria, dar, aşa, cu sfială,
 Şi l-a gătit pe Ionică de şcoală.
 Aici era numai ochi, urechi şi minte...
 Da răspunsuri ca din cărţile sfinte
 Înainte de a sloveni abecedarul.
 Din toată făptura lui se revărsa harul ;
 În ochii lui se oglindea lumea toată
 Aşa de limpede şi descurcată,
 Că ştia totdeauna ce trebuie să facă.
 Era adînc şi putea să tacă :
 Pe ce punea mîna, brodea fără greş,
 Îşi făcuse singur cel mai bun fluier din cires,

Purta vitele fără băț, căci îi ascultau glasul,
 Lăsa dorul zălog, oriunde-i călca pasul,
 Îl iubeau albinele și-l lăsau să le prindă roiul,
 Dregea maică-sii virtelnița și războiul
 Și-i ajuta la țesut mai bine ca o fată.
 Povestea la clăci *Alexandria* toată,
 Știa conăcăriile și cimiliturile,
 Cînta de căscau păsările la el gurile.
 Învățătorul zicea să-l trimită la carte,
 C-o s-ajungă dascăl mare la oraș, departe.
 Dar maică-sa, biata Maria,
 Rîvnea pentru feciorul ei popia
 Aici în sat, la Biserica dintr-un stejar.
 De-ar trăi să-l vază slujind la altar
 În locul părintelui Nae, care se-mbată
 Chiar în Săptămîna luminată
 Și cade-n șanț tocmă-n ziua Învierii,
 De-l duc acasă pe mîini străjerii.
 Trecuse anul. Biruise zgriptori și zmei
 Și-n împărăția gîndului se-ntărea cu temei.
 Mai rămăsese de ucis balaurul blestemat,
 Ce pîndea la răspîntia drumului spre palat.
 Într-o noapte s-au luat la luptă :
 A tras sabia, sabia ruptă !
 Balaurul l-a-ncolăcit, l-a îmbălat,
 I-a trecut coada peste grumaz și l-a sugrumat.
 Ionică s-a trezit horcăind, abia trăgînd răsufierea :
 „Mamă, mor... lumînarea !“
 Pe Ionică-l lovise anghina.
 „Scapă-l, Doamne, scapă-l !“ A venit baba Gherghina :
 „Gușter, maică“... și i-a turnat gaz pe gît,
 Ionică pînă seara și-a dat sufletul, și-atît !
 Și l-a bocit maică-sa, și cu ea tot satul
 Și tot natul,
 Parcă le murise împăratul.

COIFUL DE AUR

Aşadar, visul s-a izbîndit,
Basmul nu minte, povestea e adevărată :
Coiful de aur, coiful vrăjit
Era pe lume şi l-a găsit
Un copil lunatec, pe-o coastă nearată.
Un biet copilaş dintr-un sat de munte
Pășuna vara vitele pe coclaur
Şi, scormonind cu bîta muşuroaiele mărunte,
A scos la lumină chivăra de aur.
Plină de pămînt, ponosită, fără luci,
Zăcea uitată sub iarba grasă,
Ca un blid înnegrit, ca un găvan de tuci.
Dar inima copilului a zvîcnit de bucurie
Şi chiuind fără să ştie
A pus-o-n cap şi-a venit cu ea acasă.
A purtat-o aşa mîndru ca un împărat
Multă vreme fără să se sinchisească,
Rîdea satul de el ca de un nebun
Ce umblă în cap cu un ceaun,
Dar el simţea pe frunte har adevărat
Şi mir picat din mîna dumnezeiască.
Voi aţi găsit de copii în ţărîină strămoşască
A poeziei chivără de aur.
O îngropase acolo fără să-şi mai amintească,
Norodul, marele faur.
Şi aţi purtat-o de-atunci necontenit
În pofida multor ponoase ;
Părul cîrlionţat sub ea v-a-ncăruntit,
Dar inimile au rămas voioase.

SOSESC CODRII

Se scutură anii frunză cu frunză,
 Și vine o toamnă obositoare,
 Cu cer spălăcit ca o pînză
 Purtată îndelung și ieșită de soare.

Orașul trezit din lîncede liniști
 Se umple de care cu lemne și verze,
 Și spun căraușii mîhniți că din miriști
 S-au smuls spulberate cele din urmă berze.

Lemnele aruncate cad pe caldarîmuri
 Și zgomotele mă izbesc muștrătoare :
 Vin codrii la mine de pe alte tărîmuri,
 Sosesc păduri doborîte de topoare.

Privind din geam trunchiurile sparte
 Clădite la zid stive de stive,
 Gîndurile-ntoarse-mi-aleargă departe,
 Peste spinări de codri și plaiuri grive.

Amintiri scăpate de mult din cușca minții
 Și-ascunse-n codrii putrezi ai uitării
 Vin înapoi momite de holdele căinții
 Și-abia răzbat prin sita de zile-a-nstrăinării.

Le-ntîmpină cu brațe chircite, fără vine,
 Un suflet mic și galben, uscat ca niște moaște.
 Cu ochi holbați trecutul se uită lung la mine;
 Uimit mă cercetează și nu mă mai cunoaște.

PRIN SITA ZILELOR

Eram copilul pădurarului din Valea Mătăcinii.
Viața nu mă desfășase din scutecele umbrei și luminii.
Toată zarea amintirii de copil ridicat copăcel
Mi-o umple un om mare, cu copoi după el,
Cu pușca în mână și murgul gata.
Era tata.
Cînd pleca, în scăpăratul zorilor de aur,
Lua cu el noaptea și o ducea pe coclaur :
Altfel nu s-ar fi făcut ziua în tot satul.
Cînd, seara, se-ntorcea pe mână cu o secure
Știam că tot el aduce noaptea din pădure
Înadins, ca să mă culce pe mine, neastîmpăratul.
Uneori noaptea intra în sat și-n ogrăzile mele
Pitulată-n carele-nfoiate cu crăci și nuiele
Ce coborau legănat prin amurgurile-nvinetite
Cu iarbă și frunzare pentru vite.
O mînceau făr' să știe plăvanii cu coarne ca luna,
De aceea aveau botul negru și umed totdeauna.
Curînd am aflat că noaptea nu este
Roabă la tata, ca-n poveste.
M-am mîngîiat învățînd lucruri și mai minunate :
Cum a prefăcut sfîntul Petru piatra-n azimă
Pentru copiii vădanei, cînd trecea cu traista-n spate
Spre „cetatea-ntr-un pai sprijină și-ntr-un fir razimă”.
Mai știam că fîntîna din deal e gîtleju pămîntului,
Cui se pleacă — îi fac vînt în ea știmatele mîniate ;
Cunoșteam toate fețele vîntului.
Vîntul iernei era alb și des ca un fuior,
Vîntul toamnei, galben și tușea ușor,

Vîntul verei, cînd albastru, cînd volburos ca focul ;
Dar cel mai drag, vîntul de primăvară,
Era un vînt verde, vînt sprinten — cu el îmi făceam jocul.
Mă chema șuierînd să ne luăm la trîntă afară ;
Cînd ostenea, se culca pe-o cracă-nflorită,
Suflînd dulce și ușor ca surioara mezină-adormită.

PISICA POPII

Eram un ghindoc și mergeam cu tata în codri odată,
 Eu îi duceam cornul cu care chema la judecată,
 Ca îngerii din cer, pe furii de lemne.
 Pășeam ațintiți la dîre și semne.
 Dacă speriam hulubii, se deșteptau gorunii ;
 Copacii toți stau smirna, căci noi li-eram stăpîinii.
 Pe pulpeșele trunchiuri cu vine încordate
 Urcau cruciș nojițe de iederii înnodate.
 Cînd, ce giuvaer mi-a sclipit jos în iarbă ?
 O sculă grea, de aur, bătută-n nestemate !
 Astă-noapte, jucîndu-se de-a baba oarbă,
 Zînele au pierdut-o din pletele inelate,
 Sau s-a desprins din descopciatele lor rochii ?
 Ah, e cu boabe de zmarand de-ți ia ochii
 Și-n piezi cu două șiruri mărunte de rubine...
 Stai, n-o fi căzut cînd și-a freat coarnele de tulpine
 Cerbul din basme, cerbul vrăjit ?
 Nu !... Spunea bunicul că-n loc tănuit
 Ies la mari răstimpuri șerpii să se bată
 Cînd vor să-și aleagă împăratul, singuri :
 Șerpii din dudaie cu pielea vărgată,
 Șerpii șui de apă, negri, cu urechi,
 Șerpii groși cît butea, aținuți prin crînguri,
 De sub talpa casei, de sub poduri vechi,
 Șerpi ce dorm cu anii, descîntați prin bozi,
 Șerpi bătrîni cît lumea, șerpi mărunți și plozi,
 Ațîțați de slavă, vin plesnind din cozi,
 Șuierînd din scorburi, lunecînd prin găuri,
 Unduind din mlaștini, șerpuind din tauri,

Furişați din bâlciuri unde zac în cușcă,
Vin și-ncing cumplită, mută-ncăierare,
Se-mpletesc în funii, spumegînd se mușcă,
Gîtuiți se-nnoadă, strînși într-o-nceștare,
Se izbesc mai țepeni ca drugii de fier,
Și se bat ca orbii, pînă-n zori, cînd pier
Mistuiți în găuri, înapoi în tăuri.
Dar din cruntul sînge vînzolit în iarbă,
Cu venin și bale verzi amestecat,
Într-un cheag de aur strălucit se-nchiarbă,
Luminos, un tainic mîndru nestemat.
Cine îl găsește — asta-i istețimea —
Se face-mpăratul a toată șerpimea.
Tăticule, tăticule ! și-n gene-mi tremură stropii.
Las-o, copile, e o omidă : pisica popii,
Din ea iese un flutur ca o nestemată, cînd i-o veni sorocul !
...Am văzut cum mi-a căzut din cer zodia cu norocul !

IARNA DE ALTĂDATA

M-am jucat o vreme lângă două cruci.
Aud plîngînd pe mama : „Aoleo, unde te duci ?“
Și văd cum a băgat pe bieții bunici
Sub două mușuroaie uriașe de furnici.
Anul s-a veștejit apoi încet și s-a scuturat peste gropi.
Vara tînjea în șesuri culcată pe snopi,
Apoi toată zestrea toamnei a risipit-o-n grabă,
Crivățul sturloibat, ginere rău, fără de treabă.
Și noaptea norilor de iarnă umplu cerul cu nomol.
Codrul tot mai zdrențaros se despuia domol,
Și prin răvășeala copacilor zgribuliți de frig
Soarele se prevedea ca un inel, luna ca un cîrliș.
Doar brazii răsculați băteau cu vîrfurile norii
Și făceau semn lung încotro s-alungau cocorii.
Peste tot pregătiri ascunse, tremur și șoapte,
Cerul toamnei își scutura stelele coapte,
Pîna ce m-am trezit deodată cu o dimineață bălană,
Și toți codrii îmbrăcați într-o albă blană,
Mai frumoasă ca sarica tatii din cui.
Fruntea pămîntului era plină de troiene, cucui lângă cucui,
Și pădurile nămețite dormeau nepătrunse,
Doar lupii desflorau alba lor taină.
Tata își ardea în lulea gîndurile ascunse,
Îngînînd o veche daină :
„Codrule, straiete-ți grele
Ți le smulge vînturi rele
Și le-azvîrle prin vîlcele,
Zace zăpada pe ele.

Și de părăsit ce ești,
 Iarna te călugărești.“
 Și vedeam aieva un uriaș călugăr culcat pe spate,
 Cu plete albe peste rasa neagră de crengi uscate.

Cînd cerul aspru se tăia cărări-cărări-limpezișuri, X
 Ieșeam cu tata sus în grui pe-o pîrtie cît palma,
 Croită de lupi, de iepuri, de vulpi, cu ciinii de-a valma,
 Și priveam în sat peste răzoarele de acoperișuri.
 Din hornul nostru, ca din o glastră,
 Pe tulpina mlădioasă,
 Inflorea învoaltă peste casă
 Floarea fumului, albastră.
 Alteori, cînd vîntul bătea peste ogeacuri,
 Fîlfîiau fumurile ca niște steaguri.
 Jur împrejur se semețeau pe zările line,
 Înălțați peste norodul de muncel și coline,
 În caftane de zăpadă, munții strînși ca la divan,
 Penteleul ca un vodă purta soarele gugiuman.
 La coborîș alunecam pe dărdăușuri lustruite,
 Peste ape tari și lucii ca pietrele sclivisite.
 Prin negurile ici-colo sparte,
 Lumea pădurilor înțelenite se ivea departe,
 Cu namile de codri suitori
 Sub cerurile pecetluite cu nori...
 Și din vrăjmășia albă de afară intram la vatră
 Cu inimile grele de piatră.

CHEIA DE AUR

Pe vremea aceea mă închinam mereu,
La masă, la culcare, la sculare :
Rugăciunea era cheia de aur cu care
Întorceam ornicul sufletului meu
Și-l potriveam să meargă după Dumnezeu,
Seara, dimineața și la tot pasul,
Cum își îndrepta tata după soare ceasul.
Domnul mă asculta și puteam orice să-i cer.
Dar aveam cunoscuți și prieteni toți sfinții din cer.
Isus mi-era ca frate-miu ce dormea-n copaie ;
Îl născuse mama în tinda de lîngă odaie,
Culcată, ca Maica Domnului, pe-o mîină de paie.
Acolo mai erau adăpostite două oi bolnave,
Un vițeluș cu picioarele slabe,
O cloșcă sub pat și-o pisică cu pisoi,
Care s-au bucurat la naștere împreună cu noi.
Într-o noapte ne-au cîntat îngerii la prag,
Am sărit din somn să-i apăr de cîini :
Duceau, doinind, o lumină mare, ca un steag,
Și purtau stebile de stele-n mîini.
Glasurile cădelnițau în vînt :
„Hai, ler, leroi, Doamne sfînt“.
Multă vreme le-am auzit, pînă au zburat din sat.
Cheia de aur s-a pierdut și sufletul a stat.

VARA ÎN MIEZUL CODRILOR

Fața pământului nu mai era goală și spealbă.
 Soarele păscuse iarba cea albă,
 Înverzea peste tot cocleala ierbii adevărate,
 Pajiștile se făceau ca ouăle încondeiate,
 Bubuiiau bolovanii tunetului rostogoliți în slavă,
 Lumina agăța pe dîmburi un puf, o pleavă,
 Scuturată din lîna turmelor de nori călătore,
 Pădurile se umpleau de umbră turburătoare,
 Sufletul se umbrea de dor și jînd,
 Trupul verii se zărea mijînd
 Prin cămăși de frunze în carnea cireșelor pîrguite,
 Sus, între coapsele pomilor atîrnînd ispite...
 Știam un cotlon zăvorît în inima bungetului, unde
 Un brad pustnic se-nchina frînt de jumătate,
 În fața unui stejar ce-și rotunjea biserica de crengi plecate
 Pînă-n ocolnița cerurilor afunde.
 Intram ziua-n amiază ca-ntr-un amurg aicea
 Unde nu străbăteau decît mierla și pitulicea,
 Tîrîind fugărite de ereți.
 Ruji și carpeni împleteau o colibă cu pereți
 Și m-afundam cu gîndurile într-un vis fără nume.
 Lumina de amurg verde era de pe altă lume,
 Și-n inima aprinsă simțeam printre băta
 Cum gilgîie tăcerea vărsată peste văi.
 Cînd mi se ura să mă uit în zările sufletului,
 Mă suiam ușor în foișorul de foi al stejarului,
 Intr-un cuib uriaș de vultur, părăsit,
 Unde vedenia lumii mă ținea aiurit :

Munți voinici de gît cu cerul se-nălțau cutezători,
Cu pieptare verzi de codri și căciuli albe de nori.
Albastre sihăstrie de plaiuri, coame negre de păduri.
Deasupra mărilor de frunză, stropindu-le cu picături,
La nunta-mpărătească a firii pe-ntinsul drumului de cer
Alerga soarele de vară ca un năvalnic colăcer...
Ades se abăteau furtunile. Apucat de furii,
Vîntul se umfla ca o foală și țipau cimpoaiele pădurii,
Nori focoși trceau ca niște îngeri luptători,
Codrii huiiau și se vînzoleau sub nori.
Cînd se potolea urgia, din fund de lumi, duruitori,
Încărcați cu ploî mănoase porneau chervane mari de nori.
După ce negura își împrăștia scama puzderii,
Dumnezeu anina luceafărul cercel în urechea serii,
Pe albe lespezi de nori rămași culcați în trepte,
Urcam cu gîndul la el scările drepte.

SOMNUL LA MARGINE DE CODRU

Închid ochii și mă gîdilă aieva pe gene
 Toată vraja nopților codrene.
 Dormeam pe pajiști la marginea pădurii, afară.
 Codrii aromeau ușor în poala cerului de vară.
 Seara cu ochi galbeni, închiși pe jumătate,
 Ca o ibovnică arzuie întîrzia pe culmi înnoptate.
 Cerul de fildeș vechi îl scrijeleau lăstunii,
 Pînă ce se albăstrea lin ca bruma prunii.
 Trîntit pe-un polog de fîn, cu ochi în stele,
 Le priveam pînă se amestecau cu gîndurile mele.
 Răsăreau ca niște flori prinse în al cerului plaur :
 Neașteptată primăvară a văzduhului, în care
 Aerul tremurat îmbăta ca un vin tare.
 Din apele nopții îngerii scoteau căușul lunii de aur,
 Să adape nevăzutele păsări din rai.
 Gîndurile mi-erău de stele
 Numai lumină, fără grai,
 Uluit țineam miezul scînteios din ele
 Pînă ce simțeam cum de sus, din adîncuri line,
 Se scutură neagra floare a somnului pe mine.
 Prin păienjenișul genelor umbre se torceau ațe A
 Și ne trezeam cu roua pe visuri și flori în brațe,
 Prinzînd dimineața, ca pe fata din dafin goală,
 Cum întindea mîna și culegea stelele-n poală.
 Jos pe plaiuri unduia o fîneață de ceață.

Pe care soarele o cosea cu o rază.
O strîngea pale-pale cu pază,
Și o înălța căpițe deasupra pămîntului,
Hrană pentru telegarii vîntului.

LA SCHIT ÎN MUNTE

De Rusalii suiam o zi-ntreagă pe poteci mărunte,
 La hramul Sfintei Treimi, sus la schit, în munte,
 Ocoleam văgăuni, urcam în piept dihamuri,
 Prin codrii grei numai vâlmășag de umbre și ramuri.
 În fund de chiojduri clocoteau fierbători în furii,
 Din trunchiuri înțesate se zideau întunecimile pădurii,
 Aburi se tîrau din ascunzișuri să facă vrăjile pămîntului,
 Frunzele jucau ca ielele pe funiile vîntului,
 Spiridușii săpau în măruntaie hrube de sobol,
 Muntele sub picior suna găunos a gol.

Cu răcori de teamă ne strecuram prin gîtlejuri
 Unde șerpîi curpenilor sălbateci ațineau cîrcei de vrejuri,
 Noroc că înaintea noastră cu aur pe pene și creastă
 Sălta din copac în copac, călăuză, pasărea măiastră. X

Apoi începeau să sticlească ușor zările săgetate,
 Și deodată scăpam în raiuri de poiene luminate :
 Micșunea lîngă micșunea, cicoare lîngă cicoare,
 Ochii pămîntului se deschideau limpezi, de floare,
 Și ne priveau cum trecem, căprioare.
 Nu se clintea nimic și totuși simțeam o adiere,
 Oare gîndurile noastre miroseau a miere
 Sau din sufletul florilor, unde se plămădea ascunsă,
 Răzbătea mireasma mierei nenăscute încă ?
 De-acuma, bucuroase că văd fapături noi,
 Pajiștile se țineau tot drumul după noi.
 În vîrf încremenii. Urcate de nevăzute puteri,
 Pietre uriașe atîrnau în cer,

Prin norii, strînși pe furcile colților caier, x⁷
 Stînci despletite pluteau în aer,
 Culmi spînzurau de-un fir de ceață ;
 Albe stane, ca slôii năprasnici de gheață
 Prelinși din strașinele tăriei albastre,
 Se desprindeau aeriene peste genunile lumii noastre.
 Nămesții de țancuri se sprijineau pe vînt,
 Încît muntele ținea mai mult de cer decît de pămînt
 Și-n nemărginirea tăriei ce-l primea în inima ei,
 Muntele, tot, sta în zbor oprit, cu aripi de stei,
 Vîrtej de piatră cotropind văzduhul plin,
 Despărțit de lume, cu prăpăstii de senin.
 Ca Moisi desculț călcam cu evlavie pietrele cerești,
 Prin spărturi priveam în jos ca prin ferești,
 Departe sub noi, cum cu fulgere fără bubuituri,
 O furtună neagră crăpa pe păduri.
 Graiul se sfia de muțeniile străvechi,
 Numai tăcerea amiezei ne țiuia în urechi.

Pe pajiștea din poarta schitului se ținea hramul.
 Ici un moș își lepăda traista, colo un cal hamul,
 Și pe curătura cu cîțiva meri întinzînd frunzare
 Repede se înfiripa un sobor pestrițat cu ștergare.
 Doi coropcari își desfăceau tolbele pline de cordele,
 De fluturi, de arnici, bricege și măргеle,
 Într-un raft aveau cărți cu cîntece de stea și vicleim,
 Un călugăr vindea icoane de la Ierusalim.
 Oamenii scoteau merindele din legătură,
 Sticle cu țuică treceau din gură în gură...
 Dar minunea cea mare era tabla cu alvițe :
 Un roi de copii cu plete plăvițe
 Ne strîngeam împrejur, gata să ne prindem de ele,
 Bîzîind împreună cu muștele pe lîngă acadele.
 Atunci m-am dumirit ce erau pietrele scumpe,
 Verzi, roșii, galbene, sclipind în basme tot așa cum pe

Scîndurica de brad sticlea aieva în soare
Comoara caramelelor nălucitoare.
Seara ne apuca acolo și potolea poiana.
Un amurg sărbătoresc ca la nunta din Cana
Își pleca peste petrecerea lumească chiupul de zamfir
Cu apele preschimbate în iezere de vin profir.

ZINELE DE AUR

Ne-ntorceam odată noaptea de la fin,
Miresmele se-ntreceau să ne dezmierde
Și la vraja unui basm bătrîn,
Adormisem în car pe maldăr verde.
✓ Mergeam, lin, pe tărîmul celălalt,
Unde m-așteptau un stol de zîne
Pe-un prund de aur pîn' la nori de nalt.
Cînd, la o margine de sat,
A trecut pe lîngă noi, zorit,
Prin întunerecul destrămat,
Un cîrd de fete plecate la ghilit.
Purtau pînze-n cap și poale-n brîne —
A fost o vedenie de taină și noroc.
Am crăpat ochii o clipă și i-am strîns la loc :
Jucau sterlici de umbre și lumini, amestecat,
Și cerul se înălbea ușor,
Ca într-un descîntec lin cu vorbe line.
De-atunci zorile au rămas pentru mine
Un cîrd de zîne învoalte și bălane,
O horă zglobie de surate codane,
/ Cu fote negre suflecate pe pulpele albe,
În cosițe plăvițe înnodînd maci și nalbe
Pornite cu noaptea-n cap spre răsărit
Către jiliștea lumii, la ghilit.
Ele trec pe lîngă streji adormite
În vîrful picioarelor,
Și nesimțite
Pe corlățile ponoarelor

Aleargă în tăcere,
Cu vâlătuci de beznă, lăicere
Și trîmbe de noapte în panere,
Spre gîrlele de aur tănuite în fund.
Acolo se apucă să-nălbească grăbite
Pinzele nopții vrăjite
Pe prundurile cerului afund.
Le flutură-n zare și-n vînt
Și le-ntind pe redii de lumină
Dincolo de margini de pămînt.
Apoi s-aruncă și ele-n scaldă senină
Și, goale, ies și se tolănesc alături pe prund.

CENTAURUL

Ascuns în desișul destinului meu,
 Ascult săgeți, ciocnesc fier și piatră.
 Însumi amnar, visul cremene : limbi de curcubeu,
 Hergheții de flacări își țîșnesc nechezul pe vatră.
 Singuratec în munți înțelepți,
 Sihăstria mi-e împodobită cu jocuri.
 M-am desprins greu de stînci, de brazii drepti,
 Dintre urșii moșneni alungați de focuri...
 Deplină-mpletire, tăcere și gură,
 Mă-nconjur de mine și-mi chem un contur.
 Cobor spre argila din alba-mi structură,
 Mă urc pîn' la aur, la spiritul pur.
 Cuceriri, cuceriri. Dospiri în străbuni,
 Corcitură. Strîng lacrimi. Culeg floare...
 Lin licărind din văgăuni.
 Amforele gîndului le înalț spre izvoare.
 Iată, văzui nor senin. Cum ? Nu-ntrebați.
 Noi nu sîntem copaci, frunza să ne cadă.
 Slavă și aur, centauri firtați,
 Cu mine, peste plaiuri, calvacadă.
 Muntele cîntă cu aurora-n gheare
 Din toată roua codrilor de păsări și fiare...
 Nu-i de ajuns tolba din care trăgeți :
 Inima e o altă tolba cu săgeți...
 Curpenii jindului greu m-au încins.
 Pîcelele dorului stau lungi și grele...
 Născut, nu făcut. Cine mîna și-a-ntins
 Pe țintarul cerului să se joace-n stele ?
 Nu-i chip ? Nu-i slobod ? Atunci aici jos,

Rîvna. Gîtlej pururi uscat. Cît ne-o fi lerul,
 Tot ce-i mai mare, mai scump, mai frumos.
 Să bubuie sub noi pămîntul cum tună cerul.
 Dîră măreață, dîra de fapte,
 Dureze punte peste zi și noapte...
 Noroc, hoți de viață ! Vreau destin umplut
 Ochi, ca un chiup cu vin biruitor,
 Și-apoi, înapoi, în piatră și-n lut,
 Urcior spart de tăria dorului după izvor.

Zbucnit de sub peceți, în pridvoarele lumii,
 Privii dimineața peste umerii timpului gol,
 Puterea nu-și află lăcaș în zidirile humii :
 Faptele sufletului și marea-nlăuntru, ocol.
 Culmea vasală spre văi stă-nchinată,
 Din tine spre tine nu poți să treci.
 Stînca e de cărări însăilată,
 Între carne și suflet nu bat poteci.
 Cimbrul fu mai viteaz ca noi, cuceri văzduhul.
 Dezleagă-ți mireasma din inimi tare,
 Avîntă-ți polenul și scutură-ți duhul.
 Sîngele-și trage obîrșia din mările-amar !
 Sirene rătăcite mai cîntă încă-n el
 Și cormoranii roșii se sfîșie închiși.
 Smulge-ți un schiptru-aromat, toarnă-ți inel.
 Și-ncepe domnia din anii nescrîși.
 Așezări de-nceput, lăuntrice zidiri,
 Căci orice stăpînire pornește cu cetate,
 Șanțuri și lanțuri adînci pe simțiri,
 Metereze-n gînd, porți cu-amintiri ferecate...
 Temelii de chin, cheamă uriașii să-ți ajute.
 Sobolii vicleni au știința hrubelor crunte,
 Blocuri de voință peste nămesții de virtute,
 Bolți de dor, graiul zvîrlit punte :
 Nemuritoare, cetatea și-a înfipt aripa pe munte.
 Dar alba semetie din care rîd străjerii
 Se sprijină-n adîncuri pe pîrghia durerii.
 Voievod rar îți vezi supușii trudnici în vale,

Vremea, vechil spurcat, îi mîină la muncă,
 Să scurme jos, răsturnînd în ogoarele tale
 Suflet negru, suflet rodnic, pămînt gras de luncă...
 Zăbavnic cați la semne și păsări totodată,
 Stau corbii-n norii negri ca schimnicii în străne
 Și inima își paște în pajiștea-ntristată
 Un sînge ce se cere să gîlgîie prin rani.
 Fiara zeilor, fiară trufașă murmură-n jug.
 Sub măduva luminii mai lină ca un vînt,
 Mîngîierea morții trage alături cu ea în plug,
 Și sub copite sfinte plînge-nțiul pămînt.

Dibuire-n azur, iubire. Copcă în cer deschisă,
 Conac de lumină pe oarbe văi de nori...
 Mă tulbură minunea îmbobocită-n clișă.
 Văd fecioria lumii sub hoarda de fiori,
 Genuna dîmineții cu alba ei răcoare
 Se dezgheța-ntr-un iezer de aur zîmbitor.
 Lin, țurțurii somnului picurau lingoare,
 Topiți în abureală și adîncimi de dor...
 Pîndeam vînatul vînat venind înspre săgeată
 În pajiște străină la margini de destin.
 Foșnea tufișul soartei bănuitor și, iată :
 Mi-a izvorît din zodii, în loc de ciută, o fată...
 Călca pe flori și gînduri năluca de senin :
 Toți vulturii voinții-mi căzură în viltoare
 Și gîndurile-mi toate-i picară la picioare,
 Curate, scutate de patimi și venin.
 Dezmeticire în azur. Iubire. În carnea smerită prag.
 Între noaptea trupului și zorii sufletului îngîinare,
 Mă îndrăgesc pe mine în tot ce-mi fuse drag
 Și-mi trece îngerește vremea cea mare.
 Amestec firi vrăjmașe. Îmbunez duhuri rele.
 Huma scoate răsfrîngeri din lumea cealaltă,
 Un șarpe lunatic cotește între stele
 Și broaștele cîntă în cerul din baltă.
 Lovit de dor scot sunet de aur greu
 Și lumea toată-i numai ecoul meu :
 Luceferi și gîze, cu păsări și pești

Plutesc analoage și-alături pe apă,
 Oglindiri ideale, imagini cerești,
 Potrivnice în planuri, se strîng să se-ncapă.
 Zăbovire-n azur... Iubire, ea mi-a zîmbit...
 De sub cununița sprîncenelor ochii m-au țintit,
 Steme-albastre bătute-n cerul frunții nalte.
 Fulger de sînge. Piatră suavă... Val de viol
 încremenit.

Duh alb de adorare începe să tresalte,
 Milă de boiul crud, milă de mîini, de mijlocul
 subțire,
 M-am atins de părul ei ca de-un viitor despletit
 În care gungură Sibila oracole de fericire.
 Am dus-o pînă-n sat coborînd în neștire.
 M-a-ndemnat să mai viu, zburător nezărit.
 Varsă-ți, noapte, averile de argint înnegrit,
 Întinde-ți, beznă, uleiul negru peste fire,
 Zbor și sobor în azur... Iubire, iubire...
 Suflet pe-o cruce din două suflete răstignit.

Caraula cerului, Carul-mare, proptit pe Negoii.
 Buciumul nu mai gomănească fără de-ogoi.
 Stîna doarme. Pîndar, un foc de tîrși,
 Mocnind mistuit între bolovani.
 Sub sarici, zgribuliți, păstori agatîrși...
 Ceas negru. Tropot... Liniște-njunghiată...
 Dușmani...

Ce ne călcați tărîmurile, mocani ?
 Iepele voastre scornesc gîdilări prin noapte,
 Miresme alintate pe brațe moi de vînt
 Ne pătrund în vintre ca niște șoapte...
 Poște-aprinse. Oi furate (și coapte :
 Nuntă de carne și jar), îmbuibare și cînt...
 Pămîntean dîrz, scit ortoman buimac de somn,
 Jos măciuca ! Ramăt și chiot în țarc ?
 Nu sînt urs jăcman, îți sînt domn,
 Iau dijma cu braț încordat pe arc.
 Dulăii, ulmași pricepuți, au tulit...

Surla răsturnată stă-ntr-un peș,
Ciobanii legați fedeleș...
Bîr-bîr, ciopor rășluit, cîrlani și mioare,
Berbeci de soi cu păr ciufulit...
Bîr la frigări. Jeliți ? Sufletul, înaltă erezie, nu
moare.

Sus la căldarea zmeilor vei fi ciobănită bine,
Pradă albă cu miros de lapte dulce,
Ugerul doldora de lumină al lunii pline
Ne luminează calea trecînd să se culce.
Melcul nopții se tîrăște în coarne cu luceferi
bulbucăți,

Stîncile rumegă liniștea ca zimbrii culcați.
Stîna mursecată mai tremură-n urmă.
Umbre cocoșate de greul poverii
Cotim... Și deodată peste ciobani și turmă
Se prăvale iar namila nopții și-a tăcerii...
Ajunși, țarmul mîhnirii taie și desparte,
Cu sabie-ncovoiată, biruința de biruitori ;
Asta-i izbînda ? Prada ce se-mparte ?
Sus pavăza de gînduri între noi și moarte,
Nu vă priviți mîinile, ziditori.
Trist în morile de vînt ale Răsăritului, departe
Bezna se macină-n făină de zori.

ELEGIE

Tu treci prin ani ca printre copacii gravi ai verii,
 Citind mîhnirea vieții pe-al poamelor obraz ;
 Spre ieslea cu jăratec întinsă-n fundul serii,
 Își încovoiaie cerul albastru său grumaz.
 Zvîrlite-n zarea moartă ard cioburile zilei
 Și lumea-și culcă tîmpla pe-un șarpe lucitor.
 Tot mai vrăjit te cheamă descîntecul reptilei,
 Din buze de izvoare șoptind aromitor.
 Fugară-n șir cu cerul și apele din luncă,
 Spre un apus ce crește din pete lungi în rînd,
 Tu măsurî bucuria cu umbra ce-o aruncă
 Și inima îți bate în fiecare gînd.
 Ah, inima, luceafăr ce pîlpîie deodată
 În sumbrele văzduhului din peptul necuprins,
 Tu n-ai simțit-o-n marea lumină înecată.
 Ea prea tîrziu răsare, cînd toate-n jur s-au stins.
 Te-ai scufundat în tine, spre taina neștiută,
 Dar din adîncul Astăzi cu păcura lui grea
 Te uiți către viață cum ai privi, pierdută,
 Din puțul unei mine la gura cu o stea.
 Te vezi în raiul tînăr cînd te-nfrunzise dorul
 Și pomul alb al cărnii sta roditor de sîni.
 A înghețat de-atuncea flămînd culegătorul,
 Dar forma lor fierbinte o are încă-n mîini.
 Bălai ostrov de carne, cicladă răsărită
 Pe fața-nvolburată a duhului de foc,

Acum, de-atît cutremur lăuntric zguduită,
Te-nghite iar oceanul zămisitor la loc.
Cuprinsă-n chilimbarul din urm-al asfințirii,
Te-ntuneci luminîndu-l... Ca să te am ca-n vis,
Te scriu cu diamantul suprem al amintirii
Sub veșteda petală a ochiului închis.

C U P R I N S U L

Poezia lui V. Voiculescu V

POEZII, 1916

Poezia	3
Stă sufletul fără iubire	4
Șoimul	6
La Rusalii	7
Din Veneția	8
Poate	9
Artistul	10
Magii	11
Casa noastră	12
Ca pe un diamant	14
Bătea la poarta cerului	15
Spinii	18
Sentență	19
Glas de clopot	20
Nu te mira...	26
Părinte, unde să te cauț ?	27
Haiducul	28
Toamna	30
Doina și iar doina	31
Pe cruce	32

Vis rău	201
Eva	202
Bacantă dansînd	204
Șarpele	205
Ațipire	206
Horeb lăuntric	207
Poezie	208
Sosește fericirea	209
Pescuitorul de gânduri	210
Toiag de înger	211
Erga Kai Imerai	212
Deasupra sihlei de imagini	213
Așijderi crinului	214
Așteptare sub cortul pustiei	215
Plîngere către heruvim	217
Orbul	219
Isus din copilărie	221
Pe drumul ciobanilor	223
Florii	224
Primăvara în cimitir	225
Amurg	226
Seară întîrziată	227
Noaptea	228
Peisaj	229
Toamna	230
Iubire îmbătrînită	231
Caliacra	232
Efigii marine	233
Amiaza	234
Dimineață dunăreană	235
Hoți de cai	237
Din flori	239

Zmeu bătrîn	240
Bărăgan în amurg	241
Ionică	242
Coiful de aur	246
Sosesc codrii	247
Prin sita zilelor	248
Pisica popii	250
Iarna de altădată	252
Cheia de aur	254
Vara în miezul codrilor	255
Somnul la margine de codru	257
La schit în munte	259
Zînele de aur	262
Centaurul	264
Elegie	269

DIN ȚARA ZIMBRULUI — Poezii de război, 1913

Cugetare	35
Ganimedede	36
Era o zi de bătălie	37
Șase cruci	38
La cheia Buzăului	40
Popa din Dealul Sării	41
Țării mele	43
Mormîntul stegarului	44
Cînd a fost să moară Neculuț	45
Cum stam încătușat	47
Sînt culmi înfricoșate	48
Scoate plugul liniștit	49
Cununa de aur	50
Noapte de iarnă	51
Noaptea	52
Țara	53
Frunză verde...	54
Pe Siret	55
O, țară	56
La un nufăr	57
PIRGA, 1921	
Pîrgă	61
Piatră auriferă	62
Lacul zînelor	63
Singurătatea	64
Noul Mag	65
În Prour de Primăvară	66
Ca năframa sfintei Veronica	68
Peisaj marin	69
Îngerul Nădejzii	70
Sodoma...	72

Amurgul	73
Apus de soare	75
La poarta Paradisului Pierdut	76
Durerea neamului	77
Amurg pe lac	79
Sînt peşteri	80
Vînătoare veche	81
Idilă	82
Osîndă	83
Din cîtetrele daruri	84
Prometeu	85
Cîntarea lebedei	86
Revoltă	87
Fantazie	88
Răsărit de lună	90
Ămintirea	91
Dezlegare	92
La răscruce	94
În grădina Ghetsemani	95
Spectrul vieţii	96
Pedeapsa macului	98
Clipă luminoasă	100
Lache logofătul	101
Poveste	102
Nucul	104
Acelaşi cîntec	105
Icoane de toamnă	107
Patru brazi	108
Doi gemeni	111
Trec vremile	112
Destinul	113
Imn muncii	115